

IHEC 2018

THE 3rd INTERNATIONAL HIGHER EDUCATION STUDIES CONFERENCE

3. ULUSLARARASI YÜKSEKÖĞRETİM
ÇALIŞMALARI KONFERANSI

Yükseköğretim
çalışmaları
derneği | 2015

The logo of the Higher Education Research Association (Yükseköğretim çalışmaları derneği) is located in the top right corner. It features a stylized graphic of a book or a stack of papers in red and black, with the text 'Yükseköğretim çalışmaları derneği | 2015' to its left.

11-13 OCTOBER 2018

11-13 EKİM 2018 Kayseri / TURKEY

ABSTRACTS

Bildiri Özetleri

www.ihec-conference.com

Yükseköğretim
çalışmaları
derneği 2015

The 3rd International Higher Education Studies Conference

11-13 OCTOBER 2018 / KAYSERİ / TURKEY

III. Uluslararası Yükseköğretim Çalışmaları Konferansı

11-13 EKİM 2018 / KAYSERİ / TÜRKİYE

IHEC 2018

Abstracts

Bildiri Özetleri

İÇİNDEKİLER

COMMITTEES / KOMİTELER	7
ADVISORY COMMITTEE / DANIŞMA KURULU	7
ORGANIZING COMMITTEE / DÜZENLEME KURULU	7
ACADEMIC COMMITTEE / BİLİM KURULU	7
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA SOSYAL BÜTÜNLEŞME ALGISININ GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK PROGRAM ÇALIŞMASI.....	9
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ AKADEMİK BİRİMLERİNİN YÖNETİMİ: MEVCUT İŞLEYİŞ VE YAŞANAN SORUNLAR	11
ŞİRKET AKADEMİLERİNİN ROLLERİ VE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	13
TÜRKİYE'DE TOPLUMSAL STATÜ VE TOPLUMSAL CİNSİYETE GÖRE FAKÜLTELERİN HARİTASI	15
GİRİŞİMCİ VE YENİLİKÇİ ÜNİVERSİTEDE KALİTE	17
YAŞAM BOYU ÖĞRENME POLİTİKALARININ ELEŞTİRİSİNE BİR KATKI: DEMOKRATİK VATANDAŞLIK VE ALTERNATİF BİR YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANLAYIŞININ TEMELLERİ ÜZERİNE DÜŞÜNMEK.....	19
YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ DÖNÜŞÜMÜN LİSANS EĞİTİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: EĞİTİM FAKÜLTELERİ ÖRNEĞİ.....	21
ÜNİVERSİTEDE BİR DERS: MEVCUT DURUM, BEKLENTİLER VE ÖNERİLER.....	23
AKADEMİK ETİK VE SOSYAL MEDYA İLİŞKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	25
ÖĞRENME/ÖĞRETME SÜRECİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE BEKLENTİLER: ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİ	27
ÖĞRENME VE ÖĞRETMEYİ GELİŞTİRME HİZMETLERİNİN ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİMİN İYİLEŞTİRİLMESİNDEKİ ROLÜ	29
MİMARLIK EĞİTİMİNDE REFLEKTİF BİR PRATİK OLARAK ÖĞRETME VE ÖĞRENME SÜRECİ ARAŞTIRMASI	31
AKADEMİK MÜKEMMELLİK İÇİN BİR GİRİŞİM: MİMARLIK LİSANS EĞİTİMİ PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	33
MİMARLIK EĞİTİMİ ÖĞRETİM SÜRECİNİN ANALİZİ VE ÖĞRETİM MÜKEMMELLİĞİ.....	35
KALİTENİN STANDARDINI BELİRLEMEK: TÜRK SIRALAMA SİSTEMLERİNİN BERLİN PRENSİPLERİNE GÖRE İNCELENMESİ	37

TÜRKİYE’DE YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE GÜVENCESİ: AKREDİTASYON UYGULAMALARINA YÖNELİK GELİŞMELER.....	39
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA BİR DEĞER OLARAK İTİBAR VE YÖNETİMİ.....	41
HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ VE ÖĞRETİM ELEMANI HAREKETLİLİĞİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ.....	43
GELECEKTE TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİMİNDE YAŞANABİLECEK GELİŞMELER: SENARYO OLUŞTURMA ÇALIŞMASI.....	45
ÖĞRETİM ELEMANLARI ARASINDA KISKANÇLIK.....	47
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ: EKONOMİK GÖSTERGELER İŞİĞİNDA BİR DEĞERLENDİRME.....	49
YÜKSEKÖĞRETİMDE İÇ PAYDAŞLARIN KALİTE ALGISI VE BU ALGININ KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ İLE İLİŞKİSİ.....	51
ÜNİVERSİTELERDE İÇ PAYDAŞLARIN ÖRGÜTSEL İMAJ ALGISI: HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	53
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SOSYAL GİRİŞİMCİLİĞİ ETKİLEYEN BİR DEĞİŞKEN OLARAK BİREYSEL YENİLİKÇİLİK.....	55
YÜKSEKÖĞRETİM ÖRGÜTLERİNDE GÜÇ BAĞLAMINDA AKADEMİK DIŞLANMIŞLIK KAVRAMININ İNCELENMESİ.....	57
TÜRKİYE’DEKİ SURİYELİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA VE GELECEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ...58	
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MEZUN PROFİLİNİN BELİRLENMESİ ...60	
YÜKSEKÖĞRETİM ÇALIŞANLARININ BECERİ DÖNÜŞÜMÜ: YDYO İNGİLİZCE ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNİN DENEYİMLERİ.....	62
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İŞ UMUDUNUN YORDAYICILARI: ÇALIŞMA İRADESİ, EKONOMİK YOKSUNLUK VE AKADEMİK DOYUMUN ROLÜ.....	64
ÜNİVERSİTELERİN SANAL YÜZÜ: TÜRKİYE ÜNİVERSİTELERİNİN KURUMSAL WEBSİTELERİNİN GÖRSEL İÇERİK ANALİZİ.....	66
TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRENİM ÇALIŞMALARINDAKİ GÜNCEL EĞİLİMLER.....	67
TÜRKİYE’DE YÜKSEKÖĞRETİMDE BİLİŞİM MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ: YAZILIM SEKTÖRÜ BEKLENTİLERİ VE MÜFREDATLAR.....	69
ÖĞRENME ÖĞRETME MERKEZLERİNİN YAPISAL ANALİZİ VE ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİM GÖREVİ.....	71

LİSANSÜSTÜ EĞİTİMDE SORUNLAR ÜZERİNE: NİTEL VE NİCEL ANALİZ GELİŞTİRMEDE BİR PİLOT UYGULAMA	73
BİR ÖRGÜTSEL DEĞİŞİM ARACI OLARAK E-PORTFOLYONUN İŞLETME EĞİTİM PROGRAMINA ENTEGRASYONU	75
TIP FAKÜLTELERİNDE SUNULAN YÜKSEKÖĞRETİM HİZMETLERİNİN PERFORMANS KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	77
DEĞİŞEN DÜNYADA GİRİŞİM ODAKLI ÜNİVERSİTELER: BİR MODEL ÖNERİSİ	79
ÜNİVERSİTELERİN İNOVASYON EKOSİSTEMİNDEKİ ROLLERİ: SARMAL MODELLER NE SÖYLÜYOR?	81
TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERDE ULUSLARARASILAŞMA: KURUMSAL STRATEJİLERDEKİ BENZERLİK VE FARKLILIKLAR	83
TÜRK ÜNİVERSİTELERİNİN STRATEJİK PLANLARI ARACILIĞIYLA KALİTE YAKLAŞIMLARININ BELİRLENMESİ	85
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİ GİRİŞİMCİLİĞİ EKOSİSTEMİ	87
YURTDIŞINDA DOKTORA EĞİTİMİNİ TAMAMLAYAN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN DENEYİMLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	89
YÜKSEKÖĞRETİMDE ETKİN KAYNAK YÖNETİMİ BAĞLAMINDA STRATEJİK GİRİŞİMCİLİK YÖNELİMİ.....	91
ÜNİVERSİTE YÖNETİM KURULU KARARLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	93
YÜKSEKÖĞRETİM TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ POLİTİKALARININ STEM ALANLARINA ETKİSİ: İSVEÇ VE TÜRKİYE	95
SOSYOKÜLTÜREL YAPI ÇERÇEVESİNDE DEĞİŞEN YÜKSEK ÖĞRETİM SİSTEMİNİN MEKANSAL ANALİZİ	97
TÜRKİYE'DEKİ DEVLET VE VAKIF ÜNİVERSİTELERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIM STRATEJİSİ	99
ERASMUS DEĞİŞİMİNE KATILAN ÖĞRENCİLERİN SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ.....	101
ORTAK VE ÇİFT DİPLOMA PROGRAMLARINA YÖNELİK SİSTEMATİK GÖRÜŞLER: ÖRNEK BİR MODEL.....	103
ÖĞRENCİ BAŞARISI VE EBEVEYN MESLEĞİ: VAKIF ÜNİVERSİTELERİNİN BURLU PROGRAMLARINDAN KİM YARARLANIYOR?	105
GENÇLİK ÇALIŞMALARINI FARK YARATIR - AKADEMİK OLMAYAN TRANSCRİPT & ERASMUS ETKİSİ	107

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: AVRUPA BİRLİĞİ ÜYE ÜLKELERİNİN DURUMU	109
BİLİM İNSANLARININ ÖĞRETMENLİK ROLÜ ÜZERİNE: TECRÜBELER VE İHTİYAÇLAR.....	111
BOLOGNA UYGULAMA RAPORLARI KAPSAMINDA TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRENİMİ	113
ÜNİVERSİTELERDE İÇ PAYDAŞLARIN ÖRGÜTSEL İMAJ ALGISI: HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	115
TÜRK ÜNİVERSİTELERİNİN STRATEJİK PLANLARI ARACILIĞIYLA KALİTE YAKLAŞIMLARININ BELİRLENMESİ	117
ANALYSIS OF SCHOOL TO COMMUNITY TRANSITION EXPERIENCE OF VISUALLY IMPAIRED EMPLOYED ADULTS	119
A STUDY OF THE FACTORS EFFECTING PRE-SERVICE TEACHER EDUCATION IN TURKEY	121
AN ANALYSIS OF THE CRITICAL THINKING OF UNIVERSITY STUDENTS ENROLLED IN A FACULTY OF EDUCATION	123
IMPACT OF INSTRUCTIONAL DESIGNING IN GAME-BASED LEARNING ON STUDENTS' MOTIVATION IN HIGHER EDUCATION	124
EFFECTIVENESS OF UNIVERSITY TEACHERS WITH VISUAL IMPAIRMENT: A CASE STUDY	125
DESIGN AND TRANSFORMATION JOURNEYS OF NEW GENERATION UNIVERSITIES	126
WORKING WITH INTERNATIONAL STUDENTS AT HIGHER EDUCATION.....	127
PHILANTHROPY OR HEGEMONY: AMERICAN PRESENCE IN TURKISH HIGHER EDUCATION IN A HISTORICAL CONTEXT	128
BENCHMARKING IN HIGHER EDUCATION: A FRAMEWORK FOR BENCHMARKING FOR QUALITY IMPROVEMENT PURPOSES AT BAHRAIN POLYTECHNIC	129
ATTITUDES OF INSTRUCTORS TOWARDS ACTIVE LEARNING AT A NEW GENERATION UNIVERSITY	131
INTERNATIONALIZATION OF ACADEMIC PRACTICE: ACADEMICS' RESPONSES TOWARDS INTERNATIONALIZATION IN HIGHER EDUCATION	132
USING LEARNING ANALYTICS AS A TOOL TO ASSESS STUDENT ENGAGEMENT AND ENHANCE STUDENT SUCCESS	134

EXPLORING THE EFFECT OF ERASMUS PROGRAM ON CULTURAL INTELLIGENCE OF UNIVERSITY STUDENTS	135
USING SIMULATION PROGRAMS AS A CAPSTONE PROJECT AMONG BUSINESS ADMINISTRATION STUDENTS	137
UNIVERSITY-INDUSTRY PARTNERSHIP THROUGH PBL IN INDUSTRIAL ENGINEERING EDUCATION	139
THE MOTIVATIONAL ORIENTATIONS OF UNIVERSITY STUDENTS IN PURSUIT OF GRADUATE EDUCATION	141
ACCESS AND EQUITY IN TURKISH HIGHER EDUCATION: TYPES OF FINANCIAL AID	143
FACULTY PERCEPTIONS OF ‘COMMUNITY-ENGAGED SCHOLARSHIP’	145
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITIES AND THE ROLE OF ACADEMIC ETHICS, ORGANIZATIONAL JUSTICE AND TRUST	146
MOTIVATIONS OF HIGHER EDUCATION STUDENTS IN TURKEY FOR PARTICIPATING IN THE ERASMUS PROGRAMME	148
SCAFFOLDING EMI STUDENTS AT HIGHER EDUCATION THROUGH REENGINEERING FRESHMAN COURSES: A CASE STUDY	149
AN ASSESSMENT OF THE IMPACT OF NIGER STATE POLYTECHNIC, ZUNGERU ON THE TOWNS, WUSHISHI AND ZUNGERU, NIGER STATE.	150
A GOOD WAY OF INCREASING EFFECTIVENESS OF COLLEGE TEACHING: MID-SEMESTER EVALUATION	152
THE KNOWLEDGE-BASED ECONOMY CONCEPT AND THE RESPONSES OF PUBLIC HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE KINGDOM OF BAHRAIN	154
BAHRAIN POLYTECHNIC RESPONDING TO BAHRAIN 2030 ECONOMIC VISION THROUGH AN INSTITUTION-INDUSTRY COLLABORATION MODEL	156
ROLE OF SOCIAL MEDIA IN HIGHER EDUCATION	158
DOCTORAL STUDENTS AS SOURCE OF INTELLECTUAL CAPITAL AT UNIVERSITIES: A CROSS-COUNTRY EXPLORATION OF RECENT DATA FROM OECD STATISTICS.	160
UNIVERSITIES AS ANCHOR INSTITUTIONS: ECONOMIC AND SOCIAL POTENTIAL FOR CITY DEVELOPMENT	161

TECHNOLOGY-ASSISTED FLIPPED CLASSROOM APPROACH TO ENHANCE STUDENT EXPERIENCE; PRACTICE-BASED INSIGHTS FROM HIGHER EDUCATION	162
DIFFERENTIATING UNIVERSITIES THROUGH BRAND POSITIONING STRATEGIES AND ITS ASSOCIATION WITH RANKING	163
THE DETERMINANTS OF COUNTRIES' ACADEMIC ATTRACTIVENESS FOR HIGHER EDUCATION	165
DIFFERENT SITUATIONS, DIFFERENT VOICES: ; ATTRIBUTIONS OF STUDENT ATTRITION	167
WHICH UNIVERSITIES ARE MORE INNOVATIVE? RE-EXAMINATION OF REUTERS' THE MOST INNOVATIVE UNIVERSITY RANKINGS.....	169
ANALYSIS OF SCHOOL TO COMMUNITY TRANSITION EXPERIENCES OF VISUALLY IMPAIRED EMPLOYED ADULTS.....	171
UNIVERSITY LEADERSHIP PREPARATION PROGRAMS: AN OVERVIEW OF BEST PRACTICES.....	173
WOMEN IN LEADERSHIP POSITION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	175
MODEL UNITED NATIONS: A VERSATILE EXTRACURRICULAR ACTIVITY FOR UNIVERSITY STUDENTS	176
TRAINING THE FACILITATORS OF LEARNING: PROFESSIONAL DEVELOPMENT PROGRAMS FOR STUDENT ASSISTANTS	177
"AMONG OTHERS" PROJECT - OLD PROBLEMS NEW CHALLENGES.....	179
NON-FORMAL METHODS OF LEARNING IN FORMAL SURROUNDING. EXAMPLES OF GOOD PRACTICES	180
(RE)DESIGNING OF TURKISH EDUCATIONAL SYSTEM AND SCHOOL MANAGEMENT COURSE.....	182
CHARACTERISTICS OF GRADUATE PROGRAMS IN EDUCATIONAL SCIENCES.....	184
FLIPPED LEARNING: PERSPECTIVES FROM PROFESSORS AND STUDENTS	185
SENIOR LEARNING PROGRAMS IN HIGHER EDUCATION: HARVARD AND BOGAZICI UNIVERSITIES.....	186
LECTURE-FREE WEEK AS A TOOL TO IMPLEMENT ACTIVE LEARNING UNIVERSITY-WIDE: AGU EXAMPLE	187

COMMITTEES / KOMİTELER

ADVISORY COMMITTEE / DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. İhsan Sabuncuoğlu, Rektör, Abdullah Gül Üniversitesi
Prof. Dr. Reitumetse Obakeng Mabokela, Illinois Üniversitesi, Urbana-Champaign
Prof. Dr. Jamil Salmi, Emeritüs, Diego Portales Üniversitesi
Prof. Dr. Ziya Selçuk, Gazi Üniversitesi (Emekli)
Prof. Dr. William G. Tierney, Güney Kaliforniya Üniversitesi

ORGANIZING COMMITTEE / DÜZENLEME KURULU

- Doç. Dr. Sedat Gümüş, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Türker Kurt, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma Nevra Seggie, Boğaziçi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Özgür Balkılıç, Abdullah Gül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Elif Bengü, Abdullah Gül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serap Emil, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Öğr. Gör. Zeynep Tuğçe Çiftçibaşı Güç, Abdullah Gül Üniversitesi
Ar. Gör. Şebnem Soylu, Abdullah Gül Üniversitesi

ACADEMIC COMMITTEE / BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Hasan Hüseyin Aksoy, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Naciye Aksoy, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Christine Cress, Portland Eyalet Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Duyar, Arkansas Üniversitesi Little Rock
Prof. Dr. Yüksel Kavak, TED Üniversitesi
Prof. Dr. Zeynep Kızıltepe, Boğaziçi Üniversitesi
Prof. Dr. Jussi Kivistö, Tampere Üniversitesi
Prof. Dr. Jenny J. Lee, Arizona Üniversitesi
Prof. Dr. Kseanela Sotirofski, Aleksandër Moisiu Üniversitesi
Prof. Dr. Metin Toprak, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent Yılmaz, Abdullah Gül Üniversitesi
Doç. Dr. Osman Çekiç, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Zafer Çelik, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Armağan Erdoğan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

- Doç. Dr. Enes Gök, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Bekir Gür, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Nicholas Hillman, Wisconsin-Madison Üniversitesi
Doç. Dr. Yaşar Kondakçı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Şefika Mertkan, Doğu Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Riyad A. Shahjahan, Michigan Eyalet Üniversitesi
Doç. Dr. Frédéric Yvon, Cenevre Üniversitesi
Doç. Dr. Wei-ni Wang, National Chung Cheng Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cengiz Acartürk, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Rahman Çakır, Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Çalışkan, Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Burcu Erdemir, Çankaya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat Esen, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Seung-Hwan Ham, Hanyang Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Burcu Arıç Tibet, Ufuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan Ural, Gazi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Barış Uslu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yisu Zhou, Macau Üniversitesi
Dr. Burak Arıkan, Kadir Has Üniversitesi
Dr. Alper Çalikoğlu, Yükseköğretim Çalışmaları Derneği
Dr. Miguel Antonio Lim, Manchester Üniversitesi
Dr. M. Mahruf C. Shohel, Aberystwyth Üniversitesi
Dr. Betül Bulut Şahin, Orta Doğu Teknik Üniversitesi

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA SOSYAL BÜTÜNLEŞME ALGISININ GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK PROGRAM ÇALIŞMASI

Arş. Gör. Şahabettin AKŞAB
Orta Doğu Üniversitesi, Türkiye
aksab@metu.edu.tr

Doç. Dr. Habib ÖZGAN
Gaziantep Üniversitesi, Türkiye
ozgan@gantep.edu.tr

ÖZET

Sosyal bütünleşme, dar anlamdaki “biz” duygusunun toplum seviyesindeki “biz” duygusuna taşınması olarak açılanabilir (Erkal, 2004). Çeşitli bölgelerden farklı kültürel birikimle gelen gençlerin bulunduğu üniversitelerde sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi amaçlayan uygulamaların eksikliği göze çarpmaktadır. Sosyal bütünleşmenin geliştirilmesiyle birlikte, üniversitenin etkin olması ve kalabilmesi, yeni koşullara ayak uydurabilmesi, kendi problemlerini çözebilmesi ve kendini yenileyebilmesi mümkün görünmektedir. Tinto'nun (1975) da altını çizdiği üzere, öğrencilerin kurumun sosyal topluluğuna uyum sağlama sürecinin başarılı olması durumunda toplumla iç içe geçmesi de kolaylaşacaktır. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin Sosyal Bütünleşme Geliştirme Programı (SOBGE) hakkındaki değerlendirmelerini araştırmayı ve uygulanan programın üniversite öğrencileri üzerindeki algılanan etkilerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bu amaca yönelik olarak, araştırmaya yön veren araştırma soruları şunlardır: “SOBGE'ye katılan üniversite öğrencileri uygulanan programı ve program deneyimlerini nasıl değerlendirmektedir?” ve “SOBGE'in etkilerini nasıl algılamaktadırlar?”. Üniversite öğrencilerinin ilgili program oturumları ve bunlarla ilgili deneyimlerini nasıl algıladıklarını görmeye yardımcı olabilecek en uygun desenin durum çalışması olduğuna karar verilmiştir. Çalışma grubunu, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan bir üniversitenin sınıf öğretmenliği programındaki 3. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde, ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. SOBGE, 36 üniversite öğrencisine uygulanmış ve 8 haftalık her oturumun sonunda günlük sayfaları aracılığıyla nitel veriler toplanmıştır. Ham verilerin klasik içerik analizi teknikleri (Leech & Onwuegbuzie, 2007) kullanılmıştır. Geliştirilen programın üniversite öğrencileri üzerinde sosyal-çevresel bütünleşme açısından etkileri arasında tabuların ve önyarguların kırılması, farklı kültürleri tanıma ve keşfetme isteği öne çıkmaktadır. Yerel bütünleşme açısından ise farkındalığının oluşması, farklı açılardan bakabilme, birlik ve beraberlik duygusunun gelişmesi ve toplumsal değerleri fark etme programın olumlu etkileri arasında sıralanabilir.

Katılımcıların altını çizdikleri ailesel bütünleşme çatısı altında ise aileye bağlılığın farkına varılması, duyguların açıkça ifade edilebilmesi, saygı ve sevgiyi koruma iç güdüsü, ailesel bütünleşme farkındalığı geliştirme en dikkat dikkat çeken etkiler arasındadır. Bu çalışma sonunda katılımcılar eğitimsel açıdan en çok başarı elde edebilmek için kararlı olma, eğitimin bireylerin hayatına olumlu yansımaları ve eğitimde ötekileştirme sorununun farkına varılması konularının altını çizmişlerdir. Kültürel miras aktarımı, ortak değerleri fark etme ve birlik ve beraberlik duygusu geliştirme ulusal bütünleşme boyutu kapsamında öne çıkan noktalar arasındadır. Normatif-manevi bütünleşme açısından bakıldığında ise katılımcıların çevresindeki olayları incelerken farklı görüş geliştirdikleri ve eleştirel bakış açısı getirdikleri görülmüştür. SOBGEP'in üniversite öğrencilerinin sosyal uyum ve bütünleşme süreçlerini desteklediği söylenebilir. Benzer programların geliştirilmesi yoluyla öğrencilerin üniversite ve çevreye uyum süreçleri kolaylaştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: sosyal bütünleşme, sosyal bütünleşme geliştirme programı, üniversite öğrencileri

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ AKADEMİK BİRİMLERİNİN YÖNETİMİ: MEVCUT İŞLEYİŞ VE YAŞANAN SORUNLAR

Doç. Dr. Sedat GÜMÜŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
gumussed@gmail.com

Araş. Gör. Dr. Deniz GÜLMEZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
dderinbay@konya.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim kurumlarının yönetim yapıları ve iç işleyişleri yükseköğretim literatüründe önemli bir yer tutmaktadır. Bu kapsamda, üniversitelerin kurumsal yönetimlerinin idari, mali ve akademik boyutlarında farklı yönetim organlarının rolleri, bu rollerin nasıl belirlendiği ve uygulandığı konusu karşımıza önemli bir sorun alanı olarak çıkmaktadır. İyi bir kurumsal yönetimin oluşturulması, farklı akademik ve idari birimlerin çabalarının kurumsal öncelikler doğrultusunda birleştirilmesi ile mümkün olabilir. Özellikle, akademik birimlerin yönetim yapıları ve karar alma süreçlerinin iyi bir şekilde işlemesi üniversitelerin etkili bir kurumsal yönetim yapısına sahip olmaları ile yakından ilişkilidir. Ancak, mevcut ulusal literatür tarandığında yükseköğretim kurumlarının iç yönetim organlarının işleyişi ile bu süreçte yaşanan sorun ve çatışmalara odaklanan çalışmaların oldukça az sayıda olduğu görülmektedir. Bu kapsamda yapılan az sayıdaki çalışmanın ise daha çok akademik bölümler düzeyindeki yönetime ve yaşanan sorunlara odaklandığı görülmektedir. Mevcut araştırma, ülkemizdeki devlet yükseköğretim kurumlarında yer alan başlıca akademik birimlerin (fakülte, enstitü ve yüksek okul) yönetim yapılarının işleyişi, bu süreçte yaşanan sorunlar ve ilgili yöneticilerin sorunlarla başa çıkma yöntemlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırma, durum tespiti yapmaya yönelik nitel araştırma türlerinden fenomenolojik (olgu bilim) desende yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu; 2017–2018 Eğitim-Öğretim yılında Konya, İzmir ve İstanbul illerindeki devlet yükseköğretim kurumlarında yer alan akademik birimlerin herhangi birinde idari pozisyonlarda görev yapan akademisyenlerden oluşmaktadır. Veriler, yüz yüze görüşmeler ile toplanmış olup, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde NVIVO paket programı kullanılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda devlet yükseköğretim kurumlarında yer alan akademik birimlerin yönetimlerinde idari iş ve işlemlerin önemli bir yer tuttuğu, bu işlemlerin ise büyük oranda ilgili yönetmelik ve yönergeler çerçevesinde yürütüldüğü görülmektedir. Yönetim konusunda en fazla

yaşanan sorunların ise özellikle bütçe ve personel yetersizliği ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Son olarak, ilgili yöneticiler, mevcut işleyiş içerisinde iyi iletişim kurma, kurumu tanıma ve belirgin görev dağılımı yapmanın yönetim sürecini kolaylaştırdığını belirtmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal yönetim, yükseköğretim, akademik birimler

ŞİRKET AKADEMİLERİNİN ROLLERİ VE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Adem YAMAN
MEB, Türkiye
ademyaman@gmail.com

ÖZET

Küresel etkileşim nedeniyle kurum ve şirketler, etkinlik tercihlerini ve kurumsal hedeflerini periyodik olarak gözden geçirmektedirler. Bu rekabet ortamında geleceği doğru okuyabilen ve isabetli stratejik kararlar alabilen ve tutarlı hedefler oluşturabilen kurumlar, şirketler ve hatta ülkeler daha başarılı olmaktadır. Global düzeyde faaliyet yürüten işletme ya da kuruluşlar ihtiyaç duydukları nitelikli iş gücü, teknolojik iyileştirme ve inovasyon vb. çalışmalarını dünyanın çeşitli üniversitelerinden ya da kendi oluşturdukları “akademiler” aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Kurum içinde faaliyet gösteren akademiler, “Şirket Akademileri”, “Corporate University” veya “Şirket Okulu” vb. adlandırmalar yapılmaktadır.

Günümüz istihdam sürecinde, adayların sadece lisans diplomalarının yeterli görülmediği ve ayrıca bazı kazanım ve niteliklerin de arandığı bilinmektedir. O nedenle iş arayan gençler, özellikle akademisi olan şirketlere başvurmaları, kişisel kariyerleri bakımından tavsiye edilmektedir. Kariyer yönetimi bakımından bazı kurumlar, sektörde rekabet ettikleri lider konumda olan diğer kurum çalışanlarına daha çok rağbet gösterebilmektedir.

Çeşitli kurumsal tecrübelerle bezenen bilginin katma değeri de dikkate değer artışlar gösterebilmektedir. Üretilen bilgiden ya da çıktıdan kâr elde etmek ya da yaptıkları araştırmaları daha da nitelikli hale getirmek isteyen kurum ve işletmeler, yükseköğretim kurumları ile şirketler ve şirket akademileri arasında ilginç bir etkileşim yaşanmasına da yol açmışlardır. Şirketler ile üniversiteler arasındaki bu etkileşim, bazı yabancı ülke örneklerinden hareketle beklenilenin çok ötesine ulaştığı söylenebilir.

Bu araştırma ile şirket akademilerinin rolleri değerlendirilmiştir. Şirket akademilerinin, yükseköğretim kurumlarında verilen öğretimi nasıl etkiledikleri, ya da yükseköğretimin bir anlamda “tamamlayıcısı” durumunda mı kaldığı? Yoksa yükseköğretim kurumlarının ilerleyen zamanda ikamesi konumunda mı? olduğu / olacağı yönünde değerlendirmeler yapılması amaçlanmıştır.

Kamu yükseköğretim kurumlarında finansmanın kamu kaynaklarıyla sağlanması ve işleyişin yasal çerçevesinin oluşturulmuş olması nedeniyle

üniversitelerin şirketler ile olan temas ve ilişkisi sınırlı kalmıştır. Türk Yükseköğretim Sisteminde egemen bir konumda olan kamu üniversitelerinin önemli bir çoğunluğunun mesleki açıdan reel sektör çalışmalarına mesafeli olması şirket akademilerinin kuruluş gerekçesinde önemli bir yer tutmaktadır. Şirket akademilerinin ortaya çıkış nedenleri analiz edilmiştir. Kurumsal akademilerin, üretime dayalı ve teknoloji temelli bilgi üretimi, içe kapallığı, yaygınlaşması ile değişim ve dönüşüm süreci değerlendirilmektedir.

Kurumsal Akademi, kavramının ilk kez Amerika Birleşik Devletleri'nde 1914'lü yıllarda General Elektrik ve General Motors şirketlerinde faaliyet gösterdiği ve literatürde "Corparate University" olarak belirtildiği bilinmektedir. Günümüzde, ABD'de kurumsal akademiler için harcanan bütçenin yaklaşık 200 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir. Türk Yükseköğretim Kurumu tarafından resmen tanınmayan ve yükseköğretim kurumu olarak belge düzenleyemeyen şirket akademilerinin yükseköğretim kurumlarına ve verilen öğretim hizmetine olumlu ve olumsuz etkilerinin neler olabileceğine yönelik çeşitli görüş ve tespitlere yer verilerek çeşitli "gelecek senaryoları" üzerine çıkarımlar yapılması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şirket Akademileri, Yükseköğretim ve Corparate University.

TÜRKİYE’DE TOPLUMSAL STATÜ VE TOPLUMSAL CİNSİYETE GÖRE FAKÜLTELERİN HARİTASI

Dr. Öğretim Üyesi Aylin Çakıroğlu ÇEVİK
TED Üniversitesi, Türkiye
aylin.cakiroglucevik@tedu.edu.tr

Prof. Dr. Ayşe Gündüz HOŞGÖR
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
hosgor@metu.edu.tr

ÖZET

Literatürdeki yükseköğrenime erişimle ilgili çalışmalar; öğrenciler arasında sosyoekonomik statü (SES) farklılıklarının olduğunu, düşük SES ailelerden ve kırsal alandan gelen öğrencilerin yükseköğrenimde genellikle daha az düzeyde temsil edildiklerini, bu öğrencilerin daha prestijli bölüm/fakülteleri kazanma/kayıt yaptırma ihtimallerinin daha düşük olduğunu ve buna bağlı olarak çoğunlukla üniversite sıralamasında alt sıralarda yer alan üniversite veya fakülteyi kazandığını/kayıt yaptırdığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, eğitime erişim süreci güçlü bir biçimde SES’ye ve hatta toplumsal cinsiyete dayanmaktadır. Eğitim teorilerinden, Çatışmacı/Yeniden üretim Teorisine göre, yükseköğrenim toplumdaki eşitsizliklerin yeniden üretildiği ve avantajlı/ayrıcalıklı grupların bu pozisyonlarını devam ettirmesini sağlayan önemli bir alandır. Öte yandan SES’nün eğitime erişim için önemli bir faktör olması, eğitimde fırsat eşitliği kavramını gündeme getirmektedir. Eğitimde fırsat eşitliğinin ilk adımı olan erişimde eşitlik sağlanamazsa, eğitimin toplumsal eşitsizlikleri ve varolan toplumsal yapıyı yeniden ürettiğini söylemek gerekir. Bu çerçevede, bu çalışma ile şu sorulara yanıt aranacaktır: Türkiye’de her fakülteye göre öğrencilerin SES’ü nedir? Toplumsal statü ve fakülte arasında bir ilişki olabilir mi? Toplumsal statü fakültere ve toplumsal cinsiyete göre değişiyor mu? Bu sorular ulusal düzeyde temsiliyeti ve uluslararası karşılaştırılabilirliği olan Eurostudent Araştırması (2011) datası kullanılarak cevaplanmaya çalışılacaktır. Bu araştırma Bologna Süreci ve Lizbon Stratejisi ile ilişkili olan Avrupa Yükseköğrenim Alanının (AYA) tam anlamıyla gerçekleşmesi amacıyla üniversite öğrencilerinin profillerini araştırmakta ve 2000 yılından bu yana birçok Avrupa ülkede uygulanmaktadır. Türkiye bu araştırma serisinde 2007 ve 2011 yer almaktadır. Serinin son güncel datası olarak kullanılacak 2011 datasında, rastgele örneklem seçimi yöntemini ile her üniversitenin % 10’u (n=16.817) çalışmaya katılmıştır. Araştırma bulgularına göre, toplumsal statü (1-10 aralığında) ve fakülteler (ISCED’in sınıflandırması) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Fakültelerin SES

ortalaması 10 üzerinden şu şekildedir: mühendislik ve mimarlık 6,7413, eğitim 6,0281, literatür ve insani bilimler 6,1198, sosyal bilimler 6,3235, doğa bilimleri 6,432, tarım ve ormanlık 6,682, sağlık bilimleri 6,3179, servis 6,6063. Görüldüğü gibi mühendislik ve mimarlık en yüksek ortalamaya sahipken, eğitim fakültesi en düşük ortalamaya sahiptir. Ayrıca, toplumsal cinsiyet de SES için önemli bir değişkendir. Kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre, göreceli olarak daha yüksek SESlü ailelerden gelmektedir. Fakültele göre baktığımızda ise, mühendislik ve mimarlık fakültesindeki kadın öğrencilerin en yüksek, eğitim fakültesindekilerin ise en düşük SES ortalamasına sahip olduklarını söyleyebiliriz. Fakülteler ve meslek-istihdam-ücret arasındaki ilişkiyi dikkate alırsak, bazı fakültelerin sosyal yukarı hareketliliğe izin vermesine rağmen (eğitim fakültesi gibi), fakültelerin sosyal eşitsizliği yeniden ürettiğini iddia edebiliriz.

Anahtar Kelimeler: yükseköğrenim, toplumsal statü, toplumsal cinsiyet, eşitsizlik.

GİRİŞİMCİ VE YENİLİKÇİ ÜNİVERSİTEDE KALİTE

Prof. Dr. Mahmut TEKİN
Selçuk Üniversitesi, Türkiye
mahtekins@selcuk.edu.tr

Dr. Öğ. Üyesi Özdal KOYUNCUOĞLU
N. Erbakan Üniversitesi, Türkiye
oezdal.koyuncuoglu@gmail.com

ÖZET

Dünyada küreselleşmeye bağlı olarak ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda yaşanan değişime bağlı gelişen dinamikler sonucu artan bilgi birikimiyle gelişen teknoloji ve bilgi toplumuyla birlikte kaliteli eğitime verilen önemin artmasıyla birlikte, girişimci ve yenilikçi üniversite modeli herkesin dikkatini çekmiştir. Girişimci ve yenilikçi üniversite; üniversitenin, kalite odaklı olarak, rekabetçi ve sürekli değişimi öngören bir anlayışla girişimci ve yenilikçi olmasıdır. Girişimci ve yenilikçi üniversitede kalite; daha iyi ve nitelikli katılımı etkileşimli öğretimi teşvik eden yenilikçi eğitim yaklaşımıdır. Bu durum üniversitelerin girişimci olarak artan bilgi ihtiyacını karşılamak ve toplumsal beklentilerine cevap vermek üzere girişimci olmalarını öngörmektedir. Girişimci ve yenilikçi üniversite kalitesi, yenilikçi ve rekabetçi bir anlayışla öğrenci/paydaş beklentilerini karşılamayı hedefler. Bu üniversitelerde kalite sunulan eğitim/öğrenim hizmet performansına göre algılanan eğitim/öğrenim hizmet performansının karşılaştırılması sonucu ölçülebilir. Girişimci ve yenilikçi üniversite eğitim/öğrenim hizmet kalitesi, üniversitede verilen hizmet seviyesinin öğrenci/paydaş beklentilerini ne kadar karşılanabildiğinin bir ölçüsüdür. Bu üniversitelerin ekosisteminde sanayi veya ticari sektörlerle işbirliğiyle öğrenci ve diğer paydaşlara sahip olduğu bilgi birikimi aktararak ülkede toplumsal ve ekonomik gelişme sağlanır. Değişimi öngören girişimci ve yenilikçi üniversitenin kaliteli eğitim/öğrenim hizmeti çağın gereklerine uygun yenilikçi ve rekabetçi değişimi hedefler. Bu hedefe uygun olarak mezunlarına kazandırdığı vizyon ile onların iyi bir iş ve meslek sahibi olmalarını da sağlar.

Bu çalışmada girişimci ve yenilikçi üniversitede kalite bağlamında şu sorular sorularak cevaplar araştırılmıştır. Neden bazı üniversiteler daha yenilikçi ve girişimcidir? Üniversiteler eğitim faaliyetleri kapsamında dersin dışında ne tür uygulamalara yer vermeli ve öğrencilerin potansiyelini nasıl geliştirmelidir? Üniversiteler öğrencilerin girişimciliği ve yenilikçiliği geliştirmelerini nasıl sağlayabilir? Girişimci ve yenilikçi üniversitelerin sınai ve fikri mülkiyet hakları konusunda patent başvuruları nasıl teşvik etmeli ve desteklemelidir? Üniversitelerde

ekosistem bağlamında iç ve dış ağlarının güçlendirilmesi önemli olduğundan üniversite-sanayi, üniversite-STK ve üniversite-üniversite işbirliğini yürüten öğretim üyeleri nasıl teşvik edilmeli ve desteklenmelidir? Bu çalışmada girişimci ve yenilikçi üniversitede kalite araştırılarak uygulamalara ilişkin toplumun sorunlarına cevap verebilme yönünde yenilikçi ve hayata geçirilebilir öneriler sunulmuş ve paradigma değişimi gereksinimine vurgu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Girişimcilik, Yenilikçilik, Kalite.

YAŞAM BOYU ÖĞRENME POLİTİKALARININ ELEŞTİRİSİNE BİR KATKI: DEMOKRATİK VATANDAŞLIK VE ALTERNATİF BİR YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANLAYIŞININ TEMELLERİ ÜZERİNE DÜŞÜNMEK

Doç. Dr. Fuat GÜLLÜPINAR
Anadolu Üniversitesi, Türkiye
fgullupinar@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Dünya Bankası, Avrupa Birliği vb. kuruluşların öncülüğünde eğitim/öğrenme ile istihdam ilişkilerini mutlak bir şekilde birbirine eklemeye çalışan yaşam boyu eğitim anlayışının yeni bir yönetsellik paradigmasına işlerlik kazandırdığını öne sürmektedir. Bu yeni anlayışla birlikte, yaşam boyu istihdam garantisi iş bulabilenler açısından bile bir mit haline dönüştürülmüştür. Uzun dönemli işsizlik yapısal bir problem haline gelmektedir. Yaşam boyu eğitim (YBÖ) modeli; bireyi ve onun eğitimini tüm toplumsal (kamusal sorumluluk ve kamusal iyiye katkı) bağlarından kopararak, sadece ekonomiyle ilişkilendirmektedir. Bireyi ekonomik düzlemde tanımlayan bu modelde, bireyin yetenekleri ve becerileri istihdamla sınırlı bir şekilde tanımlanıp geliştirilmek istenmektedir. YBÖ, bilgi ve becerilerin inşa sürecinde devletle birey arasında sorumluluğu yeniden paylaştıran ve bireyi sorumlulaştıran bir neoliberal yönetsellik stratejisi olarak değerlendirilebilir. Bugün neoliberal sistemin güvencesizleştirdiği iş yaşamında risklerin üstesinden gelmenin yolu olarak bireyin daha fazla beceri sahibi olması önerilmektedir. Neoliberal iş yaşamının getirdiği riskler ise “sorgulanamaz” veya “öngörülemez” belirsizlikler” olarak sunulmaktadır. Yalnızca *iş gücü becerisini geliştirmeye odaklanan yaşam boyu öğrenme ideolojisi, esnek üretimin ihtiyaçlarının karşılanmasında iş sahibi olarak kalmanın sorumluluğunu bireyin kendisine yükler*. Bu çalışmada, Avrupa Birliği’nin başını çektiği uluslararası kuruluşların yaşam boyu öğrenme anlayışıyla birlikte öngördükleri “yetenekli toplum” tasarımının eğitim ve istihdam alanlarında bireyi sorumlulaştırarak farklı bir birey-kamu ilişkisi tasarlayarak yapısal bir dönüşümü hedefledikleri tartışılmıştır. Bu yapısal dönüşümün bilgi, öğrenme ve üniversite ayağında yaşanan dönüşümün bilginin ve öğrenmenin piyasaya odaklı bir araçsallaşma sürecine girmesinin ve kamusal iyinin mutlak olarak ekonomik iyi ile bağlantılandırılmasının risklerine değinilmiştir. Bu çalışma, işletme mantığına rehin bırakılan mevcut haliyle yaşam boyu öğrenmenin, bireyi sosyal, kültürel, siyasal vb. açılardan geliştirme potansiyelinin de içini boşaltarak içeriksizleşmesine yol açtığı üzerinde durulmaktadır. Son olarak, YBÖ politikalarının ve uygulamalarının mevcut halinin istihdam yaratma ve bireysel

gelişime katkı sağlamak yerine, küresel rekabette avantaj sağlamak isteyen şirketlerin esnek istihdam politikalarını ve esnek piyasa ilişkilerini desteklediği düşüncesi tartışılmıştır.

Çalışmada ayrıca, YBÖ politikalarının ve eğitim içeriklerinin kamusal refaha yönelik nasıl geliştirilebileceğine ilişkin tespitlere yer verilmiştir. Geleceğin yaşam boyu eğitim politikalarının en önemli hedefi “kamusal iyiye” katkı sağlayacak düzeyde kamusal yaşama katılımın ve onu zenginleştirmenin yeni ve özgün biçimlerini inşa edecek, keşfedecek ve genişletecek demokratik vatandaşların yetişmesine aracılık etmek olmalıdır. Türkiye’de eğitim politikaları, çocukları/gençleri aktif vatandaşlar ve kendine güvenen bireyler olarak konuşma ve eylemi somut olguların eleştirel analizi üzerinden yapabilen ve kamusal hayata etki etmeyi isteyen, etki edebilme kapasitesi olan ve donanımlı; kamusal hayata ve hizmetlere katılımı güçlendiren ve genişleten; bu katılımın küresel, yeni ve özgün biçimlerini keşfetmeye hevesli özerk bireyler olarak yetiştirmeyi gündemine acilen almalıdır. Bu, toplumsal ve doğaya ilişkin sorunların çözümlerine yönelik olarak eleştirel diyaloga açık ve demokratik mekanizmalara aktif katılımı özendiren bir bilgi ve beceriler demetinin inşasıyla mümkün olabilecek farklı bir “yaşam boyu öğrenme” çağrısıdır. Bu, “eğitilmiş işgücü” yetiştirme perspektifinden tümüyle farklı, demokratik bir vatandaşlık eğitimi çağrısıdır.

Anahtar kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, bireyselleştirilen riskler, yeteneksizleşme, eğitimin metalaşması, demokratik vatandaşlık

YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ DÖNÜŞÜMÜN LİSANS EĞİTİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: EĞİTİM FAKÜLTELERİ ÖRNEĞİ

Türker KURT
Gazi Üniversitesi, Türkiye
turker@gazi.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretimin kitleselleşmesi eğilimini takiben üniversite ve üniversite öğrencisi sayılarının önemli düzeyde arttığı görülmektedir. Dünyanın neredeyse tüm ülkelerinde yükseköğretim sistemleri genişleme eğilimindedir. Buna karşılık bu genişleme süreci ile birlikte ortaya çıkan sorunlara bakıldığında yükseköğretim sistemlerindeki büyümenin sağlıklı olmayan yanlarının olduğunu gösteren birçok işaret vardır. Genel olarak sıralandığında dünyada her geçen gün artan uzaktan eğitim programlarının kalitesi, öğrencilerin ödediği öğrenim ücretleri, öğrenci memnuniyetsizliği, lisans düzeyinde eğitimin kalitesi, mezunların toplumun ve ekonominin ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip olma düzeyi gibi konular ilk bakışta sıralanan sorunlu alanlar arasındadır (Arum ve Roksa, 2011, Bok, 2007, Deresiewicz, 2015, Taylor, 2011). Üniversitelerde özellikle lisans eğitiminin niteliğinin düşmesine neden olan birçok nedenden söz edilmektedir. Özellikle üniversitelerdeki öğrenci sayılarının hızlı artışı, öğretim üyelerinin ders vermeye değil yayın yapmaya teşvik edilmesi, yine öğretim üyelerinin yüksek bütçeli projeler yapmasının teşvik edilmesi buna karşılık lisans düzeyinde derse girmenin ve girilen dersin kalitesinin atama ve yükseltilmelerde dikkate alınmaması ve izleme denetleme çalışmalarının yapılmaması öğretim üyelerinin neredeyse zorla lisans derslerine girer hale getirmiştir (Arum ve Roksa, 2011, Bok, 2007, Carey, 2015, Taylor, 2011). Bu sıralanan sorunların Türkiye bağlamında nasıl gerçekleştiği ve bunun lisans eğitime etkilerinin ortaya konması bu araştırmanın amacıdır.

Bu araştırma derinlemesine görüşme tekniğine dayalı olarak tasarlanmış bir olgubilim araştırmasıdır. Araştırmanın örneklemi Ankara ilindeki 4 devlet üniversitesinin Eğitim fakültelerinde görev yapan 15 öğretim üyesidir. Araştırma için gerekli veriler araştırmacı tarafından geliştirilen 4 soruluk bir derinlemesine görüşme formu ile toplanmıştır. Veri analizi içerik analizi tekniğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları öğretim üyelerinin temel olarak lisans eğitiminin amacını meslek edindirme olarak görmekte olduklarını, buna karşılık mezunların özellikle uygulamaya yönelik yeterli bilgiye sahip olmadan mezun olduklarını, öğretmen istihdamının azalması ile beraber öğrencilerin motivasyonlarının düştüğü, ayrıca eğitim fakültesine giriş puanların düşmesiyle öğrenci niteliğinde farklılaşmalar olduğu ve bunun eğitime olumsuz yansımalarını

olduğu belirtilmiştir. Eğitim fakültelerinde genel kültür eğitiminde oldukça sınırlı olduğu ve öğrencilerin bu dersleri sadece zorunlu olduğu için aldıkları belirtilmiştir. Öğretim üyelerinin araştırma faaliyetlerinin atama yükseltme ve akademik teşvik gibi düzenlemelerde önemli olması, öğretim üyelerinin lisans derslerine girme isteğini azalttığını, öğretim üyelerinin bu dersler için hazırlık yapma zamanlarının da azaldığı belirlenmiştir. Uzun vadede bu durumun yükseköğretimi de sorgulanabilir hale getirileceği göz önüne alınarak, üniversitelerin lisans eğitimindeki sorunlarını çözme yönünde harekete geçmesi gerektiği ifade edilebilir.

Kaynaklar

Arum, R. ve Roksa, J. (2011). *Academically Adrift: Limited Learning on College Campuses*. Chicago: University of Chicago Press.

Bok, D. (2007). *Piyasa ortamında üniversiteler: Yükseköğretimin ticarileşmesi*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Deresieviwicz, W. (2015). *Excellent Sheep*. New York: Free Press.

Dwyer, C. A., Millett, C. M., & Payne, D. G. (2006). *A culture of evidence: Postsecondary assessment and learning outcomes*. Princeton, N.J.: Educational Testing Service. Retrieved from: <http://eric.ed.gov/PDFS/ED500004.pdf>

Taylor, M. C. (2010). *Crisis on campus*. New York: Alfred A. Knopf

ÜNİVERSİTEDE BİR DERS: MEVCUT DURUM, BEKLENTİLER VE ÖNERİLER

Türker KURT
Gazi Üniversitesi, Türkiye
turker@gazi.edu.tr

ÖZET

Üniversite eğitiminin amacının ne olabileceği, bu amaçlara ulaşılması için ne gibi öğrenme öğretme sürelerinin takip edilmesi gerektiği ve yükseköğretim düzeyinde derslerin çıktılarının neler olması gerektiği konusu üniversitelerde verilen derslerde öğrenci başarısındaki düşüklüğün azaltılması ve derslerde istenilen çıktıların sağlanması açısından önemli görülmektedir (Dwyer, Millet ve Payne, 2006, Taylor, 2010).

Türkiye’de üniversitelerde verilen dersleri doğrudan konu alan bazı çalışmalara rastlanmıştır (Aksu, Çiftçi, Duy, 2008; Demirkasimoğlu, 2017; Murat, Aslantaş ve Özgan, 2006). Bu araştırmaların sonuçları öğrenciler için derslerin yeterince tatmin edici olmayan yönlerinin olduğu ve bunun büyük ölçüde öğretim üyeleri ile ilişkili olduğu (Demirkasimoğlu, 2017) ve öğretim üyelerinin sınıf içi aktivitelerinin genellikle öğretmen merkezli olarak işlendiği (Murat, Aslantaş ve Özgan, 2006) şeklindedir.

Bu araştırmada, öğretim üyelerinin görüşlerine dayalı olarak, üniversitelerde lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde derslerin amaçları, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme açısından incelenmesidir. Bu kapsamda öğretim üyelerine derslerinde temel amaçlarının neler olduğu, öğrencilerin öğrenme gereksinimlerinin neler olduğu, derslerin çıktılarının neler olması gerektiği, verdikleri derslerin işlenişinde zaman içerisinde meydana gelen değişiklikler, derslerde öğrencilerin karşılaştıkları temel zorluklar ve öğrencilerin daha istekli ve başarılı olarak gerçekleştirdikleri faaliyetlerin neler olduğu gibi konularda görüşleri alınmıştır. Bu konu, oldukça kapsamlı ve çok boyutlu araştırmaları gerektirdiği için bu çalışmada sadece eğitim fakülteleri özelinde konunun irdelenmesine odaklanılmıştır.

Araştırma derinlemesine görüşme tekniğine dayalı nitel bir araştırmadır. Araştırma kapsamında araştırmacı tarafından geliştirilen 4 soruluk görüşme formu Ankara ilindeki dört ayrı devlet üniversitesindeki eğitim fakültelerinde görev yapmakta olan 14 öğretim üyesine uygulanmıştır.

Araştırma sonuçları lisans düzeyinde derslerin öncelikli olarak güçlü bir kuramsal temele dayanması gerektiği, buna karşılık kuram aktarımı ile sınırlı kalmaması gerektiği, kuramsal bilgilerin uygulamalarını yapılması gerektiği ve en

azından öğrencilerin derslere etkin katılımının gerekli olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin eğitim önceki aşamalarından getirdikleri yetersizliklerin lisans eğitimini ciddi şekilde olumsuz etkilediği belirtilmektedir. Bir çok katılımcı, öğrencilerin okuma ödevlerini yapmadıklarını ve dersleriyle ilgili sorumluluk almaktan kaçındıklarını ortaya koymaktadır. Lisans düzeyindeki derslere ilişkin olarak ortaya konan bir diğer önemli bir bulgu, öğretim üyelerine göre dersin içeriği ve kalitesinin ciddi farklılıklar gösterebildiğidir. Bu durum lisans eğitiminin hedef ve çıktılarına ilişkin belirli standartların oluşturulmasının gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Son olarak lisans derslerinde öğretim üyelerinin öğrenci ihtiyaçlarını istenilen düzeyde dikkate almamaları bir çok katılımcı tarafından belirtilen önemli bir sorun olarak ortaya konmuştur.

Kaynaklar

Aksu, M. B., Çiftçi, A., ve Duy, B. (2008). College Students' Perceptions about Teaching Practices, Classroom Behaviors and Attitudes of the Faculty Members. İnönü University Journal of the Faculty of Education. 9 (16), 17-42

Dwyer, C. A., Millett, C. M., & Payne, D. G. (2006). A culture of evidence: Postsecondary assessment and learning outcomes. Princeton, N.J.: Educational Testing Service. Retrieved from: <http://eric.ed.gov/PDFS/ED500004.pdf>

Demirkasımoğlu, N. (2017). Üniversite öğrencilerinin derste can sıkıntısına ilişkin görüşleri Öğretmen adayları üzerine bir araştırma. Yükseköğretim Dergisi, doi:10.2399/yod.17.002

Murat, M., Özgan, H. ve Aslantaş, H. Đ. (2005). Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının empatik tutumlarına ilişkin algıları ile ders başarıları arasındaki ilişki. Milli Eğitim, 168. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-arslantas.htm>

Taylor, M. C. (2010). Crisis on campus. New York: Alfred A. Knopf.

AKADEMİK ETİK VE SOSYAL MEDYA İLİŞKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Burcu ERDEMİR
Çankaya Üniversitesi, Türkiye
berdemir@cankaya.edu.tr

ÖZET

Günümüzde bilimsel ve teknolojik gelişmeler, kısa sürede hem olumlu sonuçlar doğurmuştur. Neredeyse tüm çalışma alanlarında görülebilecek etik değer kaybının yarattığı kaygıyı yükseköğretimde öğrenciler üzerinde de görmek mümkündür. Günümüzün hızlı akan yaşam biçimi, yaygınlaşan sosyal medya kullanımı ve öğrencilerin kendi geçmişlerinden getirdikleri alışkanlıklar, onları bir takım etik dışı akademik uygulamalara yöneltebilmektedir.

Etik dışı davranışları açıklamak için başvurulan teorilerden bir tanesi diğer insanları gözlemleyerek ve taklit ederek neyin kabul edilebilir olduğunun öğrenildiğini söyleyen Bandura'nın sosyal öğrenme teorisidir (1986). Bunu, kampüsteki kopya çekme kültürünün algılanma şeklinin öğrencilerin akademik sahtekarlığa başvurmada etkili olduğunu söyleyen görüş de desteklemektedir (McCabe ve Trevino, 1993 akt. Engler, Landau ve Epstein, 2008).

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin üniversitedeki akademik eğitimleri boyunca etik dışı davranma düzeyleri ile bazı demografik değişkenler, etik dışı davranma nedenleri, bu davranışları önleme stratejileri ve sosyal medya kullanımının eğitime olan etkisi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmaktır. Türkiye'de yapılan çalışmalarda, sosyal medyanın öğrenciler üzerindeki genel etkileri incelenmekte, eğitim açısından yapılan incelemeler sınırlı kalmakta; akademik etik konusu ise sadece akademisyenler boyutunda ele alınmaktadır. Bu anlamda bu çalışmanın literatüre katkı sunması beklenmektedir. Nicel desen kullanılan çalışmanın örneklemini Türkiye'de bir vakıf üniversitesindeki lisans seviyesindeki öğrenciler (pilot n = 260, ana çalışma n = 520) oluşturmaktadır. Bu sunumda sadece pilot çalışmanın sonuçları paylaşılacaktır. Veri toplama aracı, öğrencilerin demografik özelliklerini, akademik etik ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarını ölçen 48 soruluk bir ölçektir. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)'nden elde edilen sonuçlar paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: sosyal medya, etik dışı davranışlar, akademik sahtekarlık, üniversite öğrencileri, yüksek öğretim

Kaynakça

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Engler, J.N., Landau, J.D. ve Epstein, M. (2008). Keeping Up With the Joneses: Students' Perceptions of Academically Dishonest Behavior. *Teaching of Psychology*, 35: 99–102.

ÖĞRENME/ÖĞRETME SÜRECİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE BEKLENTİLER: ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİ

Yüstra KÖSE
Aksaray Üniversitesi, Türkiye
yusrakose@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Alev ELÇİ
Aksaray Üniversitesi, Türkiye
dr.alevelci@gmail.com

ÖZET

Günümüzde İnternet ve teknolojinin hızla gelişmesi sonucunda bilgiye ulaşmak ve paylaşmak giderek kolaylaşmıştır. İnternet ile hayatımıza giren ve kitle iletişim araçlarından biri olan sosyal medya; zaman ve mekândan bağımsız olarak kişileri birbirine bağlamakta ve bilgiye daha hızlı ve etkili bir şekilde ulaştırmaktadır. Ayrıca sosyal medya; bireylerin düşüncelerini, bakış açılarını ve ilgilerini, etkileşimli iletişim kurarak bir sanal ortamda sunmalarına olanak tanıyan geniş bir platformdur. Siyaset, sağlık, ekonomi, ulaşım, kamu hizmetleri gibi her alanda yararlanan sosyal medya araçlarından öğrenme ve öğretme amacıyla da eğitim alanında yararlanılmaktadır. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanlarının sosyal medya kullanımı ve nedenlerinin araştırılması önemlidir. Bu araştırmanın temel amacı, öğretim elemanlarının sosyal medya araçlarını eğitim amaçlı kullanımlarını belirlemek, sosyal medyanın öğrenme ve öğretme sürecine sağladığı olumlu ve olumsuz yönleri ortaya koymaktır. Bu amaçla nitel araştırma yöntemi uygulanarak bir devlet üniversitesinde ders veren farklı akademik birim, unvan ve görevdeki 20 öğretim elemanı ile görüşme yapılmıştır. Öğretim elemanlarına, farklı çalışmalardan alınarak araştırmanın amacına uygun olarak derlenmiş 15 görüşme sorusu yöneltilmiştir. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniğiyle yöneltilen sorulara verilen cevaplar doğrultusunda sonuçlar ortaya konulmuştur. Araştırma bulgularına göre, öğretim elemanlarının bir kısmının sosyal medya araçlarını kullandığı ve bazılarının da kullanmadığı halde kullanımına olumlu baktığı belirlenmiştir. Sosyal medyayı kullanan öğretim elemanlarının en çok Youtube’u tercih ettikleri, karşı olan öğretim elemanlarının dahi Youtube’u faydalı buldukları ve derslerinde etkin bir şekilde kullandıkları belirlenmiştir. Sosyal medyayı kullanmayan öğretim elemanları tercih etmeme sebebi olarak; öğrencilerin bu platformlarda etik kurallarının dışında davrandığı, geleneksel sınıf ortamı oluşturmanın ve öğrenci-öğretmen ilişkisini korumanın zorluğu gibi nedenleri belirtmişlerdir. Ayrıca öğretim elemanlarının alanlarına ve cinsiyetlerine göre öğrenme ve öğretme sürecinde sosyal medya

kullanımının değişiklikler gösterdiği dikkat çekmiştir. Araştırma sonucunda katılımcılar açısından sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanılmasının hem olumlu ve hem de olumsuz tarafları belirlenmiştir. Bazı katılımcılar olumsuz düşüncelerini ifade ettikleri halde sosyal medya araçlarının yaş, unvan ve alan farklılığı gözetmeden eğitimde kullanılması gerektiğini ve sosyal medya ile savaşmak yerine bu ortama ayak uydurmanın kaçınılmaz olduğunu söylemişlerdir. Sonuç olarak sosyal medya araçlarının bu süreçle bütünleştirilmesi için öğretim elemanları ve öğrencilerin bilinçlendirilmesi ve öğretim ortamına uygun etik kuralları belirlenmiş bir sosyal medya aracı kullanılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Öğretim Elemanı, Öğrenme/Öğretme Süreci, Yükseköğretim

ÖĞRENME VE ÖĞRETMEYİ GELİŞTİRME HİZMETLERİNİN ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİMİN İYİLEŞTİRİLMESİNDEKİ ROLÜ

Prof. Dr. Oya Yerin GÜNERİ
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
guneri@metu.edu.tr

Doç. Dr. Murat SÖZER
Koç Üniversitesi, Türkiye
msozer@ku.edu.tr

Prof. Dr. Cem GÜNERİ
Sabancı Üniversitesi, Türkiye
guneri@sabanciunv.edu

Dr. Ebru Kılıç BeBek
Özyeğin Üniversitesi, Türkiye
ebru.kilicbebek@ozyegin.edu.tr

ÖZET

Öğrenme ve öğretme merkezleri, günümüzde özellikle yurtdışındaki üniversitelerde yaygın olarak bulunmaktadır. Bu merkezler, sundukları hizmetlerle ve yürüttükleri yenilikçi programlarla, bünyesinde yer aldıkları üniversitelerde öğrenme ve öğretmenin desteklemesinde, gelişmesinde çok önemli görevler üstlenmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde ilk 'Öğrenme ve Öğretme Araştırma Merkezi', 1962 yılında Michigan Üniversitesi'nde kurulmuştur. Daha sonraki yıllarda ise, gerek Amerika Birleşik Devletleri'nde gerekse diğer ülkelerde birçok üniversitede benzer merkezler açılmıştır. Bu merkezler hali hazırda öğretim üyelerine ve araştırma görevlilerine öğretimin geliştirilmesine yönelik çeşitli destek hizmetleri sunmakta, öğretimin geliştirilmesi ile ilgili bilgileri içeren kaynaklar sağlamaktadırlar. Buna ilaveten, bu merkezler öğrencilerin öğrenme becerilerinin geliştirmeyi amaçlayan ve onların farklı öğrenme ihtiyaçlarına duyarlı çeşitli programları da yürütmektedir.

Türkiye'de üniversite öğrenme ve öğretme merkezi ya da ofislerinin kurulması, son 10 yıl içinde gündeme gelmiş yeni bir gelişmedir. İlk olarak 2009 yılında eş zamanlı olarak Koç Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde bu tür ofisler açılmış, son yıllarda ise diğer bazı üniversitelerde benzer merkezlerin faaliyete geçtiği gözlenmiştir. Bu kapsamda panelin amaçları, üniversitelerde öğrenme ve öğretmeyi geliştirmek için kurulan merkezlerin ya da ofislerin gerek lisans gerekse lisansüstü eğitimin iyileştirilmesindeki rolünü tartışmak; Türkiye'de farklı üniversitelerde bu kapsamda sunulan hizmetler ve yürütülen çalışmalar

hakkında katılımcıları bilgilendirmektir. Bu panele, Türkiye’de öğrenme ve öğretme destek hizmetleri sunan, ya da bu amaçla kurulmuş merkezi ya da ofisi olan dört üniversitenin (ODTÜ, Koç Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi ve Özyeğin Üniversitesi) ilgili birim yöneticileri katılacaktır. Panelde ele alınacak konular şunlar olacaktır: Verilen hizmetlerin tarihçesi ve gelişimi; üniversite eğitimini iyileştirmede sunulan hizmetler (örn. aktif öğrenme yöntemlerinin yaygınlaştırılması ve farklı disiplinlere nasıl uygulanması gerektiğine dair örnekler, eğitim teknolojilerinin kullanımı), öğretim üyeleri, üniversite üst yönetimi veya öğrenciler tarafından direnç gören yenilikler ve karşılaşılan zorluklar. Panelde, bu dört üniversitedeki ilgili birimler belirtilen konulara ilişkin bilgi ve deneyimlerini aktaracaklar, bu paylaşımın ardından ofisleri ya da merkezleri için belirledikleri kısa ve orta vadeli planlarını, hedeflerini katılımcılarla paylaşacaklardır.

Anahtar kelimeler: Üniversite düzeyinde öğretim, öğrenme ve öğretme merkezleri

MİMARLIK EĞİTİMİNDE REFLEKTİF BİR PRATİK OLARAK ÖĞRETME VE ÖĞRENME SÜRECİ ARAŞTIRMASI

Dr. Öğretim Üyesi Derya YORGANCIOĞLU
Özyeğin Üniversitesi, Türkiye
derya.yorgancioglu@ozyegin.edu.tr

Dr. Sevinç TUNALI
Eğitim Sanayi ve Teknoloji Enstitüsü, Türkiye
sevincetunali@tasam.org

Araş. Gör. Meltem ÇETİNEL
İstanbul Kültür Üniversitesi, Türkiye
m.cetinel@iku.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı mimarlık eğitiminde öğretme-öğrenme süreçlerini bir 'reflektif pratik' (reflective practice) çerçevesinde ele alarak, öğretim elemanlarının akademik profilinin tanımlanmasına yönelik ilkeler ve stratejiler geliştirilmesidir. Çalışmada bu amaç doğrultusunda öğretim ve öğrenim araştırmacılığı (scholarship of teaching) konusu üzerine odaklanılmaktadır. Öğretim ve öğrenim araştırmacılığı öğretmenler topluluğu tarafından öğretim ve öğrenim süreçleri üzerine çalışmalar yürütülmesini ve disiplinler arası bir birlikte öğrenme sürecini kapsar. Belli bir disiplin alanındaki öğretmenlerin eğitim bilimleri alanında öğretim-öğrenim üzerine yapılan çalışmaları takip etmesi ve yenilikçi gelişmeleri kendi disiplin alanına aktarmasını öngörür.

Çalışmada mimarlık eğitiminde öğretme ve öğrenme süreçleri arasındaki bütünlüğe vurgu yapılmaktadır. Bu süreçlerin aktif özneleri olan akademisyenlerin ve öğrencilerin bir araya gelerek deneyimleri üzerinde düşündükleri, sorguladıkları, bilgi ve becerilerini deneyimleriyle bütünleştirerek bilgiyi yeniden yapılandırdıkları, yeni bir anlayış ve tutum geliştirdikleri ve bunun da beraberinde yeni bir şey öğrenmeyi getirdiği döngüsel bir süreç kurgulanmaktadır. Reflektif (yansıtıcı) bir pratik olarak mimarlık eğitimi sürecinde akademisyenlerin uygulama bağlamında bir araştırmacı rolünü üstlendiği vurgulanır. Bu çalışmada yükseköğretim bağlamında öğretim ve öğrenim araştırmacılığının kuramsal/kavramsal araştırma ve deneyim temelindeki düşünme süreçlerini bütünleştiren bir bilgi üretimi ve öğrenme süreci olma potansiyeli üzerinde durulmaktadır. Çalışma mimarlık eğitiminde akademisyen profilinin tanımlanmasına yönelik ilke ve stratejilerin belirleneceği ve yetkinliklerin tanımlanacağı karma araştırma deseni (mix method) olarak kurgulanmıştır. Araştırma sürecinde, öğretim sürecinin birbiriyle ilişkili boyutları olan öğretim elemanı, öğretim programı, öğretim süreci, ve öğrenme çıktıları çerçevesinde ele alındığı,

CIPP (bağlam-girdi-süreç-ürün) program değerlendirme modelinden yararlanılmıştır. *'Mimarlık Eğitiminde Öğretim Elemanlarının Akademik Profilinin Tanımlanması: Reflektif bir Pratik Olarak Öğretme ve Öğrenme Süreci Araştırması'* projesi olarak tasarlanan bu çalışma; “Hazırlık”, “Uygulama”, “Analiz”, “Tasarım” ve “Sonuç” aşamalarını kapsayan toplam 24 aylık bir süre içinde tamamlanmıştır. Çalışmalar, mimarlık ve eğitim bilimleri alanlarından bilim insanlarından oluşan disiplinler arası bir ekip tarafından yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık Eğitimi, Akademisyen Profili, Öğretim ve Öğrenim Araştırmacılığı, Reflektif Pratik.

Bu makale TÜBİTAK 3501- Kariyer Geliştirme Programı desteğiyle gerçekleştirilen 215K234 no'lu araştırma projesi kapsamında hazırlanmıştır.

AKADEMİK MÜKEMMELLİK İÇİN BİR GİRİŞİM: MİMARLIK LİSANS EĞİTİMİ PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Sevinç TUNALI
Eğitim Sanayi ve Teknoloji Enstitüsü, Türkiye
sevinctunali@tasam.org

Dr. Öğretim Üyesi Derya YORGANCIOĞLU
Özyeğin Üniversitesi, Türkiye
derya.yorgancioglu@ozyegin.edu.tr

Araş. Gör. Meltem ÇETİNEL
İstanbul Kültür Üniversitesi, Türkiye
m.cetinel@iku.edu.tr

ÖZET

Mimarlık eğitiminde öğretim elemanlarının akademik profilinin tanımlanması için; öğretim sürecinin birbiriyle ilişkili boyutları olan öğretim elemanı, öğretim programı, öğretim süreci ve öğrenme çıktıları çerçevesinde ele alınması gerektiği görüşünden yola çıkılarak, *'Mimarlık Eğitiminde Öğretim Elemanlarının Akademik Profilinin Tanımlanması: Reflektif bir Pratik Olarak Öğretme ve Öğrenme Süreci Araştırması'* projesi kapsamında bir eğitim programı değerlendirme (curriculum evaluation) çalışması yapılmıştır. Eğitim programı değerlendirmesine alınacak olan *Mimarlık Lisans Eğitimi* Türkiye'de 4 yıllık program olarak kurgulanmaktadır. Bu programdan mezun olan kişilere Mimar unvanı verilmektedir. Mimarlık Lisans Eğitimi programının dersleri üniversiteler arasında farklılık gösterse de bu eğitimin 7 temel alan üzerinden şekillendiği söylenebilir. Bu alanlar sırası ile; Tasarım ve Görsel İletişim Bileşenleri, Mimari Tasarım, Yapı Bilimi Ve Teknolojileri, Mimarlık Tarihi ve Kuramı, Kentsel Çalışmalar ve Planlama, Mimarlıkta Dijital Tasarım, Tarihi Koruma ve Restorasyondur.

Mimarlık eğitiminin çok disiplinli yapısı ve uzunluğu göz önüne alınarak bu çalışma için, Daniel Stufflebeam tarafından geliştirilen CIPP (context-input-process-product) program değerlendirme modeli kullanılmıştır. CIPP program değerlendirme modelinde: (1) *'Bağlamın Değerlendirilmesi'* eğitim programına dair mevcut durumun analiz edilmesi, ihtiyaç, problem, değerler, ve fırsatların değerlendirilmesi ve hedeflerin belirlenmesi; (2) *'Girdinin Değerlendirilmesi'* eğitim planı, kaynaklar ve araçların gözden geçirilerek hedeflenenlere ulaşmak için gerekli etkinliğe sahip olup olmadığının irdelenmesi; (3) *'Sürecin Değerlendirilmesi'* eğitim programında uygulama aşamasının incelenmesiyle planlananlar ve gerçekleştirilenler arasındaki uyum-uyumsuzluğun irdelenmesi; (4) *'Ürünün Değerlendirilmesi'* beklenen öğrenim

çıktıları ile gözlenen öğrenim çıktılarının karşılaştırılması, uzun ve kısa vadeli, beklenen ve beklenmeyen çıktılardan incelenmesi süreçlerini kapsamaktadır (Stufflebeam 2003; Karataş, 2007, Demirel 1999).

Araştırma nitel ve nicel veri toplama yöntemlerinin birlikte kullanılmasından dolayı karma desenedir. Araştırmanın veri kaynakları İstanbul Kemerburgaz (Altınbaş) Üniversitesi Mimarlık Lisans Programı öğretim elemanları (n=4), 1., 2., 3., 4. sınıf mimarlık lisans öğrencileri (n=30) ve 2015 yılı mezunlarıdır (n=6). Öğretim elemanlarından veri toplamak için ilk olarak ‘*Akademisyen Görüşme Formu*’ kullanılmış ve yarı-yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. İkinci olarak, ‘*Akademisyen Öz Değerlendirme Anketi*’ kullanılmıştır. Mimarlık lisans öğrencilerinden veri toplamak içinde ilk olarak ‘*Öğrenci Görüşme Formu*’ kullanılmış ve odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Görüşmelerin sonunda öğrenciler ayrıca ‘*Öğrenci Öz Değerlendirme Anketi*’ doldurmuşlardır. Bulgular doğrultusunda elde edilen verilerle “akademik mükemmellik” (academic excellence) kavramı çerçevesinde, mimarlık eğitimi için gerekli olan temel özellikler üzerinde durularak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık Eğitimi, CIPP Modeli, Eğitim Programı Değerlendirme.

Bu makale TÜBİTAK 3501- Kariyer Geliştirme Programı desteğiyle gerçekleştirilen 215K234 no’lu araştırma projesi kapsamında hazırlanmıştır.

MİMARLIK EĞİTİMİ ÖĞRETİM SÜRECİNİN ANALİZİ VE ÖĞRETİM MÜKEMMELLİĞİ

Dr. Öğretim Üyesi Derya YORGANCIOĞLU
Özyeğin Üniversitesi, Türkiye
derya.yorgancioglu@ozyegin.edu.tr

Dr. Sevinç TUNALI
Eğitim Sanayi ve Teknoloji Enstitüsü, Türkiye
sevincetunali@tasam.org

Araş. Gör. Meltem ÇETİNEL
İstanbul Kültür Üniversitesi, Türkiye
m.cetinel@iku.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretimde küreselleşmenin artmasıyla birlikte üniversitelerin uluslararası rekabete hazır olması kaçınılmaz hale gelirken, öğretim kalitesine ilişkin duyarlılıklar da artmaktadır. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası yeterlilikler çerçeveleri ve akreditasyon koşullarıyla uyumlu eğitim anlayışlarının desteklenmesi ve sürekli olarak iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu anlayış, Bologna Süreciyle ivme kazanan paradigma değişiminde öngörülen öğrenen-merkezli ve yetkinliklere-dayalı eğitim yaklaşımıyla da örtüşmektedir. Bu eğitim yaklaşımı doğrultusunda öğretme, öğrenme ve değerlendirme yöntemlerinin yeniden ele alınması, akademik kadronun öğretim performansının değerlendirilerek geliştirilmesi konuları önem kazanmaktadır. Ayrıca, “Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi” raporu ve Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Üst Çerçevesi (EHEA-QF, 2005) ve Yaşam Boyu Öğrenim için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF-LLL, 2007) belgelerinin referans alındığı Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), 2010 yılından bugüne yükseköğretimde uygulanmaktadır. Bahsi geçen uygulamalar daha çok öğrenme çıktıları üzerine odaklanmışlardır. Öğrenme çıktıları üzerine etki eden en önemli unsurlardan bir tanesi olan öğretim konusu ise yükseköğretimde yeni çalışılmaya başlanan bir alandır.

Bu araştırma, *‘Mimarlık Eğitiminde Öğretim Elemanlarının Akademik Profiline Tanımlanması: Reflektif bir Pratik Olarak Öğretme ve Öğrenme Süreci Araştırması’* projesinde mimarlık eğitiminde öğretim sürecinin; öğretim yöntemleri ve öğrenen-öğreten iletişimi açısından incelenmesini içerir. Çalışma video analiz yöntemleri kullanılarak yapılmış nitel bir araştırmaya dayanmaktadır. Araştırmaya veri toplamak amacıyla, İstanbul Kemerburgaz (Altınbaş) Üniversitesi Mimarlık Lisans Programı, Mimari Tasarım Temel Alanından 3 tasarım stüdyosu video ile kaydedilmiş ve analiz edilmiştir. Bu tasarım stüdyolarının seçiminde farklı sınıflar

düzeylerinde olması ve farklı öğrenme/öğretme yöntemlerinin kullanılması dikkate alınmıştır. 1.sınıf düzeyinde Temel Tasarım II stüdyosu (ARCH 102), 2.sınıf düzeyinde Mimari Tasarım II stüdyosu (ARCH 202) ve 4.sınıf düzeyinde Mimari Tasarım VI (ARCH 402) stüdyosu seçilmiştir. ARCH 102 ve ARCH 202 stüdyoları dönem içerisindeki ders işleyişine örnek olurken, ARCH 402 stüdyosunda mimari tasarım temel alanında ölçme ve değerlendirme yöntemi olan ‘jüri’ uygulaması kayıt altına alınmıştır.

Bu çalışmada, Mimari Tasarım Temel alanından derslerin seçilmesinin ana sebebi, bu stüdyo derslerinin mimarlık eğitiminin omurgası ve diğer bütün teorik ve pratik derslerin kesişim kümesi olma niteliği taşımasıdır. Mimarlık lisans programında yer alan Mimari Tasarım stüdyoları mimarlık mesleğinde profesyonel olarak yapılacakların bir mikro ölçekte çalışması olarak nitelendirilebilir; bu yönüyle mimarlık eğitimi sürecinin deneme ve değerlendirmesini içeren en temel derstir. Çalışmanın sonucunda mimari tasarım stüdyolarının öğretim sürecine yönelik olarak bulgular; öğrenme ortamı (fiziksel ve sosyal ortam) ve öğretim yöntemi (bireysel ve grup çalışmaları, mentörlük, iletişim yöntemi) temaları altında ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık Eğitimi, Mimari Tasarım Stüdyosu, Tasarım Pedagojisi.

Bu makale TÜBİTAK 3501- Kariyer Geliştirme Programı desteğiyle gerçekleştirilen 215K234 no’lu araştırma projesi kapsamında hazırlanmıştır.

KALİTENİN STANDARDINI BELİRLEMEK: TÜRK SIRALAMA SİSTEMLERİNİN BERLİN PRENSİPLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Prof. Dr. Engin KARADAĞ
Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
engin.karadag@hotmail.com

Arş. Gör. Cüneyt BELENKUYU,
Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
cuneytbelenkuyu@sdu.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim kurumlarının yapısında, yükseköğretim kurumlarına girecek öğrencilerin seçim yapmalarında önemli etkilere sahip, dünya üniversiteler piyasası ve dünya üniversitesi kavramlarını ortaya çıkaran yükseköğretim sıralama sistemleri, hem kurumlar bazında hem de kamuoyunda yarattığı etkiye göre yükseköğretimin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Bu sebeple bu sistemler kaliteyi ölçmenin, yükseköğretimde hesapverebilirliği sağlamanın, yükseköğretim kurumlarını sınıflamanın ve karşılaştırmanın ve üniversitelerin yönetsel açıdan bilgi sahibi olmasının ve bu bilgiyi yayabilmesinin en önemli aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak gerek metodolojilerinden, gerek sıralamalarındaki önyargılı sonuçlardan gerekse dolaylı olarak destekledikleri felsefi düşüncelerden dolayı sıralama sistemleri kendi içlerinde zayıf noktalar barındırmakta ve hiçbir sistem tam anlamıyla hitap ettiği kitlenin ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Sıralama sistemleri, metodolojileri, yayımcıları, amaçları vb. konularda birbirlerinden farklılaştıklarından üniversiteleri sıralamanın en iyi yolunun ne olduğu konusunda da her sistem farklı bir bakış açısı benimsemiştir. Ancak bu sistemlerle ilgili eleştirilerin de en çok bu açıdan olması dolayısıyla bu sıralamaların en iyi nasıl yapılacağıyla ilgili bir ihtiyacın da olduğu ilgili literatürde sıkça ifade edilen bir konu olagelmıştır. Üniversite sıralamalarının en iyi nasıl yapılacağıyla ilgili yönetsel bir kılavuz olmasa da sıralama sistemlerinin belirli temel prensipler üzerine kurulu olması gerektiğini ortaya koyan bir prensipler bütünü Berlin Prensipleri adı altında 2006 yılında UNESCO European Center for Higher Education (UNESCO-CEPES) bünyesinde kurulan bir uzman grubu (IREG-International Ranking Expert Group) tarafından oluşturulmuştur. Bu kurallar 16 prensipten oluşmakta ve bu prensipler dört temel boyut (i) sıralamanın amaçları ve hedefleri, (ii) göstergelerin tasarımı ve ağırlıklandırılması, (iii) verilerin toplanması ve işlenmesi, (iv) sıralama sonuçlarının sunumu altında toplanmıştır. Bu kurallar sıralama sistemlerinin yerel bağlamda ortaya çıkarabileceği beklenmedik olumsuzlukları ortadan kaldırmak için hazırlanmış standartlaştırma çalışması olarak

kabul edilmesine rağmen yazılan prensiplerin sistemlerin kendilerine özgü teknolojilerini korumasına da herhangi bir müdahale etmemektedir. Türkiye’de de sıralama sistemleri her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Bu sistemler sadece kamuoyunda yaptığı etkiyle değil aynı zamanda yönetsel boyutta yaptığı etkiyle bu önemini daha da artırma eğilimindedir.

Bu çalışmada Türk sıralama sistemlerinin uluslararası kuralları ne ölçüde karşıladığı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır. Çalışmada seçilen sistemlerin Berlin Prensipleriyle ne kadar uyduğu oluşturulan skalaya göre belirlenecek ve sistemlerin kendi puanları oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sıralama sistemleri, Berlin Prensipleri, Kalite

TÜRKİYE’DE YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE GÜVENCESİ: AKREDİTASYON UYGULAMALARINA YÖNELİK GELİŞMELER

Prof. Dr. Yüksel KAVAK
TED Üniversitesi, Türkiye
kavak.yuksel@gmail.com

Arş. Gör. Dr. Funda UYSAL
Burdur Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
funuysal@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Nuray KISA
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Türkiye
nuray.ksa@gmail.com

ÖZET

Eğitim-öğretim hizmetlerinin belli standartlar doğrultusunda sürekli geliştirilmesini ve niteliğinin yükselmesini amaçlayan yükseköğretimde akreditasyona yönelik olarak; Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği’nin 2015 yılında yürürlüğe girmesiyle, dış değerlendirmenin akreditasyon kurumları tarafından gerçekleştirileceği ifade edilmiştir. İlk olarak ÖSYS 2016, ardından ise ÖSYS 2017 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu aracılığıyla da hangi programların akreditasyon kurumları tarafından akredite edildiği verilmiştir. Kavak, Kısa ve Uysal (2017) tarafından ÖSYS 2016 ve ÖSYS 2017 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzları incelendiğinde, kimi akreditasyon kurumlarının akredite ettiği program sayılarında artma, kimisinde ise az da olsa azalma olduğu; akreditasyon çalışmalarına henüz başlamayan ya da yetki belgesi almamış kurum ya da kurumların varlığı dikkat çekmiştir. Bunlara ilişkin güncel durumu gözlemleyebilmek için araştırmacılar tarafından ÖSYS 2018 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunun da taranması gereği duyulmuştur. Bu nedenle araştırma kapsamında Türkiye’de yükseköğretimde kalite güvencesinde dış değerlendirme bağlamında akreditasyon uygulamalarına yönelik gelişmeleri ortaya koymak amaçlanmaktadır. Buna yönelik olarak da “Türkiye’de yükseköğretimde kalite güvencesinde dış değerlendirme bağlamında akreditasyon uygulamalarına yönelik meydana gelen gelişmeler nelerdir?” sorusuna cevap aranacaktır.

Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Türkiye’de Yükseköğretimde akreditasyon uygulamalarına yönelik yıllara göre var olan durum ortaya konacaktır. Kavak, Kısa, Uysal (2017) tarafından ÖSYS 2016 ve 2017 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzları taranmıştır. ÖSYS 2018 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu, yayımlanmasının ardından taranacaktır.

Kılavuza ek olarak akreditasyon kurumlarının web sayfaları da taranacaktır. Verilerin analizinde, elde edilen veriler frekanstan faydalanarak verilecektir.

Kavak, Kısa, Uysal (2017) tarafından 2016 ve 2017 yılları için programların akredite olmasına yönelik karşılaştırma yapılmış, her iki yılda da en fazla sırasıyla Mühendislik Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi ve Tıp Fakültesi programlarının akredite edilmesi gibi verilere ulaşılmıştır. Bu araştırma ile de öncelikle 2018 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu aracılığıyla bu yıla yönelik akredite edilen program sayıları elde edilecek, ardından ise 2016, 2017 ve 2018 yılları bağlamında programların kurumlar tarafından akredite edilmesine yönelik genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Akreditasyon kurumların akredite ettiği program sayıları bağlamında yıllara göre değişime, akreditasyon çalışmalarına henüz başlamayan ya da yetki belgesi almamış kurum ya da kurumların durumuna yönelik sonuçlar ve bu sonuçlar bağlamında da önerilere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, kalite güvencesi, dış değerlendirme, akreditasyon.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA BİR DEĞER OLARAK İTİBAR VE YÖNETİMİ

Dr. Mete SİPAHİOĞLU
Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye
metesipahioglu@gmail.com

ÖZET

Küreselleşmeyle birlikte artan rekabet, neo-liberal politikaların da etkisiyle tüm ekonomik ve sosyal çevreleri etkilemiş; etkilemeye de devam etmektedir. Hayatımızın her alanında teknolojinin de yardımıyla hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Bu değişim esnasında eğitim kurumları için önemli olan, kuruluş felsefesi ve temel amaçlarını unutmadan 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler yetiştirmeyi hedeflemektir. Son dönemlerde ülkemizde de gündemde yer almaya başlayan PISA ve TIMSS gibi ülkelerin eğitim başarı sıralamalarının yapıldığı sınavların temelde dayandığı gerçekliğinde bu rekabet ortamı olduğu düşünülmektedir. Aynı durum yükseköğretim kurumları için de söz konusu olmakta; farklı ölçüm yöntemleri ve kriterlere dayanarak benzeri itibar sıralamaları ile üniversiteler ve bu bağlamda ülkelerin yükseköğretim kurumları başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmanın amacı ise, kurumsal itibar kavramını yükseköğretim kurumları bağlamında derinlemesine tartışmak ve sadece pazar koşullarına sıkıştırılmış rekabet ölçütü bir değer olarak değil; bizi önemli bir yönetim meselesi ve aracı olarak üniversitelerimizin dünya ölçeğinde büyümelerinde nasıl kullanılması gerektiğine yönelik çözüm önerileri getirebilmektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Günümüzde kamu ya da vakıf olsun üniversiteler belirli kaynaklar dahilinde farklı paydaş gruplarından destek alabilmek için bir rekabet içerisindedir. Doğal olarak her biri yetenekli öğrencileri kendi kurumlarına çekmeye çalışmaktadırlar. Bu yüzden başarıyı sürdürebilir kılmak için itibar yönetimlerini düşünmek zorundadırlar. Yapılan çalışmalar olumlu itibarın yükseköğretim kurumları için çok önemli olduğunu belirtmektedir. Olumlu itibarın potansiyel öğrencilerin ve akademisyenlerin karar vermelerinde anahtar rol oynadığı belirtilmektedir. İtibar manevi bir değer olarak algılsa da maddi sermaye kadar gerçektir. Hatta itibar sermayesinin değeri, diğer tüm malvarlıklarının değerlerinin bileşiminden daha büyük olduğu bile söylenebilir. Bu yüzden, kurumlar bu sermayeden etkin bir şekilde yararlanıyor mu, yoksa tamamen boşa mı harcıyor, bilmekle yükümlüdürler. Yapılan araştırmalara göre yükseköğretim kurumlarının güçlü akademik kadrosu, başarılı öğrenci profilleri ve yapmış oldukları sosyal

sorumluluk projeleri gibi görünürlüğü artıran etkinlikler öğrencilerin dikkatini çekmekte ve tercih edilme yüzdesini artırmaktadır. İtibar ölçüm çalışmaları bu gibi ihtiyaçların karşılanmasına yönelik bu rekabet ortamında ortaya çıkmış ve çeşitli kriterlere göre sıralamalar geliştirilmeye başlanmıştır. Söz konusu yükseköğretim kurumları olduğunda, kaliteli akademik personelin ve başarılı öğrencilerin çekilmesi, finansal kaynakların artırılması, ulusal ve uluslararası ölçekte görünürlüğü artırılması gibi pek çok başlıkta, itibar yönetiminin etkili olduğunu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, kurumsal itibar, itibar yönetimi

HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ VE ÖĞRETİM ELEMANI HAREKETLİLİĞİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Hatice YÜCELER KAÇMAZ
Erciyes Üniversitesi, Türkiye
haticeyclr@erciyes.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Nurhan DOĞAN
Amasya Üniversitesi, Türkiye
nurhan_dogan38@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Özlem CEYHAN
Erciyes Üniversitesi, Türkiye
ozlemg@erciyes.edu.tr

Arş. Gör. Yeliz SÜRME
Erciyes Üniversitesi, Türkiye
yelizcucuk@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma, Türkiye’de hemşirelik bölümlerinde üniversiteler arasındaki ortaklıklar ve hareketlilik programları çerçevesinde uluslararası düzeyde öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliklerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, Türkiye’de Yükseköğretim Kurumuna bağlı üniversitelerde 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, öğrenimi devam edip, hemşirelik eğitimi veren 82 hemşirelik bölümüyle yürütülmüştür. Araştırmada, niceliksel (tanımlayıcı) yöntem kullanılmış olup, veriler bölümün aktif eğitime başlama tarihi, okuyan öğrenci sayısı, görev yapan öğretim eleman sayısı gibi hemşirelik bölümüne ait tanımlayıcı bilgiler ve öğrenci-öğretim elemanı hareketliliği ile ilgili 13 maddelik ‘Öğrenci ve Öğretim Elemanı Hareketliliği Bilgi Formu’ kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Etik Kurul izni, çalışmanın yapıldığı kurumlardan kurum izni ve gerekli onamlar alınmıştır.

Bulgular: Katılım sağlayan üniversitelerin %70.7’sinin devlet üniversitesi olduğu, tamamında uluslararası öğrenci-öğretim elemanı hareketliliği programlarından biri olan ERASMUS’un bulunduğu belirlenmiştir. Tüm üniversitelerin ilgili birimleri tarafından öğrencilere bilgilendirme yapıldığı saptanmıştır. Üniversitelerin %58’inde yurtdışına giden en az bir öğrenci olduğu, yurt dışına giden öğrencilerin %98.6’sının Avrupa ülkelerinde yer alan üniversitelerden birinde eğitim gördüğü, gidilen 29 ülke arasında en fazla (%18.1) Polonya’da bulunan bir üniversiteye gittikleri belirlenmiştir. Üniversitelerin %70.7’sinde yurtdışından kuruma gelen öğrenci bulunmadığı, toplamda 21 farklı ülkeden gelen

öğrencilerin en fazla İspanya'dan ülkemize geldiği tespit edilmiştir. Bölümlerin %53.7'sinde bu kapsamda yurt dışına giden öğretim üye ve elemanlarının bulunduğu, yurt dışında gidilen 30 ülke arasından en çok Portekiz'in tercih edildiği belirlenmiştir.

Sonuç: Küreselleşmenin hem sağlık sistemi hem de eğitimin sistemi üzerine etkisinden etkilenen hemşirelik eğitiminde bu etkileşim programlarının daha aktif bir şekilde kullanılması için öğrencilere gerekli danışmanlıkların yapılması ve uluslararasılaşmanın teşvik edilmesi mesleki gelişim açısından önemlidir

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, hareketlilik programları, küreselleşme.

GELECEKTE TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİMİNDE YAŞANABİLECEK GELİŞMELER: SENARYO OLUŞTURMA ÇALIŞMASI

Arş. Gör. Sevgi YILDIZ
Ankara Üniversitesi, Türkiye
yldzsvg@gmail.com

Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
Ankara Üniversitesi, Türkiye
scinkir@gmail.com

ÖZET

Gelecek araştırmaları sistematik bir genelleme yapılarak eski bilgilerin gelecekte oluşturabileceği sorunlar, krizler ve olası durumlar için öngörüler sağlamasıdır. Gelecek araştırmaları 5, 10, 15, 20 ve daha uzun zamanlar sonrası olması beklenen değişimleri düşünmeyi içermektedir. Geleceği ortaya çıkaracak dinamik ve etkileşimleri irdeleyerek sosyal hayatın ana konularındaki gelişmeleri içeren çok disiplinli bir yaklaşım ortaya koyan çalışmalardır. Diğer yandan eğitim, sosyo-kültürel, ekonomik, politik, teknolojik, çevresel vb. tüm alanlarla karşılıklı bir işbirliği içerisinde, makro yatırımlar gerektirdiğinden geleceğe yönelik planlama gerektiren en temel alanlardandır.

Yükseköğretim, ülkelerin eğitim basamağında en üst sırada yer alan, toplumların ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün oluşturulmasından sorumlu sistemdir. Bugünün bilgi ekonomisinde, ekonomik kalkınma eğitimi ve vasıflı bir işgücünün varlığına ve verimliliği artıran teknolojik gelişmelere bağlıdır. Bu nedenle, iyi performans gösteren bir yükseköğretim sistemi, ulusal rekabet edebilirliğe katkıda bulunur. İlk kuruldukları yıllardan bugüne değin, üniversitelerde köklü paradigma değişimleri yaşanmıştır. Sakıncı ve Bursalıoğlu (2012) üniversitelerin üç önemli değişim yaşadığını, başlangıçta bir öğretim kurumuyken, özellikle sanayi alanının başı çektiği gelişmelerle araştırma işlevi eklenen kurumlara dönüştüğünü belirtmektedir. Son değişimlerle üniversiteler kalkınma alanlarına doğrudan katkı sağlamaktadır. Ernek Alan (2016) ise üç yapının ötesinde dünyada dördüncü ve beşinci nesil olarak kabul edilen üniversitelere doğru bir geçişin olduğunu belirtmektedir. Öte yandan gelişmiş ülkelerin yükseköğretim sistemlerinde yaşanan önemli gelişmeler, on yıllar içerisinde gelişmekte olan ülkelerin yükseköğretim sistemlerine yansımaktadır. Tüm bu bilgiler ve gelişmeler ışığında bu araştırmada yükseköğretim üzerine çalışan araştırmacıların görüşlerine göre Türkiye’de yükseköğretimde yaşanabilecek gelişmeleri öngörmek amaçlanmaktadır. Bu sayede

gelecekte Türkiye’de siyasetten ekonomiye yaşanabilecek gelişmeler ışığında yükseköğretim sistemlerini bekleyen gelişmelerin ortaya konulması sağlanacaktır.

Bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırma kapsamında araştırmacıların yükseköğretime yönelik öngörülerini senaryo oluşturma tekniği ile elde edilecektir. Araştırmanın çalışma grubunu yükseköğretim üzerine çalışan akademisyenler oluşturacaktır. Senaryo oluşturma kapsamında akademisyenlerle görüşme yapılması planlandığından, bir görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formu, ulusal ve uluslararası alanyazının incelenmesiyle oluşturulmuştur. Uzman dönütleriyle son hali verilmiş olan bu çalışma uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Veriler araştırmacı tarafından 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar-yaz döneminde toplanacaktır. Veri toplama işleminin tamamlanmasının ardından veriler, içerik analizi ile çözümlenecektir.

Anahtar Kelimeler: yükseköğretim, gelecek, senaryo, gelecek senaryoları, üniversite.

Kaynaklar

Ernek-Alan, G. A. (2016). Türkiye’de yeni nesil üniversiteler. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 105-118.

Sakınç, S. ve Bursalıoğlu, S. A. (2012). Yükseköğretimde küresel bir değişim: Girişimci üniversite. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 92-99.

ÖĞRETİM ELEMANLARI ARASINDA KISKANÇLIK

Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
Ankara Üniversitesi, Türkiye
scinkir@gmail.com

Arş. Gör. Sevgi YILDIZ
Ankara Üniversitesi, Türkiye
yldzsvg@gmail.com

Arş. Gör. Gül KURUM
Trakya Üniversitesi, Türkiye
gkurum13@gmail.com

ÖZET

Üniversiteler farklı disiplinlerde, eğitim-öğretim, bilimsel araştırmalar ile bunların sonucunda ürettikleri bilimsel bilgi ve topluma hizmet uygulamalarıyla toplumsal yaşamda aktif rol oynamaktadır. Binasız hatta öğrencisiz bile var olabilen üniversitelerin en önemli unsuru akademisyenlerdir. Akademisyenlik oldukça farklı yönleri olan ve sorumluluk gerektiren bir meslektir. Üniversitelerin temel olarak üstlendikleri öğretim ve bilimsel araştırma görevinin, akademisyenlere hem etkili bir öğretici olma hem de ulusal ve uluslararası düzeyde yayın yapma sorumluluğu şeklinde yansımaktadır. Tüm bu faaliyetleri daha nitelikli şekilde gerçekleştirmek için öğretim elemanlarının, birbirlerine destek olarak ve bilgiyi paylaşarak gelişmeleri beklenir. Ancak öğretim elemanları arasında bilgi saklama, bilmezden gelme ya da engel olma gibi kıskançlık göstergeleri olan davranışlar görülmektedir.

Her çalışan örgüte kendi fiziksel, duygusal ve psikolojik farklılığıyla gelir. Algılanan bu farklılıklara duygusal olarak tepki vermenin bir yolu da kıskançlıktır. Kıskançlık, kişinin başkasının başarısına, maddi olanaklarına ya da niteliklerine sahip olmayı isteme durumu olarak tanımlanmaktadır. Kıskançlık örgüte yayılmadan kontrol altına alınması ve yönetilmesi gereken bir sorundur. Çünkü kişiler, toplumsal olarak hoş karşılanmayan bu duyguyu kabul etmekte zorlanır, inkar eder ve gizler. Ancak özellikle iş yerinde kıskançlık, doğrudan ifade edilmese de performans düşüklüğü, kişilerarası ilişkilerde bozulma ya da motivasyon düşüklüğü şeklinde kendini gösterebilir.

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı olmanın ve görevde yükselmenin şartları sık sık değişmektedir. Özellikle 2000’li yılların başından itibaren öğretim elemanlarına görevde yükselmek için (doçentlik) SSCI, SCI ve AHCI gibi ulusal ve uluslararası indekslerde yayın yapma zorunluluğu getirilmiştir. Diğer taraftan üniversiteler norm kadro çalışmalarının bir sonucu olarak

belli programlarda kadro tahsisinde güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bunların bir sonucu olarak öğretim elemanları arasında bir rekabet doğmaktadır. Ayrıca ders dağılımı, ikinci öğretim ve formasyon gibi ek gelir getirici uygulamaların ya da akademik teşvik ödeneğinin öğretim elemanları arasında kıskançlık yaratacağı düşünülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda bu araştırmada üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının örgütsel kıskançlık düzeyini belirlemek amaçlanmaktadır.

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modelindedir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yer alan kamu üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğretim elemanlarını online ortamda ulaşılmaya çalışılacak olup, gönüllük esastır. Öğretim elemanlarının kıskançlık düzeyleri Çınkır, Yıldız ve Kurum (2016) tarafından geliştirilen Öğretim Elemanları Arasında Kıskançlık Ölçeği ile belirlenecektir. Ölçek formu Likert türünde bir ölçektir. Ölçek hedef guruba araştırmacılar tarafından 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde uygulanacaktır. Verilerin çözümlenmesinde Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı (SPSS) kullanılacaktır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, parametrik (t-testi ve ANOVA) fark testleri kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: kıskançlık, öğretim elemanı, yükseköğretim.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ: EKONOMİK GÖSTERGELER IŞIĞINDA BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Osman ÇEKİÇ
Çanakkae Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
osmancekic@gmail.com

ÖZET

Uzun yıllardır, ruh sağlığı ile ilgili yapılan çalışmalar genellikle bireyleri olumsuz yönde etkileyen depresyon, kaygı, korku vs. olumsuz yanları vurgulamıştır. Bu tür araştırmalardan öğrenciler de paylarını almış, özellikle sınav ve başarı konularında bu tür çalışmalar yoğunluk kazanmıştır. Fakat son yıllarda hem bireylerin hem de öğrencilerin ruh sağlığı ile ilgili olumlu yanlar da vurgulanmıştır (iyi oluş ölçekleri). Üniversite öğrencileri de bu noktada hem psikolojik hem de sosyo-ekonomik anlamda baskılar altında olduklarından öznel ya da psikolojik iyi oluş noktasında dikkatleri üzerlerine toplamışlardır.

Bu çalışmalar daha çok öğrencilerin kişisel özellikleri, başarıları ve akademik başarılarına yönelik olarak planlanmış ve yürütülmüştür. Fakat üniversite öğrencileri aynı zamanda ekonomik sorunlarla da karşı karşıyadırlar ve bu sorunlar bazı öğrencilerin öğretimlerini devam ettiremeyecek noktaya gelmelerine dahi neden olmaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin ekonomik durumları göz önüne alınarak psikolojik iyi oluşlarını etkilemesi olası göstergeler üzerinde durulmuş ve aile ve kişisel gelir, kredi-burs alıp almama, öğrenim sürecinde bir işte çalışıp çalışmama ve bu tür girdilerin harcamalarına oranı ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki irdelenmeye çalışılmıştır. “Psikolojik iyi oluş, yaşamda karşı karşıya kalınan varoluşsal meydan okumaları (anamlı amaçları sürdürme, kişisel gelişim ve diğerleri ile nitelikli ilişkiler kurma gibi) yönetme olarak tanımlanmıştır” (Telef, 2013; 375). Araştırmacı ekonomik faktörlerin öğrencilerin iyi oluş düzeyinde etkili olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle bu araştırma bazı ekonomik faktörlerin üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinde etkisi olup olmadığını açıklamayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmada tarama modeli (ilişkisel tarama) kullanılmıştır. Veriler bir nicel veri toplama aracı (anket) yardımı ile toplanmış ve istatistiksel hesaplamalara tabi tutulmuştur. Araştırmanın katılımcıları bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde kayıtlı olan yaklaşık 4200 (hedef evren) kayıtlı lisans öğrencisinden rastgele seçilen ve cevapları değerlendirmeye alınan 1395 lisans öğrencisi (evrenin %35 i) oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan öğrencilerin kişisel gelir ve giderlerini ve demografik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan bir

anket ve bu ankete bütünleşik olarak kullanılan psikolojik iyi oluş ölçeği (Telef, 2013) yardımı ile toplanmıştır. Psikolojik iyi oluş ölçeği İngilizceden Türkçe ye uyarlanmış, sekiz maddelik bir ölçektir. Uyarlama sürecinde, Cronbach alfa katsayısı .80, madde toplam korelasyonlarının .41 ile .63 arasında değişiklik gösterdiği ve t-değerlerinin anlamlı olduğu görülmüştür ($p < .001$).

Katılımcılardan toplanan veriler elektronik ortama taşınmış olup veri analizi devam etmektedir. Gerekli istatistiksel analizler ışığında bulgular, yorum ve tartışmalara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, Psikolojik iyi oluş, Ekonomik faktörler

YÜKSEKÖĞRETİMDE İÇ PAYDAŞLARIN KALİTE ALGISI VE BU ALGININ KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ İLE İLİŞKİSİ

Mine ULUSOY YILMAZ

Başkent Üniversitesi & TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye
mulusoy@etu.edu.tr

Prof. Dr. Ünsal SİĞRİ

Başkent Üniversitesi, Türkiye
usigri@baskent.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim sektöründe yükseköğretim kurumlarının rekabet gücünü geliştiren politikalar izlemeleri küresel rekabetin artması ile birlikte tüm dünyada bir ihtiyaç haline gelmiştir. Yükseköğretimin değişen yapısı içinde yaşanan rekabet, yükseköğretim politika belirleyicilerinin ve üniversitelerin kaliteyi sorgulamasına sebep olmuştur. Tüm bu değişimlerin ardından, dünyadaki yükseköğretim sistemlerinin birçoğu kalite güvencesi, kalite denetimi ve akreditasyon sistemlerini kendi bünyelerinde uygulamaya koymuştur. Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında kalite güvence sistemlerinin oluşturulması ve kalitenin sürekli iyileştirilmesinin garanti altına alınması için 23 Temmuz 2015 tarihinde “Yükseköğretim Kalite Güvence Yönetmeliği” yayınlanmış ve bu kapsamda üniversitelerin kalite güvence sistemi çalışmalarını düzenleyen ve değerlendiren Yükseköğretim Kalite Kurulu kurulmuştur. Bu sayede, Türk yükseköğretim sistemi yeni bir yapılanma ile birlikte tüm üniversitelere kurum kalite komisyonlarının ve kalite güvence sistemlerinin oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir. Kalite güvence sisteminin en önemli paydaşları iç paydaşlardır. Üniversitelerin bütünlük bir kalite güvence sistemi kurma çalışmaları ile birlikte karşılaştıkları sorunları çözebilmeleri adına öncelikle iç paydaşlarının kalite algılarını dikkate almaları önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı Türk yükseköğretim kurumlarında iç paydaşların algıladığı kalitenin ne olduğunu ortaya koymak ve yükseköğretim kurumlarında kurulan/kurulma aşamasında olan kalite güvence sistemi ile örgütte algılanan kalitenin nasıl örtüştüğünü incelemektir. Çalışmada Times Higher Education Dünya Üniversiteleri Sıralaması 2018’de ilk 1000 üniversite arasına girmiş olan bir devlet, bir vakıf üniversitesi olmak üzere toplam iki Türk üniversitesi nitel araştırma yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Araştırma deseni olarak örnek olay yöntemi kullanılmıştır. Akademik ve idari çalışan ve öğrenci olmak üzere iki üniversiteden toplam 18 kişi ile yarı-yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir. Çalışmada mülakatlardan elde edilen veriler klasik içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

Mülakatlardan elde edilen veriler belli temalar altında kodlanmış olup bu çerçevede frekans analizi ve dendogram teknikleri veri analizinde kullanılmıştır. Araştırma bulgularında yükseköğretimde kalitenin farklı iç paydaşlar tarafından farklı şekilde tanımlanabildiği ve kalite algısının kurumun yaşı ve tecrübesi doğrultusunda farklılık gösterebileceği ortaya çıkmıştır. Yükseköğretim politika belirleyicilerinin ve yükseköğretim kurumlarının kalite güvence sistemlerini düzenlerken ve/veya yürütürken paydaşlarla aynı anlayış çerçevesinde ilerlemeleri sistemin etkin işlemesine ve uygulamaların performans olumlu etkisine sebep olacaktır. Araştırma sonuçlarında iç paydaşların kalite denildiğinde önemli buldukları konuların Kurum İç Değerlendirme Klavuzu'nda ve Kurumsal Dış Değerlendirme sürecinde Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından değerlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kalite, Kalite Sistemi, Kalite Algısı, Yükseköğretim

ÜNİVERSİTELERDE İÇ PAYDAŞLARIN ÖRGÜTSEL İMAJ ALGISI: HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Oya USLU ÇETİN
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
oyauslu@gmail.com

Prof. Dr. Gülsün ATANUR BASKAN
Okan Üniversitesi, Türkiye
gulsunatanurbaskan@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, Hacettepe Üniversitesi'nin bütün fakültelerindeki akademik ve idari personel ile son sınıf öğrencileri olmak üzere farklı iç paydaş gruplarının üniversitenin örgütsel imajına ilişkin algılarının incelenmesi ve bu algılarının çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, araştırmaya katılan akademik personelin üniversitenin örgütsel imajına yönelik algıları cinsiyet, yaş, görev yaptığı fakülte, unvan, üniversitede görev yapma süresi ve mesleki kıdem değişkenlerine göre; idari personelin üniversitenin örgütsel imajına yönelik algıları cinsiyet, yaş, görev yaptığı fakülte, eğitim durumu, üniversitede görev yapma süresi ve mesleki kıdem değişkenlerine göre incelenmiştir. Son sınıf öğrencilerinin örgütsel imaj algıları ise cinsiyet, öğrenim görülen fakülte türü ve Hacettepe Üniversitesi tercih sırası değişkenlerine göre ele alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2014-2015 öğretim yılının bahar ve yaz dönemlerinde Hacettepe Üniversitesi'nin bütün fakültelerinde bulunan 348 akademik personel, 81 idari personel ve 391 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada, veriler “Kişisel Bilgiler Formu” ve “Örgütsel İmaj Ölçeği” ile toplanmıştır. Örgütsel İmaj Ölçeği, 39 maddeden ve “Çalışanlar”, “Yönetim Kalitesi”, “Sosyal Sorumluluk”, “Çalışma Ortamı”, “Ürün ve Hizmet Kalitesi” ve “İletişim Faaliyetleri” olmak üzere 6 boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile sınanmış ve ölçek puanlarının güvenilirliği için ise Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde maddeler ve ölçek alt boyutları için aritmetik ortalama ve standart sapma; demografik bilgiler için frekans ve yüzde; ölçek alt boyutlarından alınan puanların demografik bilgilere göre değişimini incelemek üzere bağımsız örneklem için t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), tek yönlü çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) kullanılmıştır. Bunun yanı sıra gruplar arasındaki farklılıklar normallik varsayımı sağlanmadığında non-parametrik tekniklerden Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis H Testi ile değerlendirilmiştir.

Araştırmanın sonucunda, akademik personel, idari personel ve son sınıf öğrencilerinin örgütsel imaj algılarının orta düzeyde olduğu ve bu algılar arasında yönetim kalitesi, çalışma ortamı, ürün ve hizmet kalitesi alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, iç paydaşların tamamının örgütsel imaj algılarının yönetim kalitesi, çalışma ortamı ve ürün ve hizmet kalitesi alt boyutlarında orta düzeyde; çalışanlar, sosyal sorumluluk ve iletişim alt boyutlarında ise orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında akademik personelin örgütsel imaj algılarının yaş, çalıştıkları fakülte türü ve unvan değişkenlerine göre çeşitli alt boyutlarda anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; idari personelin örgütsel imaj algılarının ise cinsiyet, çalıştıkları fakülte türü ve Hacettepe Üniversitesi'nde çalışma süresi değişkenlerine göre çeşitli alt boyutlarda anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği ortaya koyulmuştur. Son sınıf öğrencilerinin örgütsel imaj algılarının, cinsiyet değişkenine göre sadece iletişim faaliyetleri alt boyutunda farklılık gösterdiği, öğrenim gördükleri fakülte türü değişkenine göre ise iletişim faaliyetleri dışındaki tüm alt boyutlarda anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: örgütsel imaj, iç paydaş, üniversite.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SOSYAL GİRİŞİMCİLİĞİ ETKİLEYEN BİR DEĞİŞKEN OLARAK BİREYSEL YENİLİKÇİLİK

Arş. Gör. Tuğba TURABİK
Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
tugbaturabik@gmail.com

Arş. Gör. Feyza GÜN
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye
feyzagun7@gmail.com

Prof. Dr. Gülsün ATANUR BASKAN
Okan Üniversitesi, Türkiye
gulsunatanurbaskan@gmail.com

ÖZET

Sosyal girişimcilik özünde risk alabilme, yüksek bir özgüvene sahip olma, belirsiz durumlara karşı dayanıklı ve hazırlıklı olma, yaratıcı ve yenilikçi olma, başka kişilerin fikir ve deneyimlerini dikkate alma, toplumsal sorunlar için sürdürülebilir çözümler bulma gibi özellikleri barındırır (Light, 2009; Morrison ve Johnston, 2003; Peredo ve Mclean, 2006). Sosyal girişimcilik özellikleri gelişmiş öğretmenlerin varlığı, öğrencilerini bu konuda yönlendirerek toplumun ihtiyacı olan sosyal girişimcilerin sayısını arttırabilmeleri bakımından önemlidir. Böylece toplumda ortaya çıkan aksaklıkları fark edebilecek, yenilikçi, yaratıcı, duyarlı ve ısrarcı bir anlayışla sorunların üstesinden gelebilecek bireyler yetişebilecektir. Sosyal girişimcilerin toplumda fark ettikleri bir sosyal ihtiyacı ancak yenilikçi bir yaklaşımla çözebilecekleri ifade edilmiştir (Leadbeater, 1997; Praszkiev ve Nowak, 2012). Çünkü yenilikçi bireyler herhangi bir yeniliği daha erken benimsemekte, daha fazla değişime istekli olmakta ve risk alabilmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerini etkileyecek bir değişken olarak bireysel yenilikçiliğin incelenmesinin önemli olduğu değerlendirilmiştir. Buradan hareketle, bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin sosyal girişimcilik ve bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla şu sorulara yanıt aranmıştır: (1) Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik ve bireysel yenilikçilik özelliklerine ilişkin görüşleri nasıldır? (2) Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik ve bireysel yenilikçilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır? (3) Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özellikleri sosyal girişimcilik özelliklerinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır? İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada, elde edilen veriler nicel teknikler kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 353 eğitim fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler

2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde, 21 madde ve üç boyuttan (özgüven, kişisel yaratıcılık, risk alma) oluşan “Aday Öğretmenlerin Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeği” ile 20 madde ve dört boyuttan (değişime direnç, fikir önderliği, deneyime açıklık, risk alma) oluşan “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda aday öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeyleri ($\bar{X}=3.87$) ile bireysel yenilikçilik düzeylerinin ($\bar{X}=3.65$) yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte aday öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeyleri ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r= .59, p<.01$) görülmüştür. Yapılan çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre ise bireysel yenilikçiliğin tüm alt boyutlarının birlikte sosyal girişimcilikteki değişkenliğin %82’sini açıkladığı, yordayıcı değişkenlerin aday öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeyleri üzerindeki göreceli önem sırasının ise deneyime açıklık, fikir önderliği, risk alma ve değişime direnç şeklinde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: sosyal girişimcilik, yenilikçilik, üniversite, öğrenci.

YÜKSEKÖĞRETİM ÖRGÜTLERİNDE GÜÇ BAĞLAMINDA AKADEMİK DIŞLANMIŞLIK KAVRAMININ İNCELENMESİ

Gökhan POLAT

Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
gokhanpolat@sdu.edu.tr

Prof. Dr. Engin KARADAĞ
Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
engin.karadag@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada yükseköğretim kurumlarında uygulanan örgütsel güç türleri öğretim elemanlarının akademik dışlanmışlık algılarını yordama düzeyinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Korelasyonel desenin kullanıldığını çalışmada 2016-2017 yılları içerisinde Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında profesör, doçent, yardımcı doçent, araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve okutman gibi kadrolarda çalışan öğretim elemanları evren olarak belirlenmiştir. Çalışmada ise araştırmacı tarafından ulaşılabilen farklı üniversitelerde ve belirtilen kadrolarda çalışan yaklaşık 25000 akademisyene elektronik posta yoluyla ulaşılmak istenmiş olup çalışma grubu olarak geri dönüt alınabilen 725 akademisyen belirlenmiştir. Çalışmada veri toplamak için Ferris vd.’nin (2008) 13 maddeden oluşan 5’li Likert tipindeki İşyerinde Dışlanma Ölçeği ve Altınkurt ve Yılmaz (2013) tarafından geliştirilen 40 maddelik 5’li Likert tipinde uygulanan Örgütsel Güç Ölçeği kullanılmıştır.

Yükseköğretim kurumlarında çalışan akademisyenlerin örgütsel güç türleri algılarının iş yerinde dışlanma algılarını yordama düzeyini saptamak amacıyla gerçekleştirilen çoklu regresyon analizi sonuçları incelendiğinde örgütsel güç faktörlerinin yükseköğretim kurumlarında çalışan akademisyenlerin iş yerinde dışlanma algılarının ortalamasını yordama gücü istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=5.26$, $p<.01$). Örgütsel güç faktör puanlarının yükseköğretim kurumlarında çalışan akademisyenlerin iş yerinde dışlanma algılarının ortalamasının %3’ünü ($R=.18$, $R^2=.03$) açıklayabildiğini, %97’lik kısmının ise diğer değişkenlerle açıklanabileceği saptanmıştır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde “Zorlayıcı güç” faktörünün dışlanma üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmekte olup dışlanma varsayısının %16’sını açıklamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel güç, akademik dışlanmışlık, yükseköğretim.

TÜRKİYE'DEKİ SURIYELİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA VE GELECEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Faruk LEVENT
Marmara Üniversitesi, Türkiye
faruklevent@gmail.com

Arş. Gör. Feride ÖKSÜZ GÜL
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye
ferideoksz@gmail.com

Dr. Öğr. Gör. Tuğba AYDEMİR
Yalova Üniversitesi, Türkiye
tgb.aydemir@gmail.com

ÖZET

Suriye'de sekiz yıldır süregelen savaş, kitlesel bir göçe yol açmıştır. Bu kitlesel göçten en çok etkilenen ülkelerden biri olarak Türkiye, pek çok alanda Suriyeli göçmenleri toplumsal ve ekonomik hayata dahil etmeye çalışmaktadır. Bu konuda atılan adımlardan biri Suriyeli öğrencilerin yükseköğretim kurumlarında eğitim almaya başlamalarıdır. Yabancı öğrenci statüsünde, üniversite harcı ödmeden üniversitelerde eğitim alan Suriyeli öğrencilerin kendilerine has yaşantılarını keşfetme fikrinden yola çıkan bu araştırma, bir devlet üniversitesinde eğitim alan Suriyeli öğrencilerin karşılaştıkları sorunlara ve geleceğe ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Uzun süren savaş sebebiyle hala ülkelerine dönemeyen Suriyeli öğrencilerin geleceğe ve kariyerlerine ilişkin planlarının neler olduğu ve bu öğrencilerin üniversitelerimize ve eğitim sistemine entegrasyonu hususunda neler yapabileceğimize ilişkin fikirler edinmek bu araştırmanın önemli odak noktalarıdır. Bu araştırmanın deseni, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın gerçekleştirildiği 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 13848 öğrencisi bulunan bir devlet üniversitesinde 70'i Suriye uyruklu olmak üzere 150 yabancı uyruklu öğrenci öğrenim görmektedir. Durum çalışması desenlerinden tekli durum deseni olarak tasarlanan bu çalışmada, üniversitede bulunan Suriyeli öğrencilerden 14'ü çalışmaya katılmayı kabul etmiştir. Bu durum çalışmasının verileri, yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yapılan görüşmelerden toplanmıştır. Görüşmelere, üniversitenin merkez öğrenci işleri biriminde çalışan, yabancı öğrenci danışmanı da katılmıştır. Danışmandan elde edilen doküman ve görüşme verileri de araştırmanın bir parçası haline gelmiştir. Veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırma sorularıyla şekillenen temalara ilişkin veriler tümdengelimci bir yaklaşımla analiz edilmiştir. Buna göre bulgular şu

bölmelerden oluşmaktadır: Suriyeli öğrencilerin üniversite yaşamında karşılaştıkları sıkıntılar, Suriyeli öğrencilere üniversite tarafından sağlanan imkânlar, Suriyeli üniversite öğrencilerinin üniversite bileşenleriyle ilişkileri, geleceğe ve kariyerlerine ilişkin görüşleri, Suriyeli öğrencilerin üniversiteye entegrasyonlarına ilişkin önerileri. Elde edilen bulgulara göre, Suriyeli öğrencilerin, başta eğitim dili olmak üzere konaklama ihtiyacı ve toplumsal ön yargıların eğitim ortamına yansması gibi sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Bu sorunlara ek olarak Suriyeli öğrencilerin Türkiye’deki dersleri anlama konusunda sıkıntı yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, Suriye’de aldıkları eğitimle Türkiye’deki eğitimi karşılaştırarak pek çok konuda bilgi eksikliği yaşadıklarını belirtmiştir. Toplumda var olan algının aksine çoğu Suriyeli öğrencinin harç ödemesinden muaf olmak dışında herhangi bir maddi destek almadığı, karşılaştığı sorunları öğretim üyelerinin ve daha deneyimli akranlarının yardımlarıyla çözdüğü ortaya çıkmıştır. Toplumsal ön yargılar nedeniyle Suriyeli öğrencilerin zaman zaman Türk akranları ve öğretim üyeleri ile sağlıklı bir ilişki kurmakta zorlandıkları belirlenmiştir. Katılımcılar, çoğu zaman akademik yöneticilerle etkileşime giremediklerini ifade etmiştir. Yabancı öğrencilerin üniversite ile ilk temas kurdukları kişiler olan öğrenci işleri çalışanlarının Suriyeli öğrencilere yaklaşımları kişilere ve fakültelere göre farklılaşmaktadır. Çalışma grubundaki öğrencilerin bir kısmı Türkiye’de kalmayı, bir kısmı Suriye’deki savaş bitmezse Türkiye’de kalmayı, bir kısmı da yurt dışında çalışmayı planladıklarını belirtmiştir. Katılımcıların yarısı eğitim aldıkları alanda Türkiye’de iş bulabileceğini düşünürken, diğer yarısı iş bulamayacağını düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli üniversite öğrencileri, gelecek, yükseköğretim

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MEZUN PROFİLİNİN BELİRLENMESİ

Dr.Öğr. Üyesi Tülay BÜLBÜL
Erciyes Üniversitesi, Türkiye
tulayozkn@gmail.com

ÖZET

Giriş: Ülkemizde eğitimde kalite kavramı son yıllarda artan bir ivme ile yükseköğretimde de tartışılan bir konu olmuştur. Bir çok eğitim kurumu, daha etkin bir eğitim planı oluşturmak için mezun ettiği öğrencilerin çalışma alanları, koşulları, kendilerini mesleki olarak geliştirme çabaları ve mesleki doyumlarını belirlemeye yönelik profil çalışmaları içine girmektedir.

Metod: Bu çalışma, bir kamu üniversitesine bağlı Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nden mezun olan bireylerin kişisel ve mesleki özelliklerinin tanımlanması amacıyla yönelik olarak, tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir. Herhangi bir örnekleme yöntemine gidilmeyip, ulaşılabilen tüm mezunlar (51) araştırma kapsamına alınmıştır. Veriler, Nisan 2018- Haziran 2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplamada açık ve kapalı uçlu soruların yer aldığı anket formu kullanılmıştır. Anket formunda mezunların sosyodemografik bilgileri (8 soru), mezuniyet ve çalışma yaşamına ilişkin bilgiler (9 soru), mesleki doyumları (2 soru), enstitü ve enstitüden aldıkları eğitime ilişkin düşüncelerini (14 soru) belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Verilerin toplanmasında yüzyüze görüşme tekniği ve elektronik posta üzerinden anket gönderme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için akademik kurul kararı, etik kurul onayı ve ilgili enstitüden kurum izni alınmıştır. Ayrıca mezunlara araştırma hakkında açıklama yapılarak gönüllülük esas alınmıştır.

Bulgular: Anket sorularını cevaplayan mezun 51 kişinin yaş ortalaması 34.80 ± 7.36 'dır. Mezunların %78.4'ü evli, %70.6'sı çocuk sahibidir. Mezunların %96.1'inin sosyal güvencesi SGK, geliri ortalama 5000-7000 TL'dir. Ulaşılan mezunların mezuniyet yılları 2005-2018 arasında değişmekte olup, %15.7'si 2014 mezunudur. Mezunların %56.9'u Hemşirelik, %19.6'sı Veteriner, %7.8'i Tıp, %9.8'i Beslenme ve Diyetetik, %3.9'u Beden Eğitimi, %2.0'ı Eczacılık Anabilim Dalı programlarından mezun olduklarını ifade etmişlerdir. Mezunların %68.6'sı mezun olduğu yüksek lisans ya da doktora programı sırasında çalışıyor durumda olduğunu, %88.2'si üniversitede çalıştığını, %71.4'ü öğretim üyesi düzeyinde çalıştığını belirtmiştir. Mezunların %60.8'inin düzenli olarak bir dergi takip ettiği, bunların %83.9'unun mesleğiyle ilgili en az bir bilimsel dergi takip ettiği belirlenmiştir. Yine mezunların %58.8'inin bir toplumsal örgüte üyeliğinin olduğu, fakat sadece

%9.8'inin bu örgütlerde yönetimde deneyimi olduğu belirlenmiştir. Doyum düzeylerine bakıldığında mezunların %66.6'sı doyum düzeyini yüksek olarak nitelendirirken, %27.5'i orta, %5.9'u ise düşük olarak ifade etmiştir. Mezunların %98'i şu an çalıştıkları işin enstitüden aldıkları eğitim ile ilgili olduğunu, %98'i enstitüden aldıkları eğitim içeriğinin yeterli olduğunu, %98'i eğitim sırasında etik ve mesleki sorumluluk anlayışı kazandığını, %96.1'i bu enstitüden mezun olduğunu övünçle ifade ettiğini, %96.1'i bu enstitüden eğitim almayı yakınlarına tavsiye edebileceğini, %68.7'si bu enstitüden mezun olmanın işe başlamasında veya iş yaşamında avantaj sağladığını ifade etmiştir. Mezunların %94.1'i çağdaşlık, %96.1'i prestij ve saygınlık, %98.0'i eğitim kalitesi, %94.1'i bilimsellik, %84.3'ü yaratıcılık, %68.6'sı bürokratik kolaylık, %90.2'si kendini yenileme, %100'ü öğretim üyelerinin kalitesi parametreleri konusunda Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nü "iyi" olarak nitelendirmişlerdir.

Sonuç: Araştırma sonuçları, mezunların demografik, profesyonel ve ekonomik özelliklerinin ülkemiz profiline göre ortalamanın üzerinde olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mezun, profil, yükseköğretim

YÜKSEKÖĞRETİM ÇALIŞANLARININ BECERİ DÖNÜŞÜMÜ: YDYO İNGİLİZCE ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNİN DENEYİMLERİ

Öğr. Gör. M. Gamze BOZGÖZ
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
cansugamze@hotmail.com

Doç. Dr. Bekir S. GÜR
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
gurbekir@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda neredeyse tüm ülkelerde yükseköğretimin yaygınlaşmasıyla üniversitelerden beklentiler artmıştır. Yükseköğretimin bireylerin ve toplumların ekonomik ve sosyal refahı için anahtar olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. Öte yandan, küresel rekabet ortamında yükseköğretimin gittikçe yaygınlaşması ve kitleselleşmesiyle birlikte yükseköğretim kurumlarından ve yükseköğretim çalışanlarından beklenen işlevler ve roller de değişmektedir. Öğretim görevlilerinin öğretme, araştırma ve topluma hizmet rollerini yerine getirmeleri geleneksel olarak beklenmektedir. Mevcut günümüz koşullarında ise, öğretim görevlilerinin beklenen görevler çeşitlenmiştir. Öğretim görevlilerinin pek çok öğrenci için danışmanlık görevlerini yerine getiren; bilgi teknolojilerini etkili ve verimli kullanması beklenen; çağın gerektirdiği gelişmeleri uygulayan, ilerleten ve buna uygun ders içerikleri hazırlamaları beklenen; hem araştıran hem de birçok hizmeti veya yönetsel görevleri aynı anda yerine getirebilen çok yönlü (all-rounder) kişiler olmaları gerektiği görüşü ağır basmaktadır. Çoklu görevleri yerine getirmeye çalışan öğretim görevlilerinin içinde buldukları değişim ve dönüşüm sürecine dair görüşleri farklılık göstermektedir. Bu değişimlerin, öğretim görevlilerinin kullandıkları becerilerde de birtakım dönüşümlere yol açtığı birçok ülkede tartışılmaktadır. Bu dönüşümün, öğretim görevlilerini bazı becerilerinden yoksun kılacağı (deskilling); öte taraftan, bazı öğretim görevlilerinin becerilerini geliştiren ve güncelleyen (upskilling) tarafları söz konusudur. Bir başka ifadeyle, mevcut dönüşüm, öğretim görevlilerinin kimi mesleki ve pedagojik becerilerini kullanmaktan mahrum bırakmakta, buna karşılık olarak kimi teknolojik ve yönetsel becerilerini geliştirmelerine yol açabilmektedir.

Bu çalışma yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim görevlilerinin beceri dönüşümünü anlamaya dönük keşfedici bir araştırmadır. Yabancı dilde eğitim veren devlet ve vakıf üniversitelerindeki bölümlere hazırlık amaçlı İngilizce eğitimi veren öğretim yapılan görevlileriyle derinlemesine görüşmelere dayanan mevcut araştırma

çerçevesinde, öğretim görevlilerinin pedagojik ve yönetsel becerilerinde bir dönüşüm olup olmadığını, bir dönüşüm varsa en çok hangi alanlarda görüldüğü incelenecektir. Böylece, değişen ve gelişen mevcut yapının akademik rolleri nasıl ve ne yönde değiştirdiğine bakılacaktır. Ayrıca, Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerindeki öğretim görevlilerinin deneyimleri arasındaki farklılıklar ve benzerlikler incelenecektir. Elde edilen bulgular ışığında öğretim görevlilerinin meslekî özerkliğinin azalıp azalmadığı ve işlerinin üzerindeki kontrolün artıp artmadığı tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Beceriler, Özerklik, Kontrol, Yükseköğretim

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İŞ UMUDUNUN YORDAYICILARI: ÇALIŞMA İRADESİ, EKONOMİK YOKSUNLUK VE AKADEMİK DOYUMUN ROLÜ

Arş. Gör. Hilal BÜYÜKGÖZE
Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
buyukgoze@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin iş umudu ile çalışma iradesi, ekonomik yoksunluk ve akademik doyum düzeyleri arasındaki ilişkiye odaklanılmaktadır. Araştırma, 347 kadın (%55.3) ve 280 erkek (%44.7) olmak üzere 627 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir ($M_{yaş} = 19.9$, $SD = 1.97$). Araştırma verisi, *İş Umudu Ölçeği* ($\alpha = .92$), *Çalışma İradesi Ölçeği-Öğrenci Formu* ($\alpha = .88$), *Ekonomik Yoksunluk Ölçeği* ($\alpha = .91$) ve *Akademik Doyum Ölçeği* ($\alpha = .90$) ile elde edilmiştir. Araştırma verisi, normallik, doğrusallık ve eşvaryanslılık varsayımları açısından kontrol edilmiş ve bu varsayımların karşılandığı belirlenmiştir. Veri toplama araçlarının geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile güvenilirliği ise Cronbach alfa değerleri ile incelenmiştir. Demografik değişkenlere göre gruplar arasındaki manidar farklara ilişkin etki büyüklükleri Cohen's d , eta kare (η^2) ve omega kare (Ω^2) formülleri ile hesaplanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde corr paketinden yararlanılırken, regresyon analizi ise RStudio yazılımının hazır fonksiyonlarından lm ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcı üniversite öğrencilerinin iş umudunun, çalışma iradesi algıları ($r = .634$), ekonomik yoksunluk düzeyleri ($r = -.156$) ve akademik doyum düzeyleri ($r = .492$) ile manidar ilişkisinin olduğu saptanmıştır ($p = .01$). Regresyon analizi, çalışma iradesi ($\beta = .579$, $t = 17.024$, $p = .000$) ve akademik doyumun ($\beta = .290$, $t = 9.397$, $p = .000$) üniversite öğrencilerinin iş umudunun pozitif yordayıcıları olduğunu, ekonomik yoksunluğun ise negatif yönde bir yordayıcı ($\beta = -.119$, $t = -3.764$, $p = .000$) olduğunu ortaya koymuştur ($\Delta R = .489$). Bulgular, engellere rağmen mesleki kariyerlerine yönelik kararları özgürce alma iradesi ve akademik doyumunu yüksek olan üniversite öğrencilerinin iş bulma umudunun daha yüksek olduğunu; ekonomik yoksunluğun ise öğrencilerin iş bulma umudunu negatif açıdan açıkladığını göstermiştir. Sonuçlar, dışsal (fiziksel engeller, zihinsel engeller, aile baskısı, ayrımcılık vb.) ya da içsel (karakter yapısı, düşük özgüven ve özsaygı vb.) kısıtlamalara rağmen kariyer kararını kendi iradesi ile verebilen ve hem üniversitesi hem de öğrenim gördüğü alanla ilgili akademik anlamda doyum sağlamış öğrencilerin mezuniyet sonrası iş bulma umutlarının daha yüksek düzeylerde olduğunu göstermiştir. Buna karşın, ekonomik açıdan

dezavantajlı olma durumu öğrencilerin iş umudunu olumsuz anlamda etkilemektedir. Başka bir ifadeyle, ekonomik yoksunluk yaşayan öğrencilerin iş bulmaya yönelik umudu daha düşüktür. Yükseköğretimde genişleme politikası ile yükseköğretime erişimdeki eşitsizliklerin giderilmesinde son yıllarda önemli mesafe katedilmesine rağmen özellikle ekonomik yoksunluk gibi nedenlerle bireylerin iş bulma umudunun etkilendiği görülmektedir. Öte yandan, öğrencinin aldığı eğitimden memnun olması ve kariyerini her türlü kısıtlamaya rağmen kendi dilediği şekilde gerçekleştirmeye yönelik sahip olduğu iradenin mezuniyet sonrası işgücüne katılıma ilişkin algısında rol aldığı belirlenmiştir. Bu bağlamdan hareketle, bu çalışmada üniversite ve fakülte yaşamına ilişkin bazı çıkarımlar sunulmuş ve sonuçlar çalışma psikolojisi kuramı (The Psychology of Working Theory, Duffy vd., 2006) çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: iş umudu; ekonomik yoksunluk; akademik doyum; çalışma iradesi; yükseköğretim.

ÜNİVERSİTELERİN SANAL YÜZÜ: TÜRKİYE ÜNİVERSİTELERİNİN KURUMSAL WEBSİTELERİNİN GÖRSEL İÇERİK ANALİZİ

Dr. Öğretim Üyesi Serap EMİL
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
semil@metu.edu.tr

ÖZET

Üniversitelerin kurumsal internet siteleri, ya da sanal yüzü kurumsal kültür, ortak değer ve üniversitelerin farklılıklarını ortaya koyması anlamında önemlidir. İletişim teknolojilerinin gelişimi ile beraber üniversitelerin kurumsal internet siteleri kurum kimliğinin kamuoyuna yansıtılması açısından en hızlı ve doğrudan bir iletişim yöntemi olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı Türkiye üniversitelerinin kurumsal internet sayfalarının araştırma, eğitim ve topluma hizmet görevleri çerçevesinde üniversite temsiliyetini incelemektir. Nisan 2018 tarihinde toplamda 186 devlet ve vakıf üniversitesinin internet açılış sayfalarının görüntüleri veri olarak toplanmış ve görsel içerik analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda, üniversitelerin kurumsal eşbiçimlilik (institutional isomorphism) özelliği gösterdiği ve ayrıca araştırma işlevinin belirli etkinlikler kapsamında, eğitim ve topluma hizmet görevlerinin de çok sınırlı sayıda temsil edildiği bulunmuştur. Kurumsal internet sitelerinin görsel içerik analizi bu üç işlevin de yer aldığı sekiz ana kategoride toplanmıştır: Üniversite Tanıtım, İnsanlar, Üniversite Faaliyetleri, Cinsiyet Temsiliyeti, Politik Temsiliyet, IT Hizmetleri, Önemli Gün ve Kutlamalar, Uluslararasılaşma. Araştırmanın temel sorusu olan üniversitenin üç temel görevi kapsamında kurumsal internet sitelerinin değerlendirilmesi araştırma, eğitim ve en çok da topluma hizmet anlamında temsiliyetin çok sınırlı olduğunu göstermektedir. Toplanan görsellerin kategorileşmesinde üniversitelerin sanal yüzünün temsiliyetindeki benzerlikler, Türkiye üniversitelerinde kurumsal eşbiçimlilik kavramını düşündürmektedir. Hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde benzer kodların çerçevesinde kategorilerin ortaklaşması kurumsal eşbiçimliliğin Türkiye üniversitelerinde yüksek olduğunu da göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yükseköğretim Kurumları, Üniversite kurumsal internet siteleri, Görsel içerik analizi

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRENİM ÇALIŞMALARINDAKİ GÜNCEL EĞİMLER

Araş. Gör. Hanife Hilal ŞENAY
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
hsenay@metu.edu.tr

Öğr. Gör. Mehmet ŞENGÜL
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye
msengul@mku.edu.tr

Doç. Dr. Fatma Nevra SEGGİE
Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye
nevra.seggie@boun.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme ve gelişen teknoloji ile birlikte artan ve çeşitlenen ihtiyaçlar ile beklentiler diğer alanlarda olduğu gibi yükseköğretimde dinamik bir biçimde değişimlere zemin oluşturmuştur. Bu doğrultuda, 1998 yılında 29 Avrupa ülkesinin imzaladığı Sorbonne Deklarasyonu ile Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) oluşturulmasına karar verilmiş, 1999 yılında yayınlanan Bologna Deklarasyonu ile ise Bologna sürecine başlanmıştır. Türk Yükseköğrenimi de yaşanan bu gelişmelere kayıtsız kalmamış ve 2001 yılında Bologna Sürecine dâhil olarak mevcut sistemin yeniden yapılandırılması adına gerekli adımlar atılmaya başlanmıştır. Günümüz bilgi toplumunda yükseköğretime yönelik toplumsal ve bireysel gün geçtikçe talepler artmakta, yükseköğretim alanı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin rekabet kaynağı olarak görülmektedir. Uluslararası ölçekte rekabet ortamında yükseköğrenim, Türkiye’de son zamanlarda giderek artan bir şekilde ilgi odağı olduğunun bir göstergesi de son yirmi yılda Türkiye’deki üniversite sayısının (203) iki katını aştığı olabilir.

Bu çalışmada, son 5 yıl içerisinde Türkiye’de yükseköğrenim alanına yönelik gerçekleştirilen uluslararası konferanslarda ele alınan konular analiz edilerek Türk Yükseköğrenimindeki güncel eğilimler saptanmaya çalışılmaktadır. 2013-2018 yılları arasında düzenlenen uluslararası konferanslarda sunulan bildirilerin özetleri incelenerek sistematik analiz yöntemi ile Türk Yükseköğrenimi çalışmalarının eğilim haritası çıkarılması planlanmaktadır. Çalışmanın araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

- Türk Yükseköğrenimi çalışmalarında güncel eğilimler nelerdir?
- Bu eğilimler aynı zaman zarfında Türk yükseköğrenimindeki gelişmelerle paralel gitmekte midir?

Yükseköğretimde geleneksel üniversite modelinden ‘Yenilikçi üniversite’, ‘üçüncü nesil üniversite’, ‘dijital üniversite’, ‘girişimci üniversite’, ‘araştırma üniversitesi’, ‘sanal üniversite’, ‘dünya üniversitesi’ gibi idealara tırmanış varken ‘piyasa üniversitesi’, ‘apartman üniversitesi’, ‘tabela üniversitesi’ kalıplarına girmek için araştırmaların, araştırmacıların ve ilgili paydaşların Türk Yükseköğreniminin ‘kalkınmanın ve ilerlemenin pedalı’ olması yönünde önemli bir rolü bulunmaktadır. Yenilikçilik ve rekabetin itici bir güç olarak kabul edildiği 21. Yüzyılda araştırma-geliştirme faaliyetlerinin odak noktasında markalaşma, uluslararasılaşma, uluslararası arenada tanınan bir üniversite olmak kaygısı güden üniversiteler ile bilimsel faaliyetleri daha fazla insana ulaştırmak için çaba gösteren akademisyenler yayın faaliyetlerine verdikleri önemi arttırmıştır. Ancak bu yayınların spesifik disiplinlerde olmasının yanı sıra yükseköğretim sistemi hedefinde olması da bütüncül resmin de gelişmesi açısından gereklidir. Dolayısıyla, ülkemizde yükseköğrenimin dünya üniversiteleri ile rekabet edebilmesi için atılacak politika adımları veya uygulamalarına girdi sağlayabilecek nitelikte yükseköğrenime yönelik konferans çalışmalarının artması gerekliliği göz ardı edilmemelidir.

Anahtar Kelimeler: Bologna Süreci, Yükseköğretim Alanı, AYA

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİMDE BİLİŞİM MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ: YAZILIM SEKTÖRÜ BEKLENTİLERİ VE MÜFREDATLAR

Prof. Dr. Ali YAZICI
Atılım Üniversitesi, Türkiye
ali.yazici@atilim.edu.tr

Prof. Dr. Alok MISHRA
Atılım Üniversitesi, Türkiye
alok.mishra@atilim.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ziya KARAKAYA
Atılım Üniversitesi, Türkiye
ziya.karakaya@atilim.edu.tr

Ar. Gör. Tolga ÜSTÜNKÖK
Atılım Üniversitesi, Türkiye
tolga.ustunkok@atilim.edu.tr

Özet

Türkiye'deki bilişim alanındaki lisans programları Bilgisayar Mühendisliği (BM), Yazılım Mühendisliği (YM) ve Bilişim Sistemleri Mühendisliği (BSM) olarak organize olmuştur. Bu çalışmada 2016-17 ÖSYM verilerinden yola çıkılarak, Türkiye'deki Bilişim Mühendisliği programları ile ilgili kontenjan, yerleşen öğrenci sayıları, programlarla ilgili akreditasyon verileri ve eğitim dili ile veriler tablolanmıştır. 2017 yılı baz alındığında, BM'nin 104 üniversitede, 133 program (83 Türkçe, 47 İngilizce, 1 Almanca), YM'nin 19 üniversitede 22 program (12 Türkçe, 10 İngilizce) ve BSM'nin 5 üniversitede 5 program (3 Türkçe, 2 İngilizce) halinde yürütüldüğü belirlenmiştir. Bu üç programın toplam kontenjanı 2017 yılında 10 567 olmuş ve bu programlara ilk aşmada 9 470 öğrenci yerleşmiştir.

Bunun yanı sıra, yazılım sektörünün (endüstrisinin), mezunlardan beklentileri ile ilgili yapılan uluslararası akademik çalışmalar irdelenmiş ve geliştirilerek Türkiye'deki programlar açısından değerlendirilmiştir. Yazılım sektörünün bilgi-beceri beklentileri üzerine Lethbridge tarafından 2000 yılında yapılan bir çalışma baz alınarak ve genişletilerek aşağıdaki 12 başlıktan oluşan bilgi-beceri listesi hazırlanmış ve üniversitedeki ilgili müfredatların bu bilgi-beceri kümesini ne derecede karşıladığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

1. Uzlaşma	4. Gerçek zamanlı sistem tasarımı	7. Yazılım metrikleri	10. Gereksinimleri n toplanması ve analizi
2. İnsan bilgisayar etkileşimi	5. Proje yönetimi	8. Yazılım güvenilirliği ve arızaya dayanıklılık	11. Veri analitiği
3. Liderlik becerileri	6. Yazılım maliyet tahmini	9. Etik ve profesyonellik	12. Temel yapay zeka ve makine öğrenme yöntemleri

Sonuçta, Lethbridge'in sıraladığı ve yazarlarca güncellenen bilgi ve becerilerin, BSM programlarındaki zorunlu derslerle, BM ve YM programlarına göre daha yüksek oranda (zorunlu dersler ile %53, seçmelilerle %31) karşılandığı görülmüştür. Yirmi iki YM programındaki karşılama oranı zorunlu dersler açısından (%26), akredite olan 22 BM programına göre (%14) daha yüksek bulunmuştur. Seçmeli derslerde ise kapsama oranları simetrik olarak yer değiştirerek YM'de %14, BM'de %26 olmuştur.

Ayrıca, sektörün Sektör beklentileri Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın (BSTB) 2017-2019 Türkiye Yazılım Sektörü Strateji ve Eylem Planı bağlamında tartışılmış ve bu beklentilerin akademik tarafta karşılanmasına yönelik öneriler getirilmiştir. Sonuçta, yazılım sektörü beklentilerinin tüm çalışmalarda benzerlik gösterdiği, beklentilerin gelişen teknolojiler doğrultusunda değiştiği belirlenmiş ve bu değişimin bilişim mühendisliği akademik programlarına yansıtılmasına yönelik değerlendirmeler ve öneriler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazılım sektörü beklentileri, Bilişim mühendisliği, Yazılım sektörü strateji belgesi

ÖĞRENME ÖĞRETME MERKEZLERİNİN YAPISAL ANALİZİ VE ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİM GÖREVİ

Elif ÇOLAK SANCI
Gazi Üniversitesi, Türkiye
colak.elif@gmail.com

Prof. Dr. Nurdan KALAYCI
Gazi Üniversitesi, Türkiye
nurdankal@yahoo.com

ÖZET

Sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda yenilikçi, girişimci ve çok yönlü bilgi, tutum ve becerilere sahip nitelikli insan gücünün bilgi toplumundaki yadsınamaz önemi, öncelikli görevi bilgi üretmek ve nitelikli insan yetiştirmek olan üniversitelerin, eğitim görevine ilişkin değişen sorumlulukları ile bu sorumlulukları nasıl, ne ölçüde ve ne kadar iyi gerçekleştirdiğinin analizini ve değerlendirilmesini gerektirmektedir. Dünya çapında başarı sıralamasında üst sıralarda yer alan üniversiteler, kaliteli eğitim öğretim hizmetleri sunmak ve kalitenin sürekliliğini sağlamak amacıyla kalite değerlendirme ve iyileştirme çalışmalarının yürütüldüğü İngilizce olarak çoğunlukla “center for teaching excellence, learning and teaching center, center for research on rearning and teaching, center for teaching innovation” gibi farklı adlar altında kurulmuş öğrenme öğretme odaklı merkezler kurmaktadır. Merkezlerde, konu alanlarında profesyonel uzmanlar görevlendirilerek eğitim öğretimde kaliteyi yakalama, değerlendirme, sürdürme ve artırma amaçlı çalışmalar yürütülmektedir.

Öğrenme öğretme merkezlerinin kuruluş amacı, merkezlerde yürütülen faaliyetler ve görevli personel olmak üzere üç boyutta analiz edilmesinin amaçlandığı bu çalışma, nitel araştırma özelliği taşıyan betimsel bir çalışmadır. Sonrasında merkezler ile üniversitelerin eğitim öğretim görevi arasındaki ilişki tartışılmıştır. Araştırma, Amerika Birleşik Devletleri’nde farklı üniversitelerde kurulmuş beş öğrenme öğretme merkezini kapsamaktadır. Michigan Üniversitesi, Harvard Üniversitesi, Yale Üniversitesi, Vanderbilt Üniversitesi ve İndiana Purdue Üniversitesi’ndeki beş öğrenme öğretme merkezi araştırmanın örnekleme olarak belirlenmiştir. Bu beş merkezin seçilme nedeni, seçilen merkezlerin yer aldığı üniversitelerin köklü üniversiteler olması ve bu üniversitelerdeki merkezlerin yapılanmasının en eski ve en köklülerden olmasıdır. Araştırmada incelenen dokümanlar, örneklem alınan üniversitelerdeki öğrenme öğretme merkezlerinin

yapısal özellikleri ve işlevlerine ilişkin yazılı materyaller ve internet üzerindeki web sayfalarından erişilen dokümanlardır.

Üniversitelerde öğretme ve öğrenmeyi desteklemek, iyileştirmek ve değerlendirmek üzere sistematik bir çerçeve oluşturmak, öğretim elemanları ve öğrencilerle işbirliği içinde yaratıcılığı, deneyimlemeyi ve inovasyonu geliştirerek yeni ve daha iyi öğretme metodları keşfetmek, etkili hizmetiçi eğitim ile öğretim elemanları ve öğrencilere öğretim ve akademik iletişim desteği sağlayarak mükemmel öğretim ortamları hazırlamak, öğretim ve öğrenme metodlarını yüz yüze ve çevrimiçi araçlarla değerlendirerek etkili öğretim uygulamaları için araştırma faaliyetleri yürütmek amaçlarıyla Amerika Birleşik Devletleri'nde ilki 1962 yılında Michigan Üniversitesi'nde "Center for Research on Learning and Teaching" adıyla kurulan öğrenme öğretim merkezlerinde, yönetim ile eğitim ve araştırma alanlarında personel görevlendirilmektedir. Merkezlerde, öğretim elemanlarının profesyonel gelişimi, öğretim programlarının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi ile öğrenciler için öğrenmeyi anlamlı hale getirmek için ders gözlemleri, bireysel danışma, çalışma atölyeleri, hizmetiçi eğitim ve geri bildirim çalışmaları başta olmak üzere üniversitenin eğitim kalitesini artıran farklı faaliyetler yürütülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversitenin görevi, eğitim görevi, öğrenme merkezleri, mükemmeliyet merkezi, eğitim kalitesi.

LİSANSÜSTÜ EĞİTİMDE SORUNLAR ÜZERİNE: NİTEL VE NİCEL ANALİZ GELİŞTİRMEDE BİR PİLOT UYGULAMA

Dr. Öğr. Üyesi Ömür Hakan KUZU
Selçuk Üniversitesi, Türkiye
ohkuzu@selcuk.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim faaliyetlerini güncel tutmada ve ötesinde kitlesel eğitim nosyonunu çoktan kabul etmiş bu kurumların toplumsal işlevlerini yerine getirmede “araştırma” misyonları kilit konumda yer almaktadır. En temel misyonlarının başında “araştırma” gelen üniversitelerin bu misyonları; esasında eğitim-öğretim ve topluma hizmet misyonu açısından da bir geri bildirim fonksiyonunun tetikleme aracı olarak ele alınabilir. Araştırma misyonunun bu denli önemi son dönem üniversite tartışmalarında ve üniversite yapılanmalarında da ana odağı oluşturmakta ve dünya çapında üniversite sıralamalarından bahsedilirken ağırlıklandırmanın araştırma misyonuna kaydığı dikkat çekmektedir.

Akademik mükemmeliyet ve üniversite-sanayi-devlet ilişkileri konularında iyi bir konuma gelmek isteyen üniversitelerin eğildikleri en temel sorun “araştırma” olunca; araştırmanın nasıl, nerede, kim(ler) tarafından ve kim/ne için yapılacağı gibi sorular üzerinde de gerek eğitim bilimi gerekse yönetim bilimi açısından yeni kuramların tartışılması ve bu kuramsal zeminde yeni eğilimlerin uygulamaya geçirilmesi ülkemiz üniversitelerinin de çoktan gündemine girmiş durumdadır. Araştırmanın nasıl ve nerede yapılacağı sorunsalı “araştırma üniversiteleri” ayrımı ve kim/ne için yapılacağı sorunsalı da girişimci/üçüncü kuşak/4.0 üniversite gibi yeni tanımlamalar ekseninde *keşfedilmiş* cevaplarla çözülmeye çalışılırken; araştırmanın kim(ler) tarafından yapılacağı sorunsalı ise araştırmanın eğitimi (lisansüstü eğitimi) konusundaki sorunsalları *kendiliğinden* ortaya çıkarmakta ve ilk ikisi kadar kolay çözümlenememektedir. Dünya ülkelerinde “lisansüstü eğitim reformu” ve benzeri adlarla tartışılan konularda lisansüstü eğitim alacak öğrenci profilleri, lisansüstü eğitime yapılan yatırımlar, lisansüstü eğitim-sektör ilişkisi, lisansüstü eğitimin nicel/nitel gelişimi ve lisansüstü öğrencilerin hareketliliği başlıklarının ön plana çıktığı görülse de bu başlıkların kendisi bile konuyu sistematize ve analiz etmede yetersiz kalabilmektedir.

Bu bağlamda çalışmanın amacı, “lisansüstü eğitimin kalitesi” üzerine literatürde yer alan sorunsalları ve lisansüstü eğitimden beklenenleri dönüşen yükseköğretim değerlerinin birbiriyle örtüşen unsurları ile analiz etmektir. Çalışmada ülkemiz lisansüstü eğitim uygulamaları kalitesi (beklentiler/algılar/sorunlar/öneriler)

üzerine gerçekleştirilen derinlemesine mülakat verileri ile “lisansüstü eğitimin sorunları” nitel bir yaklaşımla betimlenmeye ve konu üzerinde bir kavramsal model geliştirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Lisansüstü Eğitim, Lisansüstü Eğitimin Sorunları

BİR ÖRGÜTSEL DEĞİŞİM ARACI OLARAK E-PORTFOLYONUN İŞLETME EĞİTİM PROGRAMINA ENTEGRASYONU

Arş. Gör. Serdar Semih COŞKUN
İstanbul Üniversitesi, Türkiye
serdar.coskun@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Halim KAZAN
İstanbul Üniversitesi, İstanbul
halim.kazan@istanbul.edu.tr

ÖZET

Disiplinler arası bir çalışma alanı olan işletme eğitiminin en önemli amacı günümüz yoğun rekabet şartlarında işletmeleri ayakta tutabilecek, onlara stratejik yön tayin edebilecek, rasyonel karar verme becerilerine sahip yöneticiler yetiştirmektir. İşletme okullarının amaçlarına ulaşabilmesi ve post-modern çağda iş dünyasının ihtiyaç duyduğu yetenekleri yönetici adaylarına kazandırabilmesi adına en başta kendisinin yeniliklere ayak uydurması, sürekli değişimi ve öğrenmeyi kültürünün bir parçası haline getirmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, yenilikçi bir eğitim teknolojisi olan e-portfolio değerlendirme sistemlerinin işletme eğitim programına entegrasyonu problemini tartışarak bu entegrasyonun sağlanması üzerine bir model önerisi sunmaktır. Bu model, işletme okullarında felsefi ve kültürel bir değişimin öncüsü olarak işletme eğitim programının e-portfolio sistemi etrafında yeniden tasarımı öngörmektedir. Önerilen model çağdaş program tasarım yaklaşımlarından modüler programlamaya dayanmaktadır.

Bir literatür taraması olan bu çalışmanın giriş bölümünde işletme eğitiminin genel amaçlarından ve kapsamından bahsedilmiştir. Birinci bölümünde e-portfolio değerlendirme sisteminin teorik zeminini oluşturan durumlu öğrenme teorisinden ve yapılandırmacı bilgi felsefesinden bahsedilmiştir. Daha sonra da summatif değerlendirme amaçlı geleneksel yöntemlere alternatif olarak gelişen formatif değerlendirme amaçlı e-portfolio değerlendirme yönteminin genel özellikleri ve farklarından bahsedilmiştir. Bu bölümde ayrıca çeşitli ülkelerde desteklenen e-portfolio projeleri ve kullanılan popüler yazılımlar tanıtılmıştır. İkinci bölümde e-portfolio sisteminin yükseköğretimde kullanımının gerekliliği, örgütsel değişim literatürü bağlamında tartışılmıştır. E-portfolio felsefesinin kurum kültürüne adapte edilebilmesinin karşısındaki muhtemel dirençler ve bu dirençleri aşabilmede başvurulması gereken stratejiler koşul bağımlılık teorisi ve kurumsal teori perspektifinden ele alınmıştır. Sonuç bölümünde ise araştırmanın kısıtlarından

bahsedilmiş ve konuyla ilgili gelecekte yürütülebilecek görgül araştırmalar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İşletme Eğitimi, E-Portfolyo, Durumlu Öğrenme Teorisi, Örgütsel Değişim Yönetimi, Literatür Taraması

TIP FAKÜLTELERİNDE SUNULAN YÜKSEKÖĞRETİM HİZMETLERİNİN PERFORMANS KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Serdar Semih COŞKUN
İstanbul Üniversitesi, Türkiye
serdar.coskun@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Süphan NASIR
İstanbul Üniversitesi, Türkiye
süphan@istanbul.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda yeni kurulan üniversitelerle beraber Türkiye'deki tıp fakültesi sayısının ve öğrenci kontenjanlarının da önemli ölçüde arttığı göze çarpmaktadır. Bu fakültelerde sunulan eğitim hizmetlerinin kalitesini belirli standartların üzerinde tutabilmek, gelecekte birey ve toplum sağlığının korunması adına bir zorunluluktur. Buna karşılık, kalite adına eski ve yeni kurulan tıp fakültelerindeki mevcut durumu sorgulayacak araştırmaların literatürde henüz yeterince yer bulmadığı da aşikârdır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki tıp fakültelerinde sunulan yükseköğretim hizmetlerinin performans kalitesinin tıp öğrencileri tarafından ne düzeyde algılandığının ortaya çıkarılmasıdır. Daha spesifik olarak, genel yükseköğretim performansı algısının ve alt boyutlarının üniversite türüne (devlet-vakıf), öğrencinin klinik staj durumuna (staj öncesi-staj sonrası) ve sınıf düzeyine göre farklılaşım farklılaşmadığı sorusunun cevabını aramaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “yükseköğretim performansı”-HEdPERF ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin orijinali, 46 maddeli olarak tıp eğitimine uyarlanmış ve hazırlanan anket e-posta, internet siteleri ve sosyal medya aracılığıyla katılımcılara ulaştırılmıştır. Kolayda örnekleme yoluyla seçilen örnekleme, 2016 ve 2017 yıllarında 76 farklı tıp fakültesinde okuyan 598 tıp öğrencisi yer almıştır. Elde edilen bulgulara göre örneklemin anakütle temsil edebilme kabiliyeti yeterli düzeydedir ($\alpha = .05$). Açımlayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin orijinalinde olduğu gibi 6 boyuttan oluştuğu görülmüştür. Bu boyutlar; idari performans, akademik performans, fiziki performans, sosyal imkânlar, lokasyon ve akademik prestijdir. Doğrulayıcı faktör analiziyle ölçeğin yapı geçerliği test edilmiş ve uyum iyiliği değerlerinin tatmin edici düzeyde olduğu görülmüştür (RMESA = .075; GFI = .81; CFI = .91; ki-kare/sd = 4,329). Her bir faktör için güvenilirlik, uyuma geçerliği ve ayrışım geçerliği şartlarının (CR > .70; AVE > .50; CR > AVE; MSV < AVE) sağlandığı görülmüştür.

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular göstermektedir ki, tıp fakültelerinin algılanan performans kalitesi üniversite türüne göre, sınıf düzeyine göre, klinik staj durumuna göre farklılaşmaktadır. Sonuçlar ayrıca tıp fakültelerinin genel manada güçlü ve zayıf yönleri hakkında ipuçları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim Performansı, HedPerf, Tıp Eğitimi, Eğitim Kalitesi

DEĞİŞEN DÜNYADA GİRİŞİM ODAKLI ÜNİVERSİTELER: BİR MODEL ÖNERİSİ

Dr. Öğ. Üyesi Özdal KOYUNCUOĞLU
N. Erbakan Üniversitesi, Türkiye
oezdal.koyuncuoglu@gmail.com

Prof. Dr. Mahmut TEKİN
Selçuk Üniversitesi, Türkiye
mahtekins@selcuk.edu.tr

ÖZET

Girişim odaklı üniversite, küresel rekabetle birlikte gelişerek önem kazanan dördüncü kuşak üniversite modelidir. Son yıllarda “Girişimci ve Yenilikçi Üniversite” kavramıyla günümüzde sıklıkla karşılaşmaktayız. Girişimcilik, bir iş fikrine sahip olan kişinin kâr amacı ile riski üstüne alarak ve iş kurma ve işletme sürecidir. Sürekli olarak artan rekabet ve teknolojinin gelişimi ile birlikte girişimciler iş fikirlerini bağlı projelerini hayata geçirmek üzere hareket ediyorlar. Kıt kaynakların verimli kullanılması, iş fikirlerinin projeye dönüşerek ve ticarileştirilerek yeni kaynaklar yaratılması ve mezunların iş fikirlerini girişime dönüştürerek istihdam ve ihracatla ekonomik katma değer üretmeleri yönündeki beklentiler, yükseköğretim kurumlarını girişimci ve yenilikçi olmaya itiyor. Yenilikçilik, hayatın her alanında olduğu gibi üniversiteler için de gelişiminde buldukları bölgeler için giderek önemli merkezler haline gelen aktör olmalarını sağlamıştır. Üniversitelerin gelişimi incelendiğinde son kuşak üniversitelerin girişimci ve yenilikçi üniversiteler olduğu görülecektir. Bu durum, öğrenciler ve akademisyenlerinin girişimcilik düşüncesinin yanı sıra bilginin kullanılmasını, bilgi ve teknolojinin aktarılmasını teşvik edilmesine yol açmıştır. Bu bağlamda üniversite kaynaklı girişimler, bilgi ve teknolojinin transferi konusunda bulunduğu bölgesinde önemli bir mekanizma konumuna gelmiştir. Bu üniversite modeli 2012 yılından bu yana Türkiye’de girişimciliğin üniversite boyutunda önemli bir ivme kazanmıştır. Rekabetin bir gereği olarak devlet otoriteleri üniversitelerin bu alandaki rollerini önemsemekle birlikte üniversite girişimciliği alanında önemli ölçüde teşvik ve destekler sunarken bu alanda ciddi beklentileri bulunmaktadır.

Üniversiteler son zamanlarda girişimci ve yenilikçi üniversite özelliğini pazarlama faaliyetlerinde öne çıkarttıkları izlenmektedir. Burada tartışılması gereken; girişimci ve yenilikçi üniversite olmak ne anlama gelmektedir? Sorusudur. Diğer bir soruda; Girişimci ve yenilikçi üniversite olduğunu nasıl ölçülebilir ve değerlendirilebilir? Sorusudur. Bu soruları araştırmak üzere TÜBİTAK her yıl

üniversiteleri girişimci ve yenilikçi yönlerini sıralayan bir endeks uygulaması incelenmiştir. Türkiye’de 2017 yılı Girişimci ve Yenilikçi Üniversiteler Endeksinde yer alan üniversitelerde görevli uzmanlar ile görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda girişimci ve yenilikçi üniversitelerin, üniversite koşulları, girdi ve çıktı faaliyetlerine ilişkin nitel ve nicel bir modellemeye gidilmiştir. Çalışmada girişimcilik ve yenilikçilik kültürüne sahip üniversitelerin, üniversite koşulları, girdi ve çıktı boyutunda taşınması gereken özellikler tanımlanmıştır. Bu özellikler kategori ve alt-kategorilerde toplanarak girişimcilik ve yenilikçilik kültürünün ve bu alanda yapılan çabaların izlenmesine yönelik bir değerlendirme modeli geliştirilmiştir. Araştırma ile veriye dayalı yeni bir yükseköğretim modeli geliştirilmiş olup, modelin adı: Girişim Odaklı Üniversiteler Modelidir. Araştırma bulguları yeni yükseköğretim yaklaşımları gündeme getireceğini söylemek mümkündür.

Anahtar kelimeler: Girişimci üniversite, Nitel araştırma, Paradigma değişimi

ÜNİVERSİTELERİN İNOVASYON EKOSİSTEMİNDEKİ ROLLERİ: SARMAL MODELLER NE SÖYLÜYOR?

Dr. Öğr. Üyesi Barış USLU
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
barisuslu@comu.edu.tr

ÖZET

Yenilikçi teknolojilerin ana hammadde halini aldığı bilgi ekonomisi yapılanması, üniversitelerin özellikle araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) faaliyetleri ile ülkelerin inovasyon ekosisteminde önemli bir yer edinmesine neden olmuştur. İnovasyon ekosistemleri içerisinde üniversitelere biçilen rollerin neler olduğunun belirlenmesi, üniversitelerin bu beklentileri karşılamada ne tür faaliyetleri öncelemesi gerektiği konusunda hem yöneticilere hem de politika yapıcılara yol gösterici olacaktır. İnovasyon ekosistemlerini değerlendirmede ise genellikle sarmal modellerden yararlanılmaktadır. Bu bağlamda; çalışmanın amacı, sarmal modeller üzerinden üniversitelerin inovasyon ekosistemindeki rollerini incelemektir. Çalışma, inovasyon ekosistemi ve üniversiteler ile ilgili mevcut literatürün derlenmesiyle oluşturulmuştur. Başlık ve anahtar kelime kombinasyonlarına (innovation-ecosystem-university) dayalı olarak incelenen araştırmalarda, üçlü sarmal (triple-helix), dörtlü sarmal (quadruple-helix) ve beşli sarmal (quintuple-helix) modellerin inovasyon ekosistemlerini açıklamak için sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. İnovasyon ekosisteminin paydaşlarını üniversite-endüstri-devlet şeklinde tanımlayan üçlü sarmal model, bilgi ekonomisine katkı noktasında, üniversitelerin devletten gelen desteği ve endüstri kuruluşları ile işbirlikleri yoluyla elde ettiği geliri kullanarak yenilikçi teknolojiler geliştirme ve geliştirdiği teknolojileri üretime aktarmaya katılacak mezunlar yetiştirme rollerinin altını çizmektedir. Dörtlü sarmal model ise üçlü inovasyon ekosistemi yapısına sivil toplumu dördüncü paydaş olarak eklemekte ve üniversitelerin ürettiği bilgiler ve yetiştirdiği iyi eğitilmiş bireyler ile hem toplumsal yapıya katkı sağlama hem de kullanıcı konumundaki bireylerin taleplerini yenilikçi teknoloji geliştirme sürecinde dikkate alma yönündeki beklentileri içermektedir. Beşli sarmal modelde de, dört paydaşın yanı sıra inovasyon ekosistemine konu olan bölgenin doğal ve toplumsal çevresi öne çıkmakta ve üniversitelerin bulunduğu bölgenin doğal özelliklerini ve bölgesel toplumun gelişim ihtiyaçlarını dikkate alarak yenilikçi bilgi ve teknoloji üretimi sürecini gerçekleştirmesi önem kazanmaktadır. Farklı sarmal modellerin iç içe geçtiği yaklaşımlar birlikte değerlendirildiğinde ise üniversitelerin inovasyon ekosisteminin temelinde yer aldığı, endüstri, devlet, toplum ve doğal-toplumsal çevrenin ise

inovasyon ekosistemi içerisinde üniversiteler ile doğrudan veya dolaylı olarak etkileşim içerisinde olduğu görülmektedir. Bir diğer ifade ile; sarmal modellerde inovasyon ekosisteminin önemli bir parçası olan üniversitelerin, ürettikleri araştırma çıktıları ve yetiştirdikleri kalifiye insan gücü ile bilgi toplumu ve ekonomisi oluşumlarını bölgesel, ulusal, hatta uluslararası boyutta beslemesi istenmektedir. Sarmal modellemede ayrıca “N-tane Sarmal (N-tuple of Helices)” yaklaşımı ele alındığında, ne kadar yeni paydaş eklenirse eklensin üniversitelerin inovasyon ekosistemindeki temel rollerinin değişmeyeceği söylenebilir. Sarmal modellere eklenebilecek altıncı paydaşın ise Endüstri 4.0 yaklaşımı ile birlikte yüksek teknoloji ürünlerde öne çıkan “yapay zeka” olgusu olma ihtimali yüksek görünmektedir. Bu ihtimal doğrultusunda, sarmal modellerdeki temel bilgi-teknoloji üretimi ve kalifiye mezunların eğitimi rollerinin ötesinde, Türkiye’deki üniversitelerin de yapay zekanın yeni teknolojilere entegrasyonu konusundaki araştırmalara ve yapay zekayı yönetebilecek ileri becerilere sahip insan kaynağını yetiştirmeye yönelmesi uluslararası bilgi ve teknoloji pazarında daha çok söz sahibi olunmasına zemin hazırlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon ekosistemi, Sarmal modeller, Üniversiteler ve inovasyon,

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERDE ULUSLARARASILAŞMA: KURUMSAL STRATEJİLERDEKİ BENZERLİK VE FARKLILIKLAR

Dr. Alper ÇALIKOĞLU
Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye
alpercalikoglu@gmail.com

Dr. Betül Bulut ŞAHİN
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
sbetul@metu.edu.tr

ÖZET

Dünyanın birçok bölgesinde, uluslararasılaşma, yükseköğretim kurumlarının küreselleşme ile gelen rekabetçi baskılara dayanabilmesi için bir araç olarak kabul edilmektedir. Üniversiteler çeşitli akademik, yönetsel ve ekonomik ihtiyaçları doğrultusunda uluslararası işbirliği stratejileri geliştirmekte, ayrıca farklı küresel sorunların çözümü için ortak bilimsel ve sosyal programlar yürütmektedir. Ancak, son yıllarda, neo-liberal politikaların da etkisiyle uluslararasılaşmanın, yükseköğretimde işbirliğinden çok rekabeti ön plana çıkaran tek-tipçi bir eğilim haline geldiğine yönelik eleştiriler sıklıkla dile getirilmeye başlanmıştır. Bu eleştirilere göre, birçok üniversitenin uluslararasılaşma stratejileri, toplumsal beklentileri, paydaşların ihtiyaçlarını ve eğitim/araştırma faaliyetlerinin niteliğini yeterince göz önünde bulundurmaktan uzaktır. Bunun yerine üniversiteler, uluslararasılaşmada çoğunlukla belirli disiplinleri (örnek: Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik), uluslararası sıralama göstergelerini ve uluslararası öğrenciler yoluyla gelir yaratmayı ön plana çıkarmakta, bu da yükseköğretimde yerel ihtiyaçları ve kaliteyi geri plana alan eşbiçimli (isomorphic) bir uluslararası yapıya yol açmaktadır. Bu eleştirilerin, üniversite sayısının artması ve araştırma üniversitelerinin ilanı gibi önemli yapısal değişiklikler yaşayan Türkiye yükseköğretimi için ne kadar geçerli olduğu ise henüz yeterince araştırılmamıştır. Uluslararasılaşmanın daha çok merkezi bir ulusal hedef olarak değerlendirildiği ülkemiz yükseköğretiminde, köklü kurumların öncelikleri ile yeni kurulan üniversitelerin acil ihtiyaçları arasındaki farklılaşmanın, bu kurumların uluslararasılaşma gerekçe ve stratejilerine hangi düzeyde yansıdığını tam olarak söylemek zordur. Diğer taraftan, uluslararasılaşma, Türkiye kaynaklı alanyazında çoğunlukla, merkezi politikalarla uyumlu bir biçimde uluslararası öğrenci hareketliliği ve bu hareketliliğin ekonomik, politik ve sosyo-kültürel etkileri ekseninde tartışılmaya devam edilmektedir. Ancak dünyadaki birçok başarılı kurumsal örnekte, farklı ilgi gruplarının beklenti ve gerekçelerinden hareketle,

uluslararasılaşmanın diğer alanlarında da çeşitli stratejilerin geliştirilerek, konunun daha bütüncül bir biçimde ele alındığı görülmektedir. Bu noktada, Türkiye yükseköğretiminde gerçekleşen yapısal değişimlerle birlikte, uluslararasılaşmanın kurumsal gerekçe ve stratejilerinin ne kadar bütüncül ve çeşitlendirilmiş olduğunun ve bu çeşitliliğin farklı yıllarda kurulmuş üniversitelere göre nasıl değişiklik gösterilebildiğinin araştırılması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada, yukarıda belirtilen ihtiyaçtan hareketle, Türkiye’de farklı dönemlerde kurulan üniversitelerin uluslararasılaşma gerekçe ve stratejilerindeki benzerlik ve farklılıkların incelenmesi amaçlanmaktadır. Karşılaştırmalı durum çalışması olarak tasarlanan çalışmada, üniversitelerin web sayfaları ve strateji belgelerinin (plan, rapor vb.) içerik analizine tabi tutulmuştur. Türkiye’deki üniversiteler kuruluş yıllarına göre üç dönemde (1992 öncesi, 1992-2005, 2006 ve sonrası) incelenmiş, üniversitelerin uluslararasılaşma gerekçe ve stratejileri ise ilgili alanyazından hareketle gruplandırılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular, ülkemizde ve dünyada gelişen uluslararasılaşma uygulamaları çerçevesinde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: eşbiçimlilik, kurumsal strateji, stratejik plan, uluslararasılaşma

TÜRK ÜNİVERSİTELERİNİN STRATEJİK PLANLARI ARACILIĞIYLA KALİTE YAKLAŞIMLARININ BELİRLENMESİ

Burcu ÖZCAN
Gazi Üniversitesi, Türkiye
gunrburcu@gmail.com

Prof. Dr. Nurdan KALAYCI
Gazi Üniversitesi, Türkiye
nurdankal@yahoo.com

ÖZET

Ekonomi, siyaset, teknoloji ve eğitim alanlarında dünyada meydana gelen değişme ve gelişmeler, küreselleşme bağlamında toplumsal değişimin de yolunu açmıştır. Yükseköğretim kurumlarının uluslararası alanda tanınır hale gelmesi ve toplumsal gelişmede daha önemli rol oynayabilmesi için amaçlarında ve bu amaçlara ulaşması için harcadığı tüm çabalarda kalite kavramı önem kazanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye genel akademik başarı sıralamasında yer alan üniversitelerin stratejik planlarının incelenerek, bu üniversitelerin hangi kalite yaklaşımı/yaklaşımlarını benimsediklerinin belirlenmesidir. Ayrıca araştırmada, üniversitelerin benimsedikleri kalite yaklaşımları ile akademik başarı sıralamaları arasındaki ilişki de incelenmektedir.

Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir ve nitel araştırma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın veri setini alan yazında kalite yaklaşımlarına ilişkin ulaşılan yazılı dokümanlar ile URAP tarafından yapılan 2016-2017 Türkiye genel akademik başarı sıralamasının ilk beş sırasında yer alan üniversitelerin stratejik planları oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır.

Araştırmada Harvey ve Green ile Cardoso, Rosa ve Stensaker'ın ortaya koydukları kalite yaklaşımları temel alınmıştır. Araştırmada, üniversitelerin stratejik planlarında Harvey ve Green'in ortaya koyduğu kalite yaklaşımlarından ağırlıklı olarak *dönüşüm olarak kalite* yaklaşımını benimsedikleri saptanmıştır. Bu nedenle, yükseköğretim kurumlarının öğrencileri eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet boyutlarında geliştirmeyi ve güçlendirmeyi temel aldığı; eleştirel ve yaratıcı düşünebilen, lider, yenilikçi, kendine güvenen, özerk bireyler yetiştirilmesini hedef aldığı söylenebilir. Ayrıca, URAP tarafından yapılan 2016-2017 Türkiye genel akademik başarı sıralamasının ilk beş sırasında yer alan üniversitelerin stratejik planlarında Cardoso, Rosa ve Stensaker'ın ortaya koyduğu kalite yaklaşımlarından ağırlıklı olarak *tutarlılık olarak kalite* yaklaşımını benimsedikleri saptanmıştır.

Üniversitelerin stratejik planlarında ‘toplumla ilişkiler’ boyutunun daha fazla öne çıkması, yükseköğretim kurumlarının kendilerine yüklenen yeni işlevlere önem verdiğinin ve bu işlevleri uygulamak için çalışmalar yaptığının göstergelerinden biridir. Araştırmada, yükseköğretim kurumlarının, 21. yüzyılda yetiştirilen bireylerin sahip olması beklenen özelliklere ve toplumsal gelişmişlik düzeyinin artırılmasına yönelik çalışmalara daha fazla önem veren kalite yaklaşımlarını benimsedikleri belirlenmiştir. Ayrıca, yükseköğretim kurumlarında 21. yüzyıl ihtiyaçlarını karşılayan kalite yaklaşımlarının benimsenmesinin, yükseköğretim kurumlarının akademik başarı sıralamalarında üst basamaklara çıkmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Yükseköğretim kurumlarında kalite geliştirme çalışmalarının nicelik ve niteliğinin artması için yükseköğretim kurumları, kalitenin farklı algılarını bağdaştırarak kalite yaklaşımlarını belirlemeli ve stratejik planlarını bu yaklaşımlar doğrultusunda hazırlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kalite, kalite yaklaşımları, yükseköğretimde kalite, stratejik plan.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİ GİRİŞİMCİLİĞİ EKOSİSTEMİ

Prof. Dr. Mahmut TEKİN
Selçuk Üniversitesi, Türkiye
mahtekins@selcuk.edu.tr

Dr. Öğ. Üyesi Özdal KOYUNCUOĞLU
N. Erbakan Üniversitesi, Türkiye
oezdal.koyuncuoglu@gmail.com

ÖZET

Serbest piyasa sistemi, insanların zihinsel ve bedensel güçlerinin başarılı bir şekilde kullandığı, rekabetçi ve yenilikçi girişimciliğe dayalı bir ekosistemdir. Dünya genelinde yaygın olan bu ekosistemde müşteri beklenti ve ihtiyaçlarının en uygun koşullarda karşılanması için işletmelere ve girişimcilere gereksinim vardır. Serbest piyasa sistemi ve ekonomisi içerisinde yer alan işletmeler ve girişimcilik bu sistemin temelini oluşturmaktadır. Girişimci; başkalarının bakıp ta göremediği fırsatları gören ve bunu risk alarak iş fikrinden proje dönüştürerek iş kuran ve işletmecilik yapan kişidir. Girişimci iş fikrine göre yenilik yapan ve yeni bir iş kurarak işletmeciliğe başlayan kişidir. Üniversite; öğrencilerine belirli uzmanlıklar kazandıran; yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul, araştırma merkezi gibi bölümlerden meydana gelen ve öğretim ve araştırma kuruluşudur. Üniversite öğrenci girişimciliğinin amacı piyasa odaklı bir yaklaşımla, yetenekli öğrencilerin açığa çıkarılarak bunların iş hayatına kazandırılmasıdır. Bir bakıma üniversite; öğrenmenin öğrenildiği ve öğretildiği kuruluştur. Bu bağlamda üniversite öğrenci girişimciliği için; girişimciliğinin öğrenildiği ve öğretildiği üniversite öğrenci girişimciliği ekosistemine gereksinim vardır. Bu ekosistemde girişimci iş fikirleri kuluçka merkezlerinde yeşererek, girişim fidanlığına ve girişim ormanına dönüşecektir. Üniversite öğrenci girişimciliği ekosisteminde nitelikli öğrenciler; yerel, ulusal ve uluslararası iş çevresiyle iş ilişkilerini geliştirerek küresel şirketlerde çalışarak küresel işbirliklerinin gelişimini de sağlar.

Üniversite öğrenci girişimciliği ekosisteminde üniversitelerin üç temel yapı taşı olan eğitim, araştırma ve toplumsal katkı hizmetlerini yenilikçi ve girişimci odaklı tasarlanır. Bunun sonucunda bu ekosistem çağın beklentilerine cevap verebilir şekilde girişimci bireylerle işleri ve süreçleri yöneterek iş fikirlerinin kuluçka merkezlerinde yeşererek, girişim fidanlığına ve girişim ormanına dönüşerek şirketlere dönüşümü sağlanır. Ekosistem işleri girişimci bakış açısıyla tasarlayarak yönetebilmeyi ve sürdürülebilir hale getirmeyi hedefler. Bu çalışmada üniversite

öğrenci girişimciliği ekosistemini sorgulamak bağlamda şu sorulara cevap aranmıştır. Üniversitelerin esas hedef kitlesi olan öğrencilerin girişimciliği, üniversite ekosisteminde ne kadar dikkate alınmaktadır? Üniversiteler öğrencilerin girişimciliği üzerinde ne kadar durmaktadırlar? Üniversitelerin eğitim, teşvik ve destek faaliyetlerinin öğrencilerin girişimciliği üzerindeki etkisi nedir? Üniversite faaliyetlerinin dışında öğrenci girişimciliğine etki eden faktörler nelerdir? Öğrenci girişimcilik başarı çıktısında üniversite yönetimlerinin oynadığı rol nedir? Üniversite öğrenci girişimciliği ekosistemi; üniversite, dış faktörler ve girişimcilik eğitim, farkındalık ve destek faaliyetlerinden meydana gelmektedir. Bu çalışmada Üçüncü Kuşak Üniversiteler ile Dördüncü Kuşak Üniversiteler irdelenerek toplumsal kalkınmada önemli bir rol oynayacak öğrenci odaklı, toplum etkileşimli ve sürdürülebilir üniversite öğrenci girişimciliği ekosistemi modeli geliştirilmiş, tartışma sorularına cevap aranarak sonuçlarla ilgi olgun yorum yapılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Girişimcilik, Ekosistem, Sürdürülebilirlik

YURTDIŞINDA DOKTORA EĞİTİMİNİ TAMAMLAYAN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN DENEYİMLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Prof. Dr. Oya Yerin GÜNERİ
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
guneri@metu.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Esra ERET
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
eseret@metu.edu.tr

Doç. Dr. Yeşim ÇAPA AYDIN
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
capa@metu.edu.tr

ÖZET

Doktora derecelerini aldıktan sonra akademisyenlik mesleğine adım atan öğretim üyeleri bir uyum süreci içine girmekte ve bu aşamada bazı güçlükler yaşamaktadır. Üniversiteler, göreve yeni başlayan öğretim üyelerine bazı oryantasyon programları ve bilgilendirmeler yapmaktadır. Bu programların genel olarak bir takım bilgileri içerdiği ve yeni göreve başlayan öğretim üyesinin kuruma ve görevlerine kısa sürede uyum sağlayabileceği; yeni meslek hayatında ihtiyaç duyacağı bilgi, beceri ve anlayışa halihazırda sahip olduğu varsayımı ile hazırlandığı dikkati çekmektedir. Farklı kariyer geçmişlerine sahip yeni öğretim üyelerinin, özellikle de başka bir ülkelerde doktora eğitimlerini aldıktan ve uzun yıllar yurt dışında kaldıktan sonra yurda dönenlerin, çeşitli ihtiyaçlarının ve kültüre tekrar uyum sürecinde yaşadıkları zorlukların bu programlarda göz ardı edildiği gözlenmektedir.

Bu kapsamda çalışmanın amacı, doktora eğitimlerini Amerika'daki üniversitelerde tamamlayan ve son beş yılda bir devlet üniversitesinde göreve atanmış yeni öğretim üyelerinin yurda dönüşten itibaren yaşadıkları kültürel-mesleki uyum süreçlerini ve karşılaştıkları güçlükleri ortaya koymaktır. Çalışmanın bulgularının yurt dışından doktora derecelerini alarak yurda dönen ve üniversitelerde göreve atanan yeni öğretim üyelerine bu uyum sürecinde sağlanacak destek ve hizmetlere yönelik ışık tutacağı umulmaktadır.

Ankara'da bir devlet üniversitesinde yürütülen bu araştırma nitel desen kullanılarak tasarlanmıştır. Çalışmanın verileri yarı-yapılandırılmış "Öğretim Üyesi Mülakat Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Çalışmaya son beş yılda yurda dönen gönüllü 16 yeni öğretim üyesi katılmıştır. Katılımcılarla görüşme formu kullanılarak birebir görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Elde edilen nitel verilere betimsel analiz uygulanmıştır.

Çalışma sonunda, yurtdışında doktorasını tamamlayarak yurda dönen öğretim üyelerinin bazı sıkıntıları ve ihtiyaçları tespit edilmiştir. Daha iyi eğitim alabilmek için yurtdışına giden öğretim üyeleri ağırlıklı olarak ailevi nedenlerden dolayı dönmüşlerdir. Döndüklerinde yaşadıkları öne çıkan sorunlar uzun süre kadro alamamak, bürokratik işlemler, iki ülke arasındaki kültürel farklılıklar olmuştur. Öğretim üyeleri bu süreçte daha destekleyici bir akademik ortama ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yüksek öğretim, yeni öğretim üyeleri, yurtdışında eğitim

YÜKSEKÖĞRETİMDE ETKİN KAYNAK YÖNETİMİ BAĞLAMINDA STRATEJİK GİRİŞİMCİLİK YÖNELİMİ

Dr. Öğ. Üyesi Özdal KOYUNCUOĞLU
N. Erbakan Üniversitesi, Türkiye
oezdal.koyuncuoglu@gmail.com

Prof. Dr. Mahmut TEKİN
Selçuk Üniversitesi, Türkiye
mahtekins@selcuk.edu.tr

ÖZET

Ekonominin temel kuralı kıt kaynakları etkin ve verimli kullanabilmektir. Bu kural yükseköğretimde için de geçerli olup, yükseköğretim kurumları etkin kaynak yönetimi için stratejik girişimcilik yönelimli olmalıdırlar. Bu bağlamda girişimcilik bilincinin üniversitenin içerisinde yerleşmiş olması, girişimcilik faaliyetlerin desteklenmesinin ve etkin kaynak yönetiminin sürdürülebilirliğini sağlayabilmek için önemli bir gerekliliktir. Yöneticiler, akademisyenler ve idari personellerin girişimcilik konusunu stratejik bir hedef olarak ele almaları sağlanmalıdır. Böylece üniversitelerde dördüncü kuşak üniversite modeli olan girişimci ve yenilikçi üniversite modeline geçmek üzere girişimciliğinin teşvik ve desteklenmesinin ortam koşulları sağlanmış olacaktır. Bu amaçla sorulması gereken; yükseköğretimde etkin kaynak yönetimi bağlamında stratejik girişimcilik yönelimi nasıl olacaktır? Sorusudur. Bu bağlamda ayrıca; üniversite yönetimlerinin girişimcilik niyeti ve üniversite girişimcilik koşulları nasıldır? Sorusu da araştırılmıştır. Çalışmada bu amaçla Türkiye'deki üniversite yönetimlerinin girişimcilik niyetini ve üniversite koşullarını yansıtan bir teorik model geliştirilmiştir. Üniversite yönetimlerinin üniversite koşullarını nasıl ve ne ölçüde sağladığını ölçmek üzere Gömülü Teori yaklaşımı izlenmiştir. Etkin kaynak yönetimini ve üniversite koşullarını doğrudan etkileyen stratejik yaklaşımlar nelerdir, üniversite yönetimlerinden beklenen nelerdir, üniversite yönetimlerin çabası nasıl değerlendirilebilir gibi sorulara yanıtlar aranmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada üniversitelerin girişimcilik konusunu ne kadar içselleştirdiğini ve girişimci kültürünün akademik ve idari yapılanmasıyla eğitim programları ile idari süreçlerinde ne kadar yerleştiğinin ölçülmesi ve değerlendirmesine yönelik teorik bir yapının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Üniversite koşulları çerçevesinde oluşan Stratejik Girişimcilik Yönelimi temasının altında 5 kategori belirlenmiştir. Bunlar; (1) Stratejik düşünme; Girişimcilik konusunun üniversitenin stratejik planlama ve hedeflerin arasında bulunup bulunmadığına, ayrıca konunun üst düzeyde yetki ve

sorumluluk ataması yapıp yapılmadığına bakılması amaçlanır. (2) Stratejik yapılanma; Üniversitenin akademik ve idari yapılanmasına göz atılır. Akademik yapılanmada fakülte ve bölüm bazında girişimcilik ders yapısının incelenmesi amaçlanır. İdari yapılanmada teknokent (bilimpark, teknopark, cyberpark vb.) teknoloji transfer ofisi ve kuluçka merkezlerin varlığı incelenir. (3) Stratejik girişimcilik kültürü; Üniversitenin girişimci ve ekonomik kültürünün dar anlamda incelenmesi amaçlanır. Üniversitenin girişimci kültürü ölçülürken girişimcilik derslerini tanıyan fakültelerin oranına bakılması ve girişimcilik konusunun yerleşke ve web sitesinde nasıl konumlandırıldığına bakılması amaçlanır. Ekonomik kültürde etkin kaynak yönetimi bağlamında yapılan harcamalar ile teşvik ve destek mekanizmalarının varlığına bakılması öngörülür. (4) Gelişim; Üniversitenin geçmişten bu yana gelişimi incelenir. Bu sayede üniversite zamana bağlı olarak kendi performansı ile değerlendirme olanağı sağlanmış olacaktır. Burada üniversitelerin önceki senelerde elde ettikleri endeks puanları esas alınması düşünülmektedir. (5) Denetim ve geri bildirim; Stratejik yönetim bağlamında planlamada belirlenen hedeflerin ve faaliyetlerin denetimi ile birlikte raporların üst yönetimiyle paylaşılıp paylaşılmadığı incelenmesi beklenir. Türkiye genelinde yapılan yüz yüze görüşmeler neticesinde 5 kategori ve 10 alt-kategoriyi kapsayan bir teorik model geliştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yükseköğretim, Girişimci üniversite, Kaynak yönetimi, Stratejik yönelim, Ampirik çalışma

ÜNİVERSİTE YÖNETİM KURULU KARARLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Adem YAMAN
MEB, Türkiye
ademyaman@gmail.com

ÖZET

Türk yükseköğretim kurumlarında “Rektör”, “Üniversite Yönetim Kurulu” ve “Senato” bir üniversitede olan yönetim, danışma ve yürütme birimleridir. Bir üniversitede rektör dışında sayılan diğer organlar, icracı olmaktan ziyade danışma ve karar organları durumundadır. Üniversite yönetiminde yürütme makamı olan rektör, bazı konularda yönetim kurulu olarak gündem oluşturmakta ve çeşitli konularda kararlar almakta ve yürütmektedir. Üniversite yönetim kurulunca alınan kararlar bir “Karar Defteri”ne işlenmekte ve kurum kayıtlarına alınmaktadır.

Kurum adına irade ortaya koyan bir işlemin geçerli olabilmesi için asli ve tamamlayıcı unsurları taşıması gerekmektedir. Tamamlayıcı unsurlardaki bir eksiklik nedeniyle sakat olan idari işlem, usulüne uygun biçimde idarece her zaman geri alınabilir. Ayrıca söz konusu idari işlem, dava konusu edilmiş ve sonuçta yargı kurumunca iptal edilmiş ise idarece kurulmuş olan işlem "yok" hükmünde sayılması gerekmektedir. Kamu hukukunda, üniversite yönetim kurulu kararlarının yerinin olup olmadığı, alınan kararların resmi bir belge ya da doküman niteliğinde olup olmadığı ve eğer öyleyse ise taşıması gereken şekil şartlarının neler olduğu ve mer’i mevzuatta öngörülen hükümlerin nasıl anlaşılması gerektiği hususları önem taşımaktadır.

Bu araştırma ile üniversite yönetim kurul kararları değerlendirilmiştir. Üniversite yönetim kurul kararlarının, konu bağlamında hukuksal dayanakları, şekil şartları ve mevzuata uyarlık düzeyleri yönünden değerlendirmeler yapılması amaçlanmıştır.

Devlet üniversitelerinin yönetim sürecine ilişkin yapı ve işleyiş benzerlik göstermesi nedeniyle amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme uygulanmıştır. Yapılan araştırmada verilerin ulaşılabilirliğinin mümkün olabilmesi için 2015 ve 2016 yılları ile sınırlı kalınmıştır. Üniversite yönetim kurul kararlarında yer alan kişisel ve kuruma özel hususlar değerlendirme dışı bırakılmıştır. Araştırmanın 2018 Eylül döneminde tamamlanması planlanmaktadır.

Üniversite yönetim kurul kararlarının şekil şartlarına ilişkin ve tutulan Karar Defterine yönelik tasdikin her yıl yapılması gerekip gerekmediği konusunda

tereddütler yaşandığı anlaşılmaktadır. Yönetim kurulu olarak alınan kararların icra edilmemesi durumunda nasıl bir süreç izleneceği ve daha da önemlisi hukuksal bir sonuç doğurup doğurmayacağına yönelik işleyişte önemli farklılıklar yaşandığı görülmektedir. Üniversite yönetim kurul kararlarında konu, maksat ve yükseköğretim işlemlerinin hangi boyutlarda yoğunluk kazandığı ve bu durumun ne oranda diğer üniversitelerde de örtüştüğü hususları incelenmektedir.

Kamu tüzel kişileri olan devlet üniversitelerinin idari organları tarafından alınan bilimum kararların hukuki sonuç doğurması için ispatının mümkün olması gerekmektedir. Üniversite yönetim kurulu kararlarının ve Karar Defterlerinin ispatındaki maksat öngörülen yetki ve şekil şartlarının kabiliyetinin sağlanması durumudur. Diğer yandan üniversite yönetim kurul kararlarının veya defterlerinin mücbir sebep halleri dâhilinde kaybolması ya da kullanılamaz haline gelmesi durumunda nasıl bir yol izleneceği bağlamında üniversitelerce ortak bir uygulamanın olup olmadığı yönünde değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Yönetimi, Yönetim Kurulu, Karar Defteri ve Rektör.

YÜKSEKÖĞRETİM TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ POLİTİKALARININ STEM ALANLARINA ETKİSİ: İSVEÇ VE TÜRKİYE

Araş. Gör. Dr. Ezgi Pehlivanlı KADAYIFCI
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
esgi.pehivanli@gmail.com

ÖZET

Yükseköğretim kurumlarının son yıllardaki gündemi, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesi ve üniversitelerde çeşitliliğin sağlanmasını gerektirmektedir (Linason, & Grenz, 2016). Uluslararası politika metinlerince dolaşıma sokulan (Walby, 2004) toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik normatif yaklaşımlar, akademiye çeşitlilik ve eşitliği vurgulamaktadır (Wobbe, 2003:88). Uluslararası sıralama sistemleri, üniversiteleri cinsiyete ilişkin veriler kaydetmeye yönlendirmektedir. Bu anlamda, günümüzde üniversiteler işgücü kompozisyonlarını gözden geçirmek ve çeşitlendirmek durumundadır. Bu gelişmelerle ortaya çıkan toplumsal cinsiyet rejimi (Walby, 2004) neoliberal üniversitenin (Canaan & Shumar, 2008) bir gerekliliği olarak okunabileceği gibi, toplumsal cinsiyet eşitliğine erişme yolunda potansiyel adımları da barındırmaktadır. Toplumsal cinsiyet rejimi, uluslararası düzeyde toplumsal cinsiyete yönelik siyasanın, devlet kurumları ve bu çalışma özelinde üniversiteye yayılarak, normatif mekanizmalar haline gelmesi şeklinde ele alınmaktadır (Walby, 2004:8). Özellikle STEM alanlarında kadın temsiliyetinin azlığı pek çok ülkede aşılmaya çalışılmaktadır (Rosser, 2017; Özbilgin & Healy, 2003; Gumpertz ve ark., 2017). STEM alanlarında iş gücünün eşitsiz dağılımı ve organizasyon kültürüne ilişkin cinsiyet eşitsizliği vurguları, siyaset, endüstri, ve eğitim gibi çeşitli alanların ilgi odağı haline gelmiştir (Xu, Y. J. (2008). Bu kapsamda, bu çalışma, yüksek öğretim alanında son yıllarda yaygınlaşan toplumsal cinsiyet rejimi uygulamalarının STEM alanlarında çalışan akademisyenlerin deneyimlerdeki izdüşümlerini anlamayı amaçlamaktadır. Söz konusu araştırma, UNDP toplumsal cinsiyet eşitliği endeksine (2015) göre birbirinden farklı görünen iki ülke düzeyinde karşılaştırma yapmayı amaçlamaktadır. Buna göre, İsveç (UNDP GII, 14. sıra) ve Türkiyeli (UNDP GII 71. sıra) akademisyenlerin toplumsal cinsiyete yönelik rejimden etkilenme biçimleri ve bu rejim kapsamındaki uygulamaların çalışma hayatlarına yansımaları anlaşılmaya çalışılacaktır. Bu çalışma çerçevesinde, farklı erkeklik ve kadınlık deneyimlerinin var olduğu ve kadınlar kadar erkeklerin de toplumsal cinsiyet temelli yapılardan etkilendiği kabul edilmektedir. Bu nedenle, tanımlayıcı politika analizine ek olarak derinlikli görüşmeler vasıtasıyla hem kadın hem de erkek katılımcıların

deneyimlerinin ele alınması amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın odağında, İsveç ve Türkiye'deki STEM mühendislik bölümlerinden on beş fakülte mensubu (her ülkeden 15'er) ile yapılan derinlikli görüşmeler ve yükseköğretimde STEM alanlarına ilişkin toplumsal cinsiyet politikalarının analizi yer alacaktır.

Anahtar Kelimeler:

Toplumsal Cinsiyet Rejimi, Yükseköğretim, STEM, İsveç, Türkiye

SOSYOKÜLTÜREL YAPI ÇERÇEVESİNDE DEĞİŞEN YÜKSEK ÖĞRETİM SİSTEMİNİN MEKANSAL ANALİZİ

Doç. Dr. Asım Mustafa AYTEN
Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
mustafa.ayten@agu.edu.tr

Öğr. Gör. İbrahim Hakan GÖVER
Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
hakan.gover@agu.edu.tr

ÖZET

Eğitim-öğretim ve araştırma-geliştirme toplumların ilerlemesinde ve gelişmesinde vazgeçilmez bir unsurdur. Üniversiteler bu işlevleri en üst düzeyde karşılayan kurumlar olmakla birlikte, değişen sosyokültürel yapı ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar yükseköğretim sisteminde önemli değişikliklere neden olmuştur. Wissema üniversitelerdeki işlevsel değişiklikleri 1.kuşak üniversiteler, 2.kuşak üniversiteler ve 3.kuşak üniversiteler olarak özetlemektedir. Wissema'nın sınıflamasına göre üniversiteler önceleri sadece birer eğitim kurumu iken ortaya çıkan yeni durum ve ihtiyaçlar üniversitelerin mevcut işlevine zamanla araştırma ve toplumsal fayda unsurlarını da eklemiştir. Bununla birlikte, üniversitelerin tarihi süreç içinde geçirdiği değişim sadece işlevsel değişikliklerle sınırlı değildir. Önceleri sadece eğitim verilen mekanlar olan üniversiteler, bugün sahip oldukları sosyal, kültürel ve ve sportif alt yapıları ile aynı zamanda birer sosyalleşme mekanı olarak da değerlendirilmektedir. Bu bakımdan üniversitenin yer almış olduğu kentin ve bölgenin sosyokültürel ve ekonomik yapısı doğrudan doğruya mekansal yapıyı biçimlendirmektedir. Küreselleşme ile birlikte değişikliğe uğrayan yerel dinamikler üniversitelerin global, bölgesel ve yerel ölçekteki rollerini yeniden tanımlamış olup, topluma sağlamış olduğu katma değer ön plana çıkmaya başlamıştır. Bu nedenle, üniversiteler ve içinde bulunduğu mekansal sistem kentler gibi olmalı ve açık sistem özelliği gösterebilmelidir. Bu bağlamda, kampüs planlaması ve tasarımındaki en önemli unsur mevcut ekosistemle uyumlu sürdürülebilir kampüs olmaktadır.

Üniversitelerde yukarıda özetlenen bu işlevsel ve yapısal değişiklikleri tetikleyen asli unsur sosyokültürel yapıdaki değişimdir. Bu anlamda tarım toplumlarının 1.kuşak üniversiteleri, sanayi toplumlarının 2.kuşak üniversiteleri ve günümüz bilgi toplumlarının 3.kuşak üniversiteleri ortaya çıkardığı söylenebilir. Buna göre, değişen bir yükseköğretim sisteminde sosyokültürel etmenleri ve bu etmenlerin önemini göz ardı etmemek gerekir. Bu tespitten hareketle bu çalışmada, sosyokültürel etmenlerin belirleyiciliğinde değişen yükseköğretim sisteminin mekansal yapıları tarihi süreci

İNİNDE NE ŞEKİLDE ETKİLEDİĞİ ORTAYA KONULACAK VE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞİME BAKILARAK GELECEĞİN KAMPÜS PLANLAMASI VE TASARIMI MODELLENMEYE ÇALIŞILACAKTIR. BU AMAÇLA ÇALIŞMADA ÖNCELİKLE TOPLUMLARIN VE ÜNİVERSİTELERİN GEÇİRDİĞİ DEĞİŞİM TARİHİ SÜREÇ İÇİNDE ANALİZ EDİLECEK, MEVCUT DURUM VE ELDEKİ VERİLER DEĞERLENDİRİLEREK GELECEĞİN SÜRDÜRÜLEBİLİR, ERİŐİLEBİLİR VE YENİLİKÇİ KAMPÜS TASARIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERDE BULUNULACAKTIR.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Küreselleşme, Sosyokültürel Yapı
Kampüs Planlaması, Akıllı Kampüs

TÜRKİYE'DEKİ DEVLET VE VAKIF ÜNİVERSİTELERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIM STRATEJİSİ

Doç. Dr. Zafer ÇELİK
AYBÜ, Türkiye
zcelik@ybu.edu.tr

ÖZET

Türkiye'de yükseköğretim sistemi 2000'li yıllardan sonra oldukça hızlı bir şekilde büyümüştür. Dahası, Türkiye yükseköğretim sistemi büyüme hızını devam ettirmiş ve Mayıs 2018'de alınan karar ile birlikte yirmi yeni üniversite kurulmuştur. Yükseköğretim sistemindeki hızlı büyüme ile birlikte Türkiye, Avrupa'nın en büyük yükseköğretim sistemi haline gelmiştir. Yeni devlet ve vakıf üniversitelerinin açılması, üniversiteler arasında daha iyi ulusal öğrenciyi seçmek ve daha fazla uluslararası öğrenciyi ulaştırmak için rekabeti arttırmıştır. Rekabette avantajlı hale gelmek için, vakıf ve devlet üniversiteleri öğrencilere çeşitli fırsatlar, burslar ve destekler sunmaktadır. Buna ilaveten, üniversiteler kendilerini ulusal ve uluslararası araştırmacı ve öğrenci adaylarına kendilerini daha iyi tanıtmak için belirli bir iletişim stratejisi yürütmektedir. Bu çerçevede, üniversiteler, twitter ve facebook gibi sosyal medya araçlarını ve kendi web sayfalarını kullanarak düzenledikleri etkinlikleri, ulusal ve uluslararası öğrencilere sundukları imkanları anlatmaktadır. Başka bir ifade ile üniversiteler kendi web sayfaları ve sosyal medya araçları üzerinden kendi kurumsal yapı ve özelliklerini sunarak, yani markalaştırarak, üniversiteler arası rekabette daha nitelikli öğrenciyi seçmek ve daha fazla uluslararası öğrenciyi çekmek için çalışmalar yürütmektedir. Bu bağlamda, çalışmada, Türkiye'deki üniversitelerin kendilerini bir marka olarak sunma sürecinde sosyal medyayı nasıl kullandığı incelenecektir. Bu çerçevede şu sorulara cevap aranacaktır. Türkiye'deki üniversiteler tarafından uygulanan en yaygın sosyal medya pratikleri ve stratejileri nelerdir? Üniversiteler, kendi web siteleri ve sosyal medyayı mevcut, eski ve müstakbel öğrencilerine ulaşmak ve aralarında bir ağ kurmak için nasıl kullanmaktadır? Üniversiteler, sosyal medya ve web sayfaları üzerinden ne tür diyaloglar ve tartışmalar yürütmektedirler?

Bu araştırma kapsamında Türkiye'de uluslararası sıralamalarda üst sıralarda yer alan iki köklü devlet ve vakıf üniversitesi ile sıralamalarda daha gerilerde yer alan ve 2006 sonrasında kurulmuş iki devlet ve vakıf üniversitesi örneklem olarak belirlenecek ve bu üniversitelerin sosyal medya hesaplarını ve web sayfalarını nasıl kullandığı incelenecektir. Sosyal medya araçları içinde en yaygın olarak kullanılan twitter ve facebook bu araştırma kapsamında incelenecektir. Bu çalışmada son bir

yıl içerisinde üniversitenin ve rektörünün resmi twitter ve facebook hesabındaki paylaşımlar incelenecektir. Bu çalışma en temelde sosyal medyayı nasıl kullandığına odaklanmaktadır ancak sosyal medya hesaplarında paylaşılan ifadeler sıklıkla daha ayrıntılı bilgiye erişmek için üniversite web sayfasına yönlendirmektedir. Bundan dolayı, üniversitelerin web sayfalarındaki haberler ve duyurular kısmı da bu çalışmada incelenecektir. Bu çalışmada, sosyal medya paylaşımların kime hitap ettiği (mevcut öğretim üyesi, ulusal ve uluslararası öğrenciler ile muhtemel ulusal ve uluslararası öğrenci ve araştırmacılar), paylaşılan etkinliklerin hangi boyuta yönelik olduğu (yerel, ulusal ve uluslararası), içeriği (öğrencilere ve öğretim elemanlarına yönelik duyurular, üniversite ile ilgili haberler, etkinlikler ve bilgilendirici faaliyetler) gibi hususlar ele alınacaktır. Ayrıca, çalışmada, üniversitelerin vakıf ve devlet olmasının, köklü ve sıralamalarda üstte olması ile yeni ve sıralamalarda altta olmasının sosyal medya kullanımını nasıl etkilediği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, twitter, facebook, marka

ERASMUS DEĞİŞİMİNE KATILAN ÖĞRENCİLERİN SOSYO- EKONOMİK PROFİLİ

Öğr. Gör. Ebru MOÇOŞ
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türkiye
ebrumocos@gmail.com

ÖZET

1998'de başlayan ve Avrupa Yükseköğretim alanını yaratmayı hedefleyen Bologna Süreci'nin hayata geçirdiği programlardan biri olan Erasmus programı bugün Avrupa çapında projenin en popüler ve popüleritesine paralel biçimde en başarılı programlarından. Özellikle program üyesi AB ülkelerinin yükseköğretim kurumları arasında öğrenci değişimine olanak tanıyan Erasmus öğrenci değişim programı Türkiye'de oldukça fazla öğrenci tarafından tercih ediliyor. Programdan yararlanan öğrenci sayısı bakımından Türkiye Avrupada'da üst sıralarda yer alıyor. Öğrencilere hibe ve ders/kredi tanınma imkanı veren, başvuru ve yararlanma kriterleri bakımından eleyici olmayan, öğrencilere belli bir hibe desteği sağlayan ve bunlardan dolayı da görece geniş bir öğrenci kesiminin katılımını kolaylaştıran programa katılanların oluşturduğu evren, Türkiye üniversite gençliği içinde, Erasmus'tan yararlanan gençler olarak üzerine söz söylenebilecek nitelikte bir evren haline geldi. 2015-2018 yılları arasında sosyoloji programı doktora çalışmam kapsamında 42 öğrenci ile gerçekleştirdiğim niteliksel araştırmam, bu evrene odaklandı. İstanbul'daki üniversitelerde eğitim gören ve Erasmus'a katılan gençlerle değişimi sonrasında yaptığım derinlemesine görüşmeler sonucunda Erasmus'a giden öğrenci evrenine dair bir profil çıkartabilmem mümkün oldu. Kimdi bu Erasmus'a giden öğrenciler? Giden öğrencilerin sosyo-ekonomik sınıfsal profiline dair bir tarif yapılabilir miydi? Buna göre Erasmus'a katılma motivasyonlarına, değişimden beklentilerine dair farklar ya da benzerlikler var mıydı ve varsa bunlar nelerdi, bu farkları nasıl yorumlayabilirdik? Erasmus'a katılan gençlerin sosyo-ekonomik profiline baktığımızda alt orta ve orta sınıf ailelerden gelen gençler olduğunu söylememiz mümkün. Erasmus'a gidebilmek için en az orta düzeyde bir yabancı dil ve yurtdışındaki masrafları karşılayabilmek için belli bir ekonomik yeterlik gerekmekte. Bu profilin en belirgin unsurlarını ekonomik gelir ve bununla bağlantılı olarak çalışılan iş ve meslek ve de eğitim durumuna göre tarif etmek mümkün oldu. Sunumda bu iki grubun özellikleri araştırma verilerine ve anlatılara dayandırılarak açıklanacak ve tarif edilecektir. Bu iki grup öğrencinin benzeşen yönleri olduğu gibi ayrışan yönleri vardır. Erasmus'a katılma motivasyonu ve Erasmus'tan beklentileri konusunda belli farklar dikkati çekmektedir ve bu farkları sınıfsal aidiyetleri ile

bağlantılı olarak açıklayabilmek mümkündür. Orta sınıf ailelerden gelen gençlerin Erasmus'a katılma motivasyonlarının arkasında kendini geliştirmek, farklı deneyimler yaşamak gibi kişisel zorlayıcı nedenler varken, alt orta sınıf ailelerden gelen gençlerin Erasmus'a katılma motivasyonlarının arkasında daha çok daha iyi iş bulmak için kendini geliştirmek gibi piyasadan kaynaklı diyebileceğimiz nedenler var. Her iki grubun motivasyonlarına ve beklentilerini ortaya koyarak tartışmak, bu ayrıca bize farkları ile birlikte üniversite öğrenci profiline dair bir resim çıkarmamız ve gençlerin motivasyonlarını daha iyi anlamamız konusunda bir zemin sağlayacaktır. Kanımca bu da, üniversite gençliğini anlamamız açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Erasmus, Gençlik, Değişim, Yükseköğretim

ORTAK VE ÇİFT DİPLOMA PROGRAMLARINA YÖNELİK SİSTEMATİK GÖRÜŞLER: ÖRNEK BİR MODEL

Öğr. Gör. Dr. Harun SERPİL
Anadolu Üniversitesi, Türkiye
hserpil@anadolu.edu.tr

Öğr. Gör. Mehmet ŞENGÜL
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye
msengul@mku.edu.tr

ÖZET

Günümüzde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de üniversiteler arasında veya daha genel çerçevede yükseköğrenim camiası içerisinde dünya üniversitesi olma adına bir yarış ve rekabet olduğu gözlenmektedir. Bu amaçla, dünya standartlarında kaliteli bir üniversite olmada uluslararasılaşma hızlandırıcı bir faktördür (Salmi, 2017). Yükseköğrenimin artan oranda uluslararasılaşması, gerek öğrenci gerekse idari ve akademisyen hareketliliğini doğrudan ve dolaylı paydaşların ilgi odağına yerleştirmiştir. Hareketliliğin öneminin artması ise Türk yükseköğrenim kurumları ile yurtdışında bulunan yükseköğrenim kurumları arasında ortak ve çift diploma programlarına (OÇDP) talep ve ilgiyi beraberinde getirmiştir. Ancak OÇDP programlarına verilen yoğun ilgiye rağmen bu programların niteliği ve sürdürülebilirliği çoğu zaman sorun teşkil etmiştir. Bu çalışmada, Türk yükseköğrenim kurumları ile yurtdışında bulunan yükseköğrenim kurumları arasında gerçekleştirilen OÇDP programları konusunda üniversitelerde görev yapan politika belirleyicilerinin görüş ve önerileri, geçmişte yaşanan sorunların tespit edilmesi, kaliteli ve sürdürülebilir bir şekilde OÇDP'lerin yönetilmesi için bir model yöntem belirlenmesi amaçlanmaktadır. Nitel bir desen üzerine planlanan bu çalışmamızda, araştırma evrenini 9 yükseköğrenim kurumunda görev yapan yöneticiler (3'ü 2017 yılı öncesinde bir OÇDP geliştirmiş, diğer 3'ü 2017 yılından sonra bir OÇDP yürüten ve kalan 3'ü ise bir OÇDP hiç geliştirmemiş) oluşturmaktadır. Çalışma evreninde 2017 yılının baz alınmasının sebebi OÇDP üzerine son çıkarılan yönetmelik tarihidir. Görüşme tekniği ile yüz yüze veya telefon ile katılımcılarla görüşülmüş ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuş açık uçlu sorular gönüllü olarak çalışmaya katılmak isteyen kişilere yönetilmiştir. Elde edilen görüşler görüşme formuna not edilmiş ve sonrasında e-posta olarak ilgili kişinin onayına sunulmuştur. Veri analizi kısmında, elde edilen bilgiler içerik analizi yoluyla temalar oluşturulmuş ve sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucunda ise kaliteli ve sürdürülebilir OÇDP'lerin planlanması için bir örnek model tasarımı önerilmektedir. Şengül ve Serpil (2018) yaptıkları çalışmada

OÇDP'lere yönelik paydaşların görüşleri alınarak bir çerçeve ve yöntem belirlenmesi gerektiğini saptamışlardır. Bu doğrultuda, bu çalışma bulguları ve örnek yöntem kullanılarak 21. yüzyıl becerileri bağlamında OÇDP'lere özgü bir yeterlikler çerçevesi geliştirilebileceği ve bir AB projesi ile programlar arası bilgi alışverişinin sağlanabileceği güncellenebilir dijital bir platform oluşturulabileceği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararasılaşma, Hareketlilik, OÇDP, Kalite, Sürdürülebilirlik

ÖĞRENCİ BAŞARISI VE EBEVEYN MESLEĞİ: VAKIF ÜNİVERSİTELERİNİN BURLU PROGRAMLARINDAN KİM YARARLANIYOR?

Doç. Dr. Bekir GÜR
AYBÜ, Türkiye
bsgur@ybu.edu.tr

Hilal KESKİNER
TOBB, Türkiye
hilalkeskiner@hotmail.com

ÖZET

Öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarındaki farklılıkların başarı düzeylerine etki ettiği birçok araştırmada ortaya konmuştur. Fırsat eşitliği veya eşitsizliği açısından bakıldığı zaman, yükseköğretimden kimlerin faydalandığı önemli bir tartışma olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak Türkiye'de bu konudaki çalışmalar oldukça sınırlıdır. Örneğin, Türkiye'deki vakıf üniversitelerinin burslu programlarına yerleşen öğrencilerin sosyo-ekonomik arka planlarını inceleyen akademik bir çalışma bulunmamaktadır. Bu araştırmanın amacı, Ankara'daki bir vakıf üniversitesinden hareketle, öğrencilerin ebeveynlerinin meslekleriyle bu öğrencilerin üniversite giriş sınavında aldıkları puanlar ve yerleştirildikleri programlar arasındaki ilişkileri incelemektir. Bu kapsamda, söz konusu vakıf üniversitesinin burslu ve ücretli programlarına 2015 ve 2017 yılları arasında yerleşen tüm öğrencilerin puanları, ebeveyn meslekleri ve yerleştirildikleri programlar analiz edilmiştir. Böylece, yükseköğretimdeki burslu programların, nispeten düşük gelirli mesleklerde çalışanların çocuklarına hizmet edip etmediği sorgulanmaktadır. Bir başka ifadeyle, burslu programlara yerleşen öğrencilerin zaten avantajlı ailelerden gelmesi söz konusuysa, o zaman bu burs programlarının amacının yeniden tartışılması gerekmektedir. Öte yandan, daha dezavantajlı gelen ailelerden gelen öğrencilerin de burslu programlardan faydalanması durumunda, bu tür öğrencilerin burslardan daha fazla faydalanmaları için neler yapılabilir konusuna odaklanmak gerekmektedir. Çalışma bulguları, yükseköğretim geçiş sisteminde fırsat eşitliği ve yükseköğretim hizmetinden kimlerin faydalandığı çerçevesinde tartışılmıştır. Ayrıca, mevcut burs politikalarının yeniden değerlendirilmesi için Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ve vakıf üniversiteleri için bazı tavsiyeler çıkarılmıştır. Araştırmanın Önem Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamadaki en büyük problem, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumundaki farklılıklardır. Sosyo-ekonomik altyapıdaki farklılıklar öğrencilerin başarılarına doğrudan ve dolaylı olarak etki etmektedir. Doğru politika araçlarının

geliştirilebilmesi için sosyo-ekonomik farklılıkların öğrencilerin başarısı üzerindeki etkileri doğru bir şekilde anlaşılmalıdır. Türkiye'deki vakıf üniversitelerin burslu programlarına yerleşen öğrencilerin sosyo-ekonomik altyapılarını inceleyen akademik bir çalışma bulunmamaktadır. Bu araştırmada, sosyo-ekonomik durumunun önemli bir bileşeni olan ebeveyn mesleklerine odaklanılmıştır. Böyle bir araştırma, vakıf üniversitelerinin burslu programlarından kimlerin faydalandığına ışık tutacağından dolayı, mevcut burs politikalarının da gözden geçirilmesine yardımcı olacak veriler sunacaktır. Bu araştırma, öğrencilerin ebeveynlerinin meslek durumlarının üniversite giriş sınavı sonuçlarına etkisini inceleyerek, bu alanda yapılacak yeni ve daha kapsamlı çalışmaları tetikleyebilir.

Anahtar Kelimeler: erişim, sosyo-ekonomik statü, eşitlik, vakıf üniversiteleri

GENÇLİK ÇALIŞMALARI FARK YARATIR - AKADEMİK OLMAYAN TRANSCRIPT & ERASMUS ETKİSİ

Öğrt. Gör. Zeynep Tuğçe ÇİFTÇİBAŞI GÜÇ
Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
zeynep.guc@agu.edu.tr

Öğrt. Gör. Nimet BULUT
Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
nimetpoyraz3@gmail.com

Öğrt. Gör. Aytaç UZUNLAS
Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
aytac.uzunlas@agu.edu.tr

ÖZET

Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ), Türk ve dünya üniversitelerine örnek ve model olacak bir uygulama başlattı. 'Bu uygulama ile öğrencilere mezun olurken 'Non-Academic Transcript' (NAT) adı altında ayrı bir transkript verilmekte. Bu transkript öğrencilerin iletişim becerileri, sosyal becerileri, ekip çalışması gibi çeşitli yetkinliklerini belgelemekte. Böylelikle diploma ile verilmekte olan "Non-Academic Transcript", öğrencilerin staj ve iş yaşamına referans olmakta.

Türk ve Dünya Üniversitelerinde ilk kez uygulanacak olan 'Non-Academic Transcript' projesi, AGÜ Öğrenci Dekanlığı ve Gençlik Fabrikasınınca, içinde öğrencilerin de yer aldığı bir ekip tarafından geliştirildi. 'Non-Academic Transcript', öğrencilere mezun olurken, diploma ve akademik transkript ile verilmekte. Öğrencilerin üniversite yaşamları boyunca katıldıkları sosyal aktiviteler, organizasyonlar, projeler, yurt içi ve yurt dışı etkinlikleri gibi aktiviteler gözlemlenmektedir. Bir veritabanı oluşturularak, elde edilen veriler, bu veritabanında arşivlenmektedir. Arşivlenen bilgilerden yararlanılarak, öğrencilerin yüksek öğrenim sürecinde geliştirdiği temel yetkinlikleri, hangi etkinliklere katılarak kazandığını gösteren her öğrenci için ayrı içeriği olan özgün bir belge hazırlanmaktadır. Bu gözlemler sonucu, önceden belirlenen bazı kriterlere göre öğrencilerin sosyal ve duygusal becerileri ölçülmekte ve sonuçlar bu transkripte yer almaktadır. Öğrenciler staj yaparken veya mezun olup iş yaşamına girerken, diplomaları ile sunacakları üniversite onaylı 'Non-Academic Transcript', onlara referans olarak hem istedikleri yerde staj yapmalarına, hem de kendilerine daha uygun bir iş bulmalarına önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca 'Non-Academic Transcript' şirketlerin aradıkları nitelikli çalışanlara ulaşmalarına da yardımcı olacak. Bu programlardan en önemlisi AB Eğitim ve Gençlik Programıdır. Erasmus, Avrupa Gönüllü Hizmeti, Gençlik

Eğitimi, Değişim Programları bunların başlıcalarındandır. 15 - 30 yaş arası gençlere yönelik olan programın en önemli katkısı gencin kişisel gelişimine ve istihdam edilebilirlikleri olduğu görülmektedir. Son yıllarda çeşitli araştırmalarda yer vermeye başlanan Programlarının etkisi AGÜ'de incelemeye alınmaya başlanmıştır. Örneklem olarak da AGU ve ortaklarının (Sabancı, NNY, Erciyes Üniversiteleri, Kayseri Sanayi Odası ve Kayseri Ticaret Odası, Üniversite Destekleme Vakfı) Erasmus Staj Programı Konsorsiyum kapsamında değişimde bulunan öğrenci grubuna ve staj yaptıkları firmalara yönelik uygulanan bir anketin sonuçları ve aynı zamanda da üzerine Nimet Bulut tarafından başarı ile yeni tamamlanmış olan bir yüksek lisans tezi çıktılarını da paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik Programı, Avrupa Birliği, Gençlik Çalışmaları, İstihdam, Tanınma

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: AVRUPA BİRLİĞİ ÜYE ÜLKELERİNİN DURUMU

Doç. Dr. Adnan BOYACI
Anadolu Üniversitesi, Türkiye
adnanboyaci2100@gmail.com

Araş. Gör. Yakup ÖZ
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye
yakupoz573@yahoo.com

ÖZET

Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri Avrupa 2020 Strateji kapsamında, yükseköğretim sisteminin modernleştirilmesi bağlamında gençlerin öğrenme hareketliliğini teşvik etmeyi taahhüt etmiştir. Bu bağlamda Avrupa Yükseköğretim Alanı bakanları 2020 yılına kadar yurtdışında eğitim alma ya da yükseköğretimle ilgili çalışma yapanların oranını %20'ye çıkarmayı hedeflemişlerdir (EC, 2011). Öğrenme hareketliliği iki tanım etrafında şekillenmektedir. Bu tanımlardan birincisi derece hareketliliği (degree mobility), ikincisi kredi hareketliliği (credit mobility) şeklindedir. Derece hareketliliği öğrencini yurtdışındaki bir yükseköğretim kurumundan lisans, yüksek lisans ya da doktora gibi bir derece almasını ifade ederken, kredi hareketliliği kısa dönemli ya da yıllık değişim programları, yaz okulları, stajlar gibi etkinliklerle belli kredilerin alınmasını ifade eder. Bu bağlamda genel itibariyle kredi hareketliliğinin derece hareketliliğine göre daha kısa süreli, geçici ve yurt içindeki kuruma bağlı kalınarak gerçekleştirildiği söylenebilir (Sanchez-Barrioluengo ve Flisi, 2017). Bu çalışmanın genel amacı yükseköğretimde öğrenci hareketliliğine etki eden faktörlerin belirlenmesidir. Bu bağlamda araştırma soruları şu şekildedir: 1.Yükseköğretimde öğrenci hareketliliğine etki eden sosyo-demografik faktörler nelerdir? 2.Öğrenci hareketliliğinin yararları nelerdir? 3. Öğrenci hareketliliğine katılmaya engel olan nedenler nelerdir? Çalışmanın verileri Avrupa Komisyonu tarafından yapılan iki geniş ölçekli araştırmaya dayanmaktadır. Bunlar 2018 yılında yapılan Avrupa Eğitim Alanı (Flash Eurobarometer 466 – The European Education Area) ve 2011 yılında yapılan Gençler Hareket Halinde (Flash Eurobarometer 319B – Youth on the Move) çalışmalarıdır. Veri setleri GESIS – Leibniz Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden elde edilmiştir. Araştırmada öğrenci hareketliliğine etki eden sosyo-demografik faktörler belirlenirken veriler ikili lojistik regresyon analizi; öğrenci hareketliliğinin yararları ve öğrenci hareketliliğine engel olan nedenler belirlenirken frekans ve yüzde analizleri yapılacaktır. her iki yıla ait veri setinde hem regresyon analizi hem de betimsel analizler üç ülke grubunun

karşılaştırılması için ayrı ayrı yapılacaktır. Üç ülke grubu (1) bütün ülkeler, (2) AB'ye 1995 yılına kadar üye 12 ülke, (3) AB'ye 2004'ten sonra üye olan 15 ülke şeklindedir. İkili lojistik regresyon analizinde her üç ülke grubunda her bir model için ülke değişkeni kontrol edilecektir. Buna göre ikili lojistik regresyon analizini katılacak değişkenler aşağıda belirtilmiştir: Bağımlı değişken: Öğrenci hareketliliğine katılma durumu Bağımsız değişkenler: Cinsiyet, yaş, çalışma durumu, medeni durum, yurt dışı deneyimini önemseme durumu, bilinen dil sayısı, anadilde yükseköğrenim görme durumu Yüzde ve frekans analizleri de her iki yılda yapılan çalışmalarda yine üç ülke grubu için ayrı ayrı yapılacaktır. Verilerin analizinde üç ülke grubunun ayrı ayrı incelenmesinin nedeni AB'nin 2004'ten sonraki genişlemesinde üye olan ülkelerin genellikle eski Sovyet ve Doğu Avrupa ülkeleri olmasından kaynaklanmaktadır. Bu ülkelerin her ne kadar Avrupa kıtasında yer alsalar da Batı Avrupa'daki benzerlerinden sosyo-kültürel, ekonomik ve politik olarak liberalizm yerine sosyalizmin etkisi altında kaldıklarından öğrenci hareketliliğine katılımlarının da farklılaşabileceği düşünülmektedir. Araştırmanın çeşitli sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu sınırlılıklar araştırmaların genel odağı ve doğasından kaynaklanmaktadır. Araştırmalar yalnızca öğrenci hareketliliğini değil başka konuları da incelemektedir. Bu sınırlılıklar aşağıdaki gibidir: Sosyo-demografik faktörler, öğrenci hareketliliğinin yararları ve öğrenci hareketliliğine katılmadaki engeller veri setlerinde yer alan değişkenlerle sınırlıdır. 2018 yılındaki araştırmada 28 AB üyesi ülkeden 15-30 yaşları arasında toplam 8.153; 2011 yılındaki araştırmada 27 AB üyesi ülke (Hırvatistan 2013 yılında üyeliği onaylanan son ülkedir) ve 3 AB adayı (Türkiye, Norveç, İzlanda) ülkeden 15-35 yaşları arasında toplam 30.312 katılımcı bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hareketlilik, AB, GESIS

BİLİM İNSANLARININ ÖĞRETMENLİK ROLÜ ÜZERİNE: TECRÜBELER VE İHTİYAÇLAR

Araş. Gör. Sezen APAYDIN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
apaydinsezen@gmail.com

ÖZET

Günümüzde bilimsel bilgi olarak isimlendirilen bilgi türüne, tarım toplumuna geçiş yapılmasıyla, insanlığın günlük yaşamında ihtiyaçlarını karşılama için başvurduğu belirtilir. Thales ile bilimin günlük ihtiyaçlardan ziyade doğayı anlama merakını gidermeye de hizmet etmeye başladığı söylenebilir ve Thales ilk bilim insanı olarak kabul edilir. Bilimin yapıma amacının değişimine paralel olarak, geçmişten günümüze bilim insanlarının kimlikleri de değişmiş ve amatör, akademisyen ve proje bilim insanı kimliklerinin ortaya çıktığını dile getirilmiştir (Çüçen, 2012). Günümüzde, proje bilim insanı kimliğindeki bilim insanları çoğunlukla üniversitelerde, hükümet ya da özel sektör için araştırma merkezlerine çalışmaktadır. Bilim insanlarının bilimsel bilgi üretmek, lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenci yetiştirmek ve toplumun bilinçlenmesi için uzmanlık görevleri bulunmaktadır. Bu çalışmada, bilim insanlarının öğrenci yetiştirme rolü yani öğretmenlik rolleri üzerinde durulacaktır. Yapılan araştırmalar, bilim insanlarının öğrenci yetiştirme görevlerini ikinci plana attıklarını göstermektedir. Bir başka deyişle, araştırma ya da bilimsel bilgi üretme görevlerinin üzerine, bilim insanı olarak yetiştirdikleri doktora sürecinde o kadar yoğunlaşmaktadırlar ki, öğretmenlik görevleri için herhangi bir eğitim almamaktadırlar yani pedagojik gelişmelerine herhangi bir yatırım yapılmamaktadır. Bilim insanları, doktora derecelerini aldıktan sonra, öğretmen olarak sınıf ortamına girdiklerinde, lisans öğrencileri ile karşılaştıklarında nasıl ders işleyeceklerinin, öğrencilik yıllarında onlara öğretmenlik ya da danışmanlık yapan kişilerden edindikleri, öğretme becerileri ile şekilleneceği belirtilir. Bu beceriler usta-çırak ilişkisi şeklinde nesilden nesile aktarılır. Bu sırada, eğitimde yeni eğitim felsefeleri, yeni öğretim stratejileri, yeni ölçme teknikleri vb. gelişir ancak üniversitelerde öğretmenlik görevi de yapan bilim insanları bu yeniliklerden haberdar olmadan görevlerini yerine getirirler. Bu durumda, kendi uzmanlık alanlarında en güvenilir bilim insanlarının, pedagojik alan bilgisinden yoksun öğretmenler olarak görev yaptıkları söylenebilir. Bu bakış açısından hareketle, bu çalışmada, lisans derslerine giren fen ve mühendislik alanlarındaki bilim insanlarının, öğrenme-öğretme sürecini nasıl sürdüğü üzerine tecrübeleri ve varsa ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda

cevap aranacak araştırma soruları aşağıdaki gibidir: 1) Fen ve Mühendislik alanlarında çalışan bilim insanlarının öğrenme öğretme sürecindeki tecrübeleri nelerdir? 2) Fen ve Mühendislik alanlarında çalışan bilim insanlarının öğrenme öğretme sürecindeki karşılaştıkları sorunlar nelerdir? 3) Fen ve Mühendislik alanlarında çalışan bilim insanlarının öğrenme öğretme sürecine ilişkin ihtiyaçları (varsa) nelerdir? Araştırmacı ontolojik olarak rölativizm ve epistemolojik olarak da yapılandırmacı bakış açısıyla araştırma sorularına yaklaşmaktadır. Bu felsefi inanışlar, araştırmacıyı nitel araştırma yöntemlerine yönlendirmektedir. Araştırma amacı ve araştırma sorularına göre, fen ve mühendislik alanlarında çalışan bilim insanlarının tecrübe sahibi oldukları ve hala da tecrübe edinmeye devam ettikleri bir fenomen ele alınmaktadır. Bu nedenle de araştırmanın deseni olarak, fenomenolojik desen ya da olgu bilim deseni seçilmiştir. Araştırmada veriler, üniversitede, lisans düzeyinde dersler veren bilim insanları ile yapılan görüşmeler aracılığıyla toplanmaktadır. Görüşme soruları, araştırmacı tarafından oluşturulmuştur ve eğitim bilimleri alanında çalışan dört bilim insanı tarafından incelenmiştir. Son halini alan görüşme soruları biri fizik bölümünde diğeri çevre mühendisliği alanında çalışan iki bilim insanı ile birlikte gözden geçirilmiştir. Araştırmada çalışma grubuna kar topu örneklem tekniği ile ulaşılmaktadır. Veri toplama sürecinin on gün içerisinde bitmesi planlanmaktadır. Araştırmada elde edilen bulguların yükseköğretim de öğrenme-öğretme sürecine yönelik bilim insanlarının tecrübelerini, sorunlarını ve ihtiyaçlarını ortaya çıkarması beklenmektedir. Ortaya çıkan sonuçlara göre, yükseköğretimde öğretim-öğrenme sürecini daha da iyileştirmek ve geliştirmek için neler yapılabileceğine yönelik bir bakış açısı kazandıracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: bilim insanı, öğrenme-öğretme, tecrübe, sorun, ihtiyaç

BOLOGNA UYGULAMA RAPORLARI KAPSAMINDA TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRENİMİ

Prof. Dr. Metin TOPRAK
İstanbul Üniversitesi, Türkiye
metin.toprak@istanbul.edu.tr

Öğr. Gör. Mehmet ŞENGÜL
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye
msengul@mku.edu.tr

ÖZET

Küresel bağlamda teknoloji ve iletişim alanında yaşanan gelişmelerin etkisi ve istihdam politikalarıyla eğitim politikalarının iç içe geçmesi, birçok alanda olduğu gibi yükseköğrenim alanında da önemli gelişmeleri beraberinde getirmiştir. Ayrıca, Avrupa Yükseköğreniminin Amerika Yükseköğreniminin gerisinde kalması sonucu ortaya çıkan endişe, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin yükseköğrenim sistemlerinin reforme edilme ihtiyacını ortaya koymuş; 1998 yılında 4 ülkenin önderliğinde oluşturulan Bologna Sürecine, Türkiye 2001 yılında dâhil olmuş ve bu tarihten itibaren diğer birçok üye ülkeye göre daha somut ve kapsamlı adımlar atmıştır. Başlangıcından itibaren sürekli izlenerek değerlendirilen ve geliştirilen bir süreç olan Bologna Süreci kapsamında, üç yılda bir yapılan ve sürece dâhil ülkelerin yükseköğrenimden sorumlu bakanlarının bir araya geldikleri Bologna Zirvesi, sürecin uluslararası düzeyde en üst seviyede temsilini ifade etmektedir (Yükseköğretim Kurulu, 2010). Bu toplantılarda her bir Bologna ülkesinden elde edilen veriler doğrultusunda “durum tespiti” sonuçları değerlendirilerek yeni hedefler saptanmakta, alınan kararlar ortak bildiri ve bildirgelerle kamuoyuna duyurulmaktadır. Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğüne bağlı Eurydice ile birlikte Eurostat, Eurostudent ve Bologna İzleme Grubu’nun katkılarıyla 2012, 2015 ve 2018 yıllarında hazırlanan Bologna Süreci Uygulama Raporu Avrupa Yükseköğrenim Alanı için yükseköğrenim reformlarına dair kapsamlı nitel ve nicel bilgileri karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktadır.

Nitel bir çalışma olan bu araştırmada, Bükreş Bildirgesi (2012), Erivan Bildirgesi (2015) ve Paris Bildirgesi (2018)’nde belirlenen ölçütler göz önüne alınarak 2012-2015 ve 2018 yılları olmak üzere üç yılda bir yayımlanan Bologna Uygulama Raporları’nda Türkiye yükseköğreniminde yaşanan gelişmelerin ortaya konması amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, çalışmamızda Türk yükseköğreniminde atılan adımların bu raporlarda elde edilen sonuçlarla karşılaştırması yapılarak, sözkonusu yıllar kapsamında Türk yükseköğrenimi kapsamında alınan politika

adımları ile raporlarda ortaya çıkan tablo arasındaki ilişki de incelenmiştir. Çalışma nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılarak desenlendi. Doküman analizi, çalışma kapsamında araştırılması amaçlanan olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini ifade etmektedir. Verilerin toplamasında ise doküman incelemesi yöntemi kullanıldı ve araştırmacılar tarafından geliştirilen sınıflama formu aracılığıyla verilerin analizi yapıldı. Çalışmanın sonuçları, Türkiye yükseköğreniminde en önemli sorunlardan birinin önceki öğrenmelerin tanınması konusu olduğunu ve kalite ve akreditasyon çalışmalarında ise önceki raporlara kıyasla önemli bir gelişme yaşandığını göstermektedir. Ayrıca, AKTS ve DE uygulamalarının izleniminin AB üyesi ülkelerin çoğunda sorunlu alan olmasına karşın Türkiye’de 6111 sayılı kanun ve YÖK’ün 2005 sayılı Genel Kurul kararı ile yasal bir zemine kavuşmuş; üniversitelerin AKTS ve DE’yi kullanmaları zorunlu hale geldiğinden, raporlarda en sorunsuz alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Yükseköğrenimden sorumlu karar alıcı kurumların almış olduğu kararlara bakıldığında, Bologna Sürecine verilen önemin kuruluşundan itibaren devam ettiği görülmektedir. Kalite Kurulunun oluşturulması, yukarıda belirtilen düzenlemelerin yapılması, üniversitelerin Avrupa Komisyonu tarafından verilen AKTS ve DE etiketlerine yönlendirilmesi, Bologna uzmanları takımlarının oluşturulması, yeterlilikler çerçevesinin oluşturulması, TYÇ’nin AYÇ ile referanslama çalışmalarının sonuçlanması ve proje odaklı yapılan yenilikler, bu raporlardaki ve bildirgelerde, üzerine vurgu yapılan konularla yüksek ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada, Türkiye’nin yükseköğrenim alanında kat ettiği mesafe ve eksiklikleri değerlendirecek ve bir yol haritası önerisi geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bologna Süreci, Uluslararasılaşma, Yükseköğrenim

ÜNİVERSİTELERDE İÇ PAYDAŞLARIN ÖRGÜTSEL İMAJ ALGISI: HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Oya USLU ÇETİN
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
oyauslu@gmail.com

Prof. Dr. Gülsün ATANUR BASKAN
Okan Üniversitesi, Türkiye
gulsunatanurbaskan@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, Hacettepe Üniversitesi'nin bütün fakültelerindeki akademik ve idari personel ile son sınıf öğrencileri olmak üzere farklı iç paydaş gruplarının üniversitenin örgütsel imajına ilişkin algılarının incelenmesi ve bu algılarının çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, araştırmaya katılan akademik personelin üniversitenin örgütsel imajına yönelik algıları cinsiyet, yaş, görev yaptığı fakülte, unvan, üniversitede görev yapma süresi ve mesleki kıdem değişkenlerine göre; idari personelin üniversitenin örgütsel imajına yönelik algıları cinsiyet, yaş, görev yaptığı fakülte, eğitim durumu, üniversitede görev yapma süresi ve mesleki kıdem değişkenlerine göre incelenmiştir. Son sınıf öğrencilerinin örgütsel imaj algıları ise cinsiyet, öğrenim görülen fakülte türü ve Hacettepe Üniversitesi tercih sırası değişkenlerine göre ele alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2014-2015 öğretim yılının bahar ve yaz dönemlerinde Hacettepe Üniversitesi'nin bütün fakültelerinde bulunan 348 akademik personel, 81 idari personel ve 391 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada, veriler “Kişisel Bilgiler Formu” ve “Örgütsel İmaj Ölçeği” ile toplanmıştır. Örgütsel İmaj Ölçeği, 39 maddeden ve “Çalışanlar”, “Yönetim Kalitesi”, “Sosyal Sorumluluk”, “Çalışma Ortamı”, “Ürün ve Hizmet Kalitesi” ve “İletişim Faaliyetleri” olmak üzere 6 boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile sınanmış ve ölçek puanlarının güvenilirliği için ise Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde maddeler ve ölçek alt boyutları için aritmetik ortalama ve standart sapma; demografik bilgiler için frekans ve yüzde; ölçek alt boyutlarından alınan puanların demografik bilgilere göre değişimini incelemek üzere bağımsız örneklem için t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), tek yönlü çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) kullanılmıştır. Bunun yanı sıra gruplar arasındaki farklılıklar normallik varsayımı sağlanmadığında non-parametrik tekniklerden Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis H Testi ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, akademik personel, idari personel ve son sınıf

öğrencilerinin örgütsel imaj algılarının orta düzeyde olduğu ve bu algılar arasında yönetim kalitesi, çalışma ortamı, ürün ve hizmet kalitesi alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, iç paydaşların tamamının örgütsel imaj algılarının yönetim kalitesi, çalışma ortamı ve ürün ve hizmet kalitesi alt boyutlarında orta düzeyde; çalışanlar, sosyal sorumluluk ve iletişim alt boyutlarında ise orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında akademik personelin örgütsel imaj algılarının yaş, çalıştıkları fakülte türü ve unvan değişkenlerine göre çeşitli alt boyutlarda anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; idari personelin örgütsel imaj algılarının ise cinsiyet, çalıştıkları fakülte türü ve Hacettepe Üniversitesi'nde çalışma süresi değişkenlerine göre çeşitli alt boyutlarda anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği ortaya koyulmuştur. Son sınıf öğrencilerinin örgütsel imaj algılarının, cinsiyet değişkenine göre sadece iletişim faaliyetleri alt boyutunda farklılık gösterdiği, öğrenim gördükleri fakülte türü değişkenine göre ise iletişim faaliyetleri dışındaki tüm alt boyutlarda anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: örgütsel imaj, iç paydaş, üniversite.

TÜRK ÜNİVERSİTELERİNİN STRATEJİK PLANLARI ARACILIĞIYLA KALİTE YAKLAŞIMLARININ BELİRLENMESİ

Burcu ÖZCAN
Gazi Üniversitesi, Türkiye
gunrburcu@gmail.com

Prof. Dr. Nurdan KALAYCI
Gazi Üniversitesi, Türkiye
nurdankal@yahoo.com

ÖZET

Ekonomi, siyaset, teknoloji ve eğitim alanlarında dünyada meydana gelen değişme ve gelişmeler, küreselleşme bağlamında toplumsal değişimin de yolunu açmıştır. Uluslararası alanda tanınır hale gelmesi ve toplumsal gelişmede daha önemli rol oynayabilmesi için Yükseköğretim kurumlarının amaçlarında ve bu amaçlara ulaşması için harcadığı tüm çabalarda kalite kavramı önem kazanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye genel akademik başarı sıralamasında yer alan üniversitelerin stratejik planlarının incelenerek, bu üniversitelerin hangi kalite yaklaşımı/yaklaşımlarını benimsediklerinin belirlenmesidir. Ayrıca araştırmada, üniversitelerin benimsedikleri kalite yaklaşımları ile akademik başarı sıralamaları arasındaki ilişki de incelenmektedir.

Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir ve nitel araştırma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın veri setini alan yazında kalite yaklaşımlarına ilişkin ulaşılan yazılı dokümanlar ile URAP tarafından yapılan 2016-2017 Türkiye genel akademik başarı sıralamasının ilk beş sırasında yer alan üniversitelerin stratejik planları oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır.

Araştırmada Harvey ve Green ile Cardoso, Rosa ve Stensaker'ın ortaya koydukları kalite yaklaşımları temel alınmıştır. Araştırmada, üniversitelerin stratejik planlarında Harvey ve Green'in ortaya koyduğu kalite yaklaşımlarından ağırlıklı olarak *dönüşüm olarak kalite* yaklaşımını benimsedikleri saptanmıştır. Bu nedenle, yükseköğretim kurumlarının öğrencileri eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet boyutlarında geliştirmeyi ve güçlendirmeyi temel aldığı; eleştirel ve yaratıcı düşünebilen, lider, yenilikçi, kendine güvenen, özerk bireyler yetiştirilmesini hedef aldığı söylenebilir. Ayrıca, URAP tarafından yapılan 2016-2017 Türkiye genel akademik başarı sıralamasının ilk beş sırasında yer alan üniversitelerin stratejik planlarında Cardoso, Rosa ve Stensaker'ın ortaya koyduğu kalite yaklaşımlarından

ağırlıklı olarak *tutarlılık olarak kalite* yaklaşımını benimsedikleri saptanmıştır. Üniversitelerin stratejik planlarında ‘toplumla ilişkiler’ boyutunun daha fazla öne çıkması, yükseköğretim kurumlarının kendilerine yüklenen yeni işlevlere önem verdiğinin ve bu işlevleri uygulamak için çalışmalar yaptığının göstergelerinden biridir. Araştırmada, yükseköğretim kurumlarının, 21. yüzyılda yetiştirilen bireylerin sahip olması beklenen özelliklere ve toplumsal gelişmişlik düzeyinin artırılmasına yönelik çalışmalara daha fazla önem veren kalite yaklaşımlarını benimsedikleri belirlenmiştir. Ayrıca, yükseköğretim kurumlarında 21. yüzyıl ihtiyaçlarını karşılayan kalite yaklaşımlarının benimsenmesinin, yükseköğretim kurumlarının akademik başarı sıralamalarında üst basamaklara çıkmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Yükseköğretim kurumlarında kalite geliştirme çalışmalarının nicelik ve niteliğinin artması için yükseköğretim kurumları, kalitenin farklı algılarını bağdaştırarak kalite yaklaşımlarını belirlemeli ve stratejik planlarını bu yaklaşımlar doğrultusunda hazırlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kalite, kalite yaklaşımları, yükseköğretimde kalite, stratejik plan.

ANALYSIS OF SCHOOL TO COMMUNITY TRANSITION EXPERIENCE OF VISUALLY IMPAIRED EMPLOYED ADULTS

Laila Mohsin ADEEL

University of Management and Technology, Pakistan
lailamohsinadeel35@gmail.com

Dr. Muhammad Zaheer ASGHAR

University of Management and Technology, Pakistan
Docotral Fellow, University of Helsinki, Finland
zaheer.asghar@umt.edu.pk; zaheer.asghar@helsinki.fi

ABSTRACT

In Pakistan, there are no comprehensive transition programs to assist visually impaired school leavers to find employments. The study has a distinctive value of highlighting a serious issue of unemployment in visually impaired adults as the rate of unemployment for people with visual impairment has reached alarming proportions in Pakistan. Most of them are seen on the roads protesting against the government for their rights to employment. Their demand is to increase their percentage of quota in government jobs and discrimination against people with disabilities should be condemned. They should be given equal chances of employment like their sighted counterparts. On the other hand, private sector is reluctant to hire visually impaired individuals as employees because they feel that their impairment is a hurdle in their job performance, ultimately affecting the growth of their organizations. Community has also failed badly to meet the educational, employment and other requirements of pupils with visual impairments. Against this background, it was felt necessary to find out more about the real situation on the ground through a study on the transition experiences of employed visually impaired from school to work place and independent living. \r\n The study was conducted to explore and analyse the transition experiences of employed visually impaired adults in this school to community movement. The problems faced by visually impaired in getting employments, the provision of transition services and role of community in transition process were the thrust of the study. The study was carried out in Lahore district of the province Punjab. A mixed quantitative and qualitative (Quan– qual) research design was used in the study. Using questionnaire, data was collected from 120 employed visually impaired adults. Focus Group Discussion was used to collect data from the 5 employers of visually impaired employees. Purposive sampling technique was employed to collect both the quantitative and qualitative data respectively. Data collected was analysed by using descriptive and inferential

statistics. The study established that visually impaired were not guided properly and no formal transition plans for career development were established and implemented during the school years. It was further established that vocational and technical trainings were provided to them but not according to their interest and aptitude, and ultimately failing to meet the requirements of the job market. The study revealed that inappropriate reactions of the society towards blindness enhanced the level of difficulties they faced in the transition process. Role of professionals had been passive and non-productive in the school to employment transition. The study further established that government quota for the employment of visually impaired is not proportionate whereas private sector avoids to hire visually impaired as employees. No significant differences were revealed in the transition experiences of employed visually impaired adults on the basis of gender, living area and job sectors in the study.

Keywords: Transition, Transition planning, Experiences Visually Impaired, Career Development

A STUDY OF THE FACTORS EFFECTING PRE-SERVICE TEACHER EDUCATION IN TURKEY

Dr. Muhammad Zaheer ASGHAR
University of Management and Technology, Pakistan
Docotral Fellow, University of Helsinki, Finland
zaheer.asghar@umt.edu.pk; zaheer.asghar@helsinki.fi

M. Zeki Tasdemir, PhD (Candidate)
University of Management and Technology, Pakistan
zekinet@hotmail.com

ABSTRACT

Teachers shoulder a vital responsibility to spread universal education among the younger citizens of a nation according to national values. Teachers' achievements or failures are often attributed to their readiness and professionalism. Pre-service teacher education (PTE) is vital, because adequately-prepared teachers positively add to student performance, school effectiveness and the efficiency of an entire system of education in a country. The following are the research questions of this study: What are Turkish teachers' perceptions about the adequacy of their pre-service education? How different factors are affecting teacher education in Turkey? The study is significant by identifying the factors effecting pre-service teacher education. Therefore, the findings of this study will be a good basis for strengthening the quality of pre-service teacher education, which will in turn contribute positively to quality of teachers. Theoretical framework of the study comprised of teacher preparedness, curriculum, teaching practice, proficiency and relevance of theory and practice. The present study is designed to examine the perceptions of Turkish secondary school teachers about their preparation for the teaching profession. The sample population of this study was selected by cluster random sampling as 800 teachers from 14 different cities located in seven geographical regions – two cities in each region. Rather than selecting a random sample among all individuals of the target population, it was easier to cluster the population and select the cities in the regions randomly, and implement the study with the participation of all the in-service teachers in these regions. This was also to ensure the diversity among the teachers serving across Turkey. AMOS 20.0 was used for the testing of Pre-service teacher education model through Strucutral Equation Model path analysis. Attitude towards pre-service teacher education in general, curriculum, practice, proficiency and relevance of theory with practice was considered as endogenous variables and preparedness were considered as exogenous variable. Data obtained from quantitative results has shown that teacher preparedness as a dependent factor consistently relates to independent

factors that are inter-related; i.e. teaching practice has significant impact on relevance of teaching practice, relevance of teaching practice has significant impact on proficiency and proficiency has significant impact on curriculum, and curriculum has significant impact on PTE in general. The entire planning and restructuring efforts regarding PTE in Turkey should consider significant factors aligned with the balance between the quality and the quantity. In addition to their academic success, student-teachers in Turkey should also be subjected to a set of precise and thorough selection criteria in terms of their interests, attitude and skills towards the teaching profession to ensure their suitability with the personal qualities and talents befitting a teacher. Future research would be conducted on the factors effecting the in-service teacher training programs.

Keywords: Pre-Service, Teacher Education, Curriculum, Teaching Practice

AN ANALYSIS OF THE CRITICAL THINKING OF UNIVERSITY STUDENTS ENROLLED IN A FACULTY OF EDUCATION

Prof. Dr. Zeynep KIZILTEPE
Boğaziçi University, Turkey
zeynep.kiziltepe@boun.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Fatma Nevra SEGGİE
Boğaziçi University, Turkey
nevra.seggie@boun.edu.tr

Dr. Ayşe Aylin BURAN, Turkey
aylinburan78@gmail.com

ABSTRACT

Thinking and reasoning are among the basic skills of human beings. These skills encompass assessing arguments, thinking on one's own thinking and deciding accordingly; which are within the framework of critical thinking. In the 21st century, critical thinking is considered to be one of the crucial factors for university students to keep up with the growing competition and to be innovative and creative in their future work life. Hence, this study seeks to identify the critical thinking of students enrolled in the faculty of education in a state university in Turkey. While doing this research, the students' approaches to critical thinking and their critical thinking experiences were analyzed. The data gathered is interpreted within the framework of Vygotsky's Sociocultural Theory.

Using a mixed methods sequential explanatory design, the following research questions were investigated: (a) What are the critical thinking dispositions of the subjects? (b) Based on their personal experiences, how do they conceptualize critical thinking? In the quantitative stage, the California Critical Thinking Dispositions Inventory (CCTDI) was employed. A total of 697 students took part in this stage. In the qualitative stage, semi-structured interviews with 20 students were conducted. The findings suggest that the subjects have a positive disposition towards critical thinking. It was observed that exercising critical thinking depends not only on actually having the ability to think critically but also upon the subject's environment as well as the characteristics of the people surrounding the subject. It can then be argued that higher education is one of the experiences -with its faculty, peers, social and academic activities- that students consider as a period of change in their critical thinking habits. Hence, it is concluded that critical thinking is a context-based concept rather than a purely individual characteristic or skill. This research contributes to the field in terms of understanding critical thinking in a more comprehensive manner.

Keywords: Critical thinking, reasoning, university

IMPACT OF INSTRUCTIONAL DESIGNING IN GAME-BASED LEARNING ON STUDENTS' MOTIVATION IN HIGHER EDUCATION

Ms. Shafaq Rubab

University of Management and Technology, Pakistan

Shafaq.rubab@umt.edu.pk

ABSTRACT

The primary reason for dropping out of universities or professional development institutes is associated with students' lack of motivation in lectures. Digital game-based learning or interactive learning is an approach that is being actively explored as a solution to control students' dropout from universities and professional development institutes. All over the world researchers are engaged in making educational games or interactive learning interfaces but there are very few learning games based on proven instructional design models or frameworks due to which the effectiveness of the learning games suffers. The purpose of this research was twofold: first, developing an appropriate instructional design model and second, evaluating the impact of the instructional design model on students' motivation. It is hard to neglect the significance of Information and Communications Technology (ICT) in high school education due to recent trends and widening scope of technology. This research contributes significantly to the existing literature in terms of student motivation and the impact of instructional design model in digital game-based learning. The mix method research approach was used to collect data from fifty students between the age of 18 and 25 years using instructional material motivational survey questionnaire which is adapted from the Keller Arcs model. Control and experimental groups consisting of twenty-five students each were analyzed by utilizing instructional material motivational survey (IMMS), and comparison of result from both groups showed the difference in the level of motivation of the students. The result of the research showed that the motivational level of students in the experimental group who were taught by the interactive learning game was higher than the student in control group (taught by conventional methodology). The positive impact of interactive game-based learning on students' level of motivation, as measured in this study, strengthens the case for the use of pedagogically sound instructional design models in the design of interactive learning applications.

Keywords: Learning games, interactive learning, instructions, students' motivation, learning trends

EFFECTIVENESS OF UNIVERSITY TEACHERS WITH VISUAL IMPAIRMENT: A CASE STUDY

Ayesha Shahzad
PhD Education Scholar
University of Management & Technology, Pakistan
ayesha.shahzad@umt.edu.pk

Shahzad Ahmad
Assistant Professor
University of Management and Technology, Pakistan
shahzad.ahmad@umt.edu.pk

ABSTRACT

"A Teacher is a Teacher" regardless of whether his sight is impaired, his gait is uneven, or his back is more arched than normal. It is the mind of the teacher that teaches, and it is the mind of the student that assimilates the concepts being taught. If physical impairment such visual impairment does not hamper a student to get education or higher education, it is equally possible for a visually impaired teacher to aspire to become an excellent teacher. Every teacher, blind or sighted, has a different method of displaying his abilities and possibilities. The emphasis in hiring blind teachers should be on how he/she uses these abilities and possibilities. The major premise of this research is to have an awareness of the perceptions of sighted students about the effectiveness of a teacher with visual impairment in one of the public universities of Lahore. Focusing on the actual pedagogical practices of a teacher with visual impairment in his/her teaching profession, this paper attempts to get the opinion of sighted students regarding their visually-impaired teacher. This research is an exploratory case study in its nature in which mix method approach has been adopted. For the qualitative method, both in-depth interviews of five students and one focus group of 3 students were conducted. For the quantitative method, a survey questionnaire was used and data was collected from 49 (47 females and 2 males) sighted students. Quantitative data was analyzed on SPSS 21 to get percentage and frequency while qualitative data was transcribed and predetermined themes were checked. Results were drawn from interpretation of both qualitative and quantitative data. Results indicated that sighted students had a very positive response towards their teacher with visual impairment and visual impairment of any person is not a hurdle in making him/her an ideal teacher.

Keywords: Effectiveness, perception, sighted students, visual impairment

DESIGN AND TRANSFORMATION JOURNEYS OF NEW GENERATION UNIVERSITIES

Assoc. Prof. Dr. Oğuz N. BABÜROĞLU
Sabancı University, Arama Consulting, Turkey
baburoglu@sabanciuniv.edu

Assist. Prof. Dr. Ekin Burak ARIKAN
Netkent University, Turkey
ebarikan@gmail.com

İsmet Erdi SOMUNCUOĞLU
Arama Consulting, Turkey
ismets@aramasearch.com

ABSTRACT

Turkey is a hot-bed of experimentation with new generation Universities to the extent that perhaps we should coin the term ‘‘Silicon Valley of new generation universities’’. Considering the lack of documented examples of change processes for establishing new generation Universities yet we need to gain more understanding of how change takes place. There are a number of initiatives that are self claimed examples and others that are embodying features of new generation universities without claiming to be one. This is to say that the ‘what’ of a ‘new generation University’ is better documented but the ‘how’ is not extensively documented. We will present three cases where we have been external or internal consultants inspired by action research and design methodologies. Abdullah Gül University which is a 5 year old foundation supported state University is an ‘‘iterative design’’ example where the consulting team and the University faculty collaboratively designed and implemented each academic year consecutively. Sabancı University – a foundation university with 5000 students, is ‘‘a turnkey design and implement’’ case where the design process took four years before the University started instruction in 1999, followed and assisted the change processes with re-design efforts every ten years. Finally, Ataturk University founded in 1952 has started the transformation journey about a year ago since the rector started his assignment with a new generation vision. This is a ‘‘large scale transformation’’ case which is a state university where there are 80 000 students, 2500 faculty and 5000 administrative personnel. We will compare and contrast these cases in terms of the process of change, how the design content evolved, leadership logic and what kinds of challenges there were in the journey.

Keywords: new generation universities, social impact, design thinking for higher education

WORKING WITH INTERNATIONAL STUDENTS AT HIGHER EDUCATION

Ezgi OZYONUM
Concordia University, Canada
ezgi.ozyonum@mail.concordia.ca

ABSTRACT

What is reasonably expected from international students in higher education? By globalization and internationalization, international student enrolment increases by time in particularly countries such as U.S., Canada, Australia and United Kingdom. Large-scale export of higher educational services takes attention by national policies. This paper aims to review literature since 1990 on the internationalization of higher education; including the process of internationalization of higher education, the international student and student experience, the work on internationalization of the curriculum and particular teaching efforts and formal qualifications of international students in their home universities. It also examines how such diversity in classroom change into multicultural curricula and opportunities to study and interact with diverse peers affected student development. This paper could lead to the development of current literature that interests academics and professionals who work with international students as well as policy-makers in provinces and government in those fields. International students are the ones who are either (1) not citizens of the country where the institution is located or (2) current permanent residents and citizens, but received most of their prior schooling outside of the country. Most higher education classes typically consist of several international students, because many institutions actively recruit students from outside of the country and because of high numbers of immigration. Since international students received their earlier educations outside the country where they are currently studying, instructors cannot make assumptions about these students' prior knowledge—especially subjects studied and, within them, topics covered—nor about cultural knowledge of the local educational system—especially academic standards and policies, and similar practical details. In addition, international students might also experience culture shock and could need institutional support through that experience. Those challenges that can affect their studies and their academic experience. This paper examines and gives suggestions to academic staff and faculty for supporting international students.

Keywords: Internationalization; Globalization; Student Experience; Overseas students; Diversity

PHILANTHROPY OR HEGEMONY: AMERICAN PRESENCE IN TURKISH HIGHER EDUCATION IN A HISTORICAL CONTEXT

Dr. Öğretim Görevlisi İbrahim YORGUN
Middle East Technical University, Turkey
iyorgun@metu.edu.tr

ABSTRACT

Historically European education systems such as French and German densely influenced Turkish Higher Education in late 19th century and early 20th century when compared to the American. In fact, beneath the surface of the iceberg American presence in education system was as influential as the others. While the French and the German influence was partly due to Ottoman political bilateral relations with these countries; Washington extensively made use of the missionaries and disguised them in education, health and anything under benevolence and regardless of Ottoman communities, Muslim or non-Muslim. Throughout time it well understood that Americans were as destructive as the Europeans in various walks of life including but not limited to the institutions and the system of Turkish Higher Education. The mentioned timeline corresponded to a transitional period from the Ottoman Empire to the birth of modern Turkish Republic. Contrary to the understanding and applications of the Ottoman Porte, Turkish Republic under Mustafa Kemal Atatürk's guidance was very cautious towards the pacific penetration of foreign education systems, traits or experts to Turkey; in other words it was a very balanced approach not to let a kind of supremacy of any foreign country such the United States in the New Republic in spite of the long lasting remarks of John Dewey and alike. However, this balanced approached was abandoned during Democrat Party rule and Washington became the dominant power in socio-cultural life. Constituting a significant part in social life, Turkish Higher Education with its land grant university system, to a certain extent, was copied and transformed Turkey with generous donations and grants of the American Foundations (Ford, Rockefeller etc.) established by wealthy businessman to the Turkish education system as well as with several state apparatus programs like Fulbright, AFS, Eisenhower scholarships to Turkish intellectuals, the country desperately needed not just for personal developments but for the country's future. This was an interesting period when American educational experts outnumbered their counterparts invited from other countries. This historical trajectory and the discussion will shed light on how the Turkish Higher Education has evolved to its current status.

Keywords: Missionaries, Educational Experts, American Foundations

BENCHMARKING IN HIGHER EDUCATION: A FRAMEWORK FOR BENCHMARKING FOR QUALITY IMPROVEMENT PURPOSES AT BAHRAIN POLYTECHNIC

Dr. Reem ALBUAINAIN
Bahrain Polytechnic, Bahrain
Reem.albuainain@polytechnic.bh

Dr. Jameel HASAN
Bahrain Polytechnic, Bahrain
Jameel.hasan@polytechnic.bh

Amal ALSALEH
Bahrain Polytechnic, Bahrain
amal.alsaleh@polytechnic.bh

Fatema ALBUFELASA
Bahrain Polytechnic, Bahrain
fatema.albufelasa@polytechnic.bh

ABSTRACT

Nowadays the business world is characterised by rapid change and its domineering strategy is to improve quality and profitability i.e. work effectively and pay off. To do so organisations are striving to make a difference and reach the best expectations of their stakeholders through continuous study and analysis of what that market has to offer and try to match it or better exceed it.

The focus of this paper is on a polytechnic that commenced its operation in Bahrain in 2008. It is intended to develop a contextualised benchmarking framework for quality improvement purposes. It describes the benchmarking framework in terms of its definition, purpose and types. Further, the internal and external expectations of benchmarking activities have been identified through revising and analysing several key strategic documents. In addition, the criteria for selecting benchmarking partners that are appropriate to the Polytechnic have been set out.

To make the benchmarking activities more effective, they were integrated with existing processes. Moreover, roles and responsibilities for carrying out benchmarking activities were provided. Finally, the benchmarking methodology, communication of findings, benchmarking code of conduct and most importantly lessons learnt that emerged from the piloting exercises were reported.

A key finding of this study is that benchmarking does not mean copying. Your business is not precisely like any other. It is essential to discover which business processes the organisation must follow and to increase the awareness of how much to learn from other successful organisations. Further, the in-depth analysis of the Polytechnic strategic documents and key documents at national level has helped significantly in creating a contextualised framework. Finally, although, we live in the knowledge era, information required to undertake an effective benchmarking exercise is difficult to obtain. It is important though to ensure that the organisation has its own unique offerings and as the Father of the Quality Evolution, Dr W. Edwards Deming once said ‘Adapt, do not adopt’.

Keywords: Benchmarking, contextualised, quality improvement and higher education.

ATTITUDES OF INSTRUCTORS TOWARDS ACTIVE LEARNING AT A NEW GENERATION UNIVERSITY

Dr. Elif BENGÜ

Abdullah Gül University, Turkey
elif.bengu@agu.edu.tr

Research Assistant Şebnem SOYLU

Abdullah Gül University, Turkey
sebnem.soylu@agu.edu.tr

ABSTRACT

In recent years a large volume of research has been undertaken in order to analyze the use of active teaching and learning methods in higher education. Some of the most prestigious universities (MIT, Yale, Maastricht etc.) have been promoting active learning in lectures. A review of the literature indicates that active teaching methods contribute to students' success by increasing their understanding, involvement, creativity and critical thinking skills. The institution where the study took place is a new generation public university aimed at preparing students as individuals that can compete in the developing world and adapt to the evolving economy.

As the world struggles to find new ways to increase creativity, multidisciplinary perspective, and collaboration instead of competition as soft skills, a handful of "New Generation Universities" are endeavoring to create models for educational reform in higher education level. Key elements of the new generation universities are; active learning, hands on experiences, experiential education, study abroad, internships, mentored research, field experiences, public performances, and service learning. According to research these key elements are crucial for students to adopt the real world of work, new career opportunities, and help them to develop not only job-related skills but also to contribute their social and emotional development. To be able to do that, students are in need of faculty members that feed their curiosity, provide opportunities to develop new ideas, design problems to boost their critical thinking and to improve their creativity. That requires an immediate change in teaching methods as well as the attitudes of the faculty. However, faculty members may not be ready for that kind of change. In this study, the researchers aimed to understand the attitudes of instructors toward the use of active learning. The Active Instruction Tendency (AIT) scale that was designed by Dr. David Pundak is used to collect data and examine attitudes of instructors towards active learning. The scale has six domains and 35 questions. The reliability of the questionnaire reliability is declared as 0.753. Instructors' attitudes reliability of the questionnaire reliability is declared as 0.753. Instructors' attitudes were analyzed in terms of demographic factors such as age, gender, teaching experience, faculty status, etc.

Keywords: higher education, attitudes, active learning, faculty development

INTERNATIONALIZATION OF ACADEMIC PRACTICE: ACADEMICS' RESPONSES TOWARDS INTERNATIONALIZATION IN HIGHER EDUCATION

Dr. Betül Bulut ŞAHİN
Middle East Technical University, Turkey
sbetul@metu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Yaşar KONDAKÇI
Middle East Technical University, Turkey
kondakci@metu.edu.tr

ABSTRACT

Recently, internationalization has been identified as a strategic issue higher education institutions (HEIs). As a result of gaining prominence in the higher education practice, recent discussions of has extended the definition of the concept from the simplistic and traditional understanding adding international dimension to teaching and research (Knight, 1999), into integrating an international and intercultural or global dimension into the purpose, functions or delivery of higher education (Knight, 2004). Internationalization is a natural part of universities throughout the history (De Wit, 2002; Enders, 2004; Marginson, 2000; Yang, 2002); however new policies have been emerged through globalization and neo-liberalism which return into adopted policies by universities. Internationalization in Higher Education (IHE) scholars has advanced numerous analyses on the dynamics of student mobility, size and direction of student mobility, and the experiences of students (Barnett et al. 2016; Chen and Barnett 2000; Kondakci 2011; Kondakci et al., 2018; Li & Bray 2007; Mazzarol & Soutar 2002). However, the experiences of academics, another important constituency in higher education, have largely been ignored in the literature. Therefore, in this study aims at revealing the responses of the academics to imperatives of IHE. The study specifically answers the following research questions: How do the academics perceive the imperative of IHE? What are their responses to IHE? What is the meaning they attribute to their experiences of IHE? The theoretical framework used in this study is neo-institutionalism. The neo-institutionalist framework emerged after the contingency theory in the 1970s and it, fundamentally, tries to explain the similarities of the institutions with the others in their environment. One of the core concepts of the neo-institutionalist theory is the concept of isomorphism according to which institutions resemble other institutions in their institutional environment. The study is designed as a multiple-case study to examine experiences of academics at four public universities in Ankara. Semi-

structured interviews were conducted with 44 academic staff. Along with the interviews, a document analysis was also conducted through analyzing different sources such as strategic plans, web sites to collect data on the responses of academic on IHE. Parallel to the neo-institutional theory, the results showed that the changes coming with structured internationalization trends are adopted superficially, as a pragmatic response by HEIs, reflecting their legitimacy concerns. On the other hand, individual academicians do not embrace these trends for various reasons. Although IHE has been a natural part of universities throughout the history; as a result of globalization and neo-liberalism trends in IHE, academics experience deep conflicts between the new trends of IHE and their traditional understanding of the academic profession. The study identified academic, economic, politic and socio-cultural conflicts between IHE and academic profession. The results revealed that academic conflicts are language conflicts, curriculum mismatch, “publish or perish”, commodification and marginalization of academic publishing and events; economic conflicts as insufficient financial support and individual financial problems; political conflicts as political intervention to international cooperation and socio-cultural conflicts as adaptation and alienation problems.

Keywords: Internationalization, Higher Education, Turkey, Neo-institutionalism

USING LEARNING ANALYTICS AS A TOOL TO ASSESS STUDENT ENGAGEMENT AND ENHANCE STUDENT SUCCESS

Dr. Esin ÇAĞLAYAN
Izmir University of Economics, Turkey
esin.caglayan@ieu.edu.tr

ABSTRACT

Improving the quality of teaching and learning through the use of new technology is one of the primary goals of higher education systems. The information-age paradigm of education has led to rapid adoption and pervasive spread of web-based Learning Management Systems (LMS), which are also referred to as Virtual Learning Environments, Course Management Systems or Digital Learning Environments, in higher education institutions all around the world. Due to the benefits of sharing course materials, assigning and grading assignments, and communicating online synchronously and/or asynchronously, the web-based LMSs are widely used to support traditional classroom teaching. Instructors produce large datasets as they upload course content, post assignments and tests, grade assignments and give feedback to learners on the LMS. While using content provided by their instructors on the LMS, submitting assignments, checking announcements, etc., students create big amounts of data as well, which are potentially valuable for assessing their levels of engagement with courses.

The question of how to measure student engagement and its contribution to student success has opened the gate to a new field of study called Learning Analytics, which has the potential for predicting and improving student achievement and retention through enhancing the quality of teaching and promoting learner autonomy. This presentation will briefly describe how students' log data, such as the number of content views, the frequency of logins, and the time spent reading the content provided, could be utilized to gain insight into student success. The data for this study were collected from the Analytics platform used in a private foundation university in Turkey. The study will specifically examine the relationship between students' final course grades and their online engagement in the LMS as measured by student course accesses after logging into the LMS, interactions with the course page, i.e. "hits" or "clicks", and the time they spend on course pages. The second objective of this study is to investigate the relationship between instructors' and students' online engagement. Finally, policy makers and researchers of educational administration will be provided with new directions for research on the use of Learning Analytics as a way to enhance teaching and learning processes and program development at tertiary level, particularly in Turkish higher education institutions.

Keywords: Learning Analytics, Learning Management Systems, Student Engagement, Student Achievement.

EXPLORING THE EFFECT OF ERASMUS PROGRAM ON CULTURAL INTELLIGENCE OF UNIVERSITY STUDENTS

Res. Assist. Özge GÖKTEN
Middle East Technical University, Turkey
ogokten@metu.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Serap EMİL
Middle East Technical University, Turkey
semil@metu.edu.tr

ABSTRACT

In 21st century, it is very important to carry out successful cross-cultural interactions. With the effect of internationalization, colleges are developing new policies in order to compete in global academic environment. One of these initiatives in the European context is Erasmus Student Mobility Program. Moreover, Cultural intelligence (CQ) is the phenomenon that is regarded as one of the essential skills to carry out those cross-cultural interactions. In general terms, it is the “ability to make oneself understood and the ability to create a fruitful collaboration in situations where cultural differences play a role”. CQ has four main factors, which are cognitive (knowing about other cultures), metacognitive (cultural awareness), motivational (desire to learn about other cultures), and behavioral (adapting verbal and nonverbal behavior). Moreover, personality shapes individuals’ attitudes and perceptions towards other cultures. While it is certain that all personality traits play an important role on determining CQ, previous research showed that all four factors of CQ are significantly related only to openness to experience. Therefore, the purpose of this study was to investigate the effect of participating in Erasmus Program on university students’ CQ after controlling for the effect of personality trait “openness to experience”.

This quantitative research was utilized as a causal comparative research design. The population in this study was all university students in Turkey, and the study took place in the capital city of Turkey, Ankara. The target population in this research was college students. Sample was drawn from a comprehensive public university for convenience purposes in Ankara. The sample consisted of two groups of participants: the students who returned to Turkey after 3 to 12 months period of studying abroad with Erasmus program and students who did not participate in Erasmus Program, and who have not been abroad for educational purposes. A total number of 450 students were participated in the study. Data collection instruments were Cultural Intelligence Scale and Big Five Inventory: Openness to Experience Subscale. For reliability

purposes, the pilot studies were conducted, and Cronbach's alpha values were found to be .77, .83, .84, and .79 for CQ factors, and .78 for Openness to Experience.

MANCOVA was conducted for main data analyses. The assumptions of MANCOVA were checked. According to the results, Erasmus experience was significant, Pillai's $T=.12$, $F(4,446) = 15.51$, $p < .05$, $\eta^2=.12$, meaning that 12% of the variance is explained by Erasmus experience. Moreover, openness to experience was also significant, Pillai's $T=.15$, $F(4,446) = 19.73$, $p < .05$, $\eta^2=.15$, meaning that 15% of the variance is explained by openness to experience personality trait. According to the results of univariate tests, Erasmus experience had significant effect on metacognitive CQ, $F(1,449) = 24.37$, $p < .0125$, $\eta^2 = .05$, on cognitive CQ, $F(1,449) = 33.34$, $p < .01$, $\eta^2=.07$, on motivational CQ, $F(1,449) = 42.22$, $p < .01$, $\eta^2=.09$, and on behavioral CQ, $F(1,449) = 35.57$, $p < .0125$, $\eta^2=.07$.

The results showed that participating in Erasmus Program increases all factors of CQ significantly. To graduate students who will be more competent and self-confident in intercultural contexts, who will be more respectful towards cultural differences in their country and around the world, college students should be provided with cross-cultural immersion opportunities.

Keywords: Cultural intelligence, Erasmus Student Mobility Program, openness to experience, university students, internationalization

USING SIMULATION PROGRAMS AS A CAPSTONE PROJECT AMONG BUSINESS ADMINISTRATION STUDENTS

Dr. Harika SÜKLÜN
Abdullah Gül University, Turkey
harika.suklun@agu.edu.tr

ABSTRACT

As in the other fields, it is very important to apply all of the knowledge that students gained during four years in the Business Administration education as well. Other than theoretical knowledge that given the students there is a strong need gaining knowledge in like real world business environment among the students. Thus, simulation programs gave chances to students run a company from structuring a business and run it as a real business. Although there are many simulation programs in the education market Marketplace simulation is chosen because the simulation is prepared by the Tennessee University's faculty.

Since this type education is used first time in AGU a focus study is chosen to observe students success and somehow test their knowledge before the completion of their degree in BA. The focus group included 13 senior students whom major was BA. The other reason chosen for the focus group is that the result would also help making decision in offering the same simulation program for the future by the school of Leadership and Management. At the end of the semester feedbacks from the students are collected for the evaluation of the course content, easiness of the program and usefulness of the program. It is a new way of learning for the students. This simulation program is not only sustainable but also can be used in other disciplines such as industrial engineering, finance accounting among others.

The course is designed students to understand the strategic marketing process as it applies to any organization attempting to market its goods, services, and ideas; to understand the role of marketing decision variables within the marketing process; to understand how external and internal forces influence the success of a firm and to be able to apply marketing, concepts, principles and ways of thinking in today's business environment. The business simulation also challenges students to make tough decisions in: Accounting, Finance, Advanced Marketing, Advanced Manufacturing, Quality Control, Human Resource Management, e-Commerce, Business Partner Negotiations and Financial Analysis as well. Students work collaboratively as a team who made up a company and compete with each other in similar markets.

Feedbacks that collected from the students included the followings: They wished that the simulation program were offer in their earlier year, all of them found the simulation very useful and apply all the knowledge that gained during the four years, they did not like calling the simulation “simulation game”, and they wanted the work with a real company as a project thus they would feel they worked on something more valuable.

Keywords: business administration, education, simulation, capstone

UNIVERSITY-INDUSTRY PARTNERSHIP THROUGH PBL IN INDUSTRIAL ENGINEERING EDUCATION

Prof. Dr. İbrahim AKGÜN
Abdullah Gül University, Turkey
ibrahim.akgun@agu.edu.tr

Dr. Elif BENGÜ
Abdullah Gül University, Turkey
elif.bengu@agu.edu.tr

Dr. Selçuk GÖREN
Abdullah Gül University, Turkey
selcuk.goren@agu.edu.tr

Dr. Muhammed SÜTÇÜ
Abdullah Gül University, Turkey
muhammed.sutcu@agu.edu.tr

ABSTRACT

According to the literature, a transformation of engineering education is essential. The same literature does not mention about minor changes but major changes for the necessary transformation to take place. Since engineering education intends to graduate students as innovative researchers and with the skills to work in today's multi dimensional career settings, engineering education should adopt new methods in teaching for the transformation to take place.

Universities have traditionally focused on transferring theory in the form of teacher-centered lectures. Lectures are an important part in engineering education; however, using lectures as the main means of teaching results in a lack of application aspect of education. To turn the "list of disconnected facts" into learned concepts, the universities should incorporate project-centered education into the curriculum. Project-based learning (PBL) is a necessary tool in the engineering education and helps the universities to shift away from teacher-centered lectures while providing a space for students to explore, create, innovate and collaborate with hands-on materials and real-world problems.

As the literature review emphasizes, we can improve the engineering education and enhance the student motivation by building more project-centered courses through collaboration with the industry. In this study, we present the experience gained in the application of PBL in the Department of Industrial Engineering (IE) in a recently founded university. The curriculum of the department and how the courses should be conducted have been discussed and decided with inputs from the business

and academic world with the objective of equipping the students with soft skills as well as technical and academic skills. We discuss the advantages and challenges in the application of the new curriculum together with the research approach used to assess the quality of the program. We aim at contributing to the innovation and modernization of educational system and discuss why we should foster educational shift in engineering education.

Keywords: engineering education, industrial engineering, PBL, higher education, industry, partnership

THE MOTIVATIONAL ORIENTATIONS OF UNIVERSITY STUDENTS IN PURSUIT OF GRADUATE EDUCATION

Emine KARADUMAN
Boğaziçi University, Turkey
emine.karaduman@boun.edu.tr

Prof. Dr. Zeynep KIZILTEPE
Boğaziçi University, Turkey
zeynep.kiziltepe@boun.edu.tr

Assoc. Prof. Fatma Nevra SEGGIE
Boğaziçi University, Turkey
nevra.seggie@boun.edu.tr

ABSTRACT

Lifelong learning for adults is an increasingly important topic in the 21st century. The idea of gaining knowledge that could be applied to new situations comes concurrently into prominence with the changing demands of this century. Adults need to make a continuous effort to achieve their learning goals serving for such demands with a certain motivation, thus understanding the motivational orientations of today's university students as adults in any kind of learning activity becomes rather critical in higher education.

This qualitative study, which is based on semi-structured interviews, describes the motivational orientations of university students following a graduate program in private and public universities located in İstanbul. Three classifications namely goal-oriented, activity-oriented and learning-oriented suggested by Houle (1961) are explored via semi-structured interviews. Accordingly, goal-oriented learners learn for a specific purpose such as getting a promotion. Activity-oriented learners learn for social purposes such as having a human contact. On the other hand, learning-oriented learners learn for the sake of learning, for enjoyment. This classification does not have clear cuts, but one category will still be more dominant. Initially, this study defines motivation for higher education students, mainly adult learners, who are the participants and the targets of graduate education programs. Secondly, graduate education as a part of higher education is discussed. Then, the motivational orientations of target students extended from Houle's Typology are discussed. Following the pilot study conducted with 4 graduate learners, 36 participants were selected for the study by using convenient sampling method. The participants of the study are university students from different backgrounds and socio-economic statuses and these adult students are currently enrolling either in a master's program or in a

doctoral program of both private and public universities in Istanbul. Regarding the data collection, in the first phase, the participants filled out demographic information forms. Then semi-structured interviews were conducted with the participants. The responses were analyzed based on qualitative content and thematic analysis methods.

The findings indicated that Houle's Typology is still applicable for this Turkish case, but there are also some specific, mostly cultural, extensions. An additional classification named as mix-oriented emerged for this Turkish case. In addition, goal-oriented Turkish university students showed that they might also have a goal to avoid something like military duty rather than achieving something all the time. Therefore, a sub-category named as avoidance-oriented emerged for the category goal-oriented. This study brings about a general perspective on the motivational orientations of students in pursuit of graduate education. In addition, it opened new matters of discussion to increase the functions and the qualities of future graduate education programs as a part of higher education.

Keywords: Motivation, university students, graduate education.

ACCESS AND EQUITY IN TURKISH HIGHER EDUCATION: TYPES OF FINANCIAL AID

Doç. Dr. Osman ÇEKİÇ
Çanakkale Onsekiz Mart University, Turkey
osmancekic@gmail.com

Dr. Halime Öztürk ÇALIKOGLU
Çanakkale Onsekiz Mart University, Turkey
ozturkhalime@gmail.com

ABSTRACT

The individual or private returns from higher education level are comparably higher than social returns. Higher education (HE) makes individuals more employable with better paying/status jobs. Thus, economic conditions become a major factor in explaining the expansion in HE worldwide. Along with the increasing demand for HE, budget cutbacks from state funds shifts burdens to individuals and access becomes a prevailing issue regardless of institution type (public or private).

Countries where institutions charge tuition, costs are doubled with living expenses and college costs. However, in countries where tuition is not charged and higher education is relatively “free”, the issue remains around living expenses especially for groups from lower socioeconomic populations. Turkey is one of those countries that the public HE institutions do not charge tuition but private/foundation institutions do charge tuition and fees and a strong financial aid system is needed both for living expenses and tuition and fees. Education sector, in Turkey, receives the highest percentage of funds from the general government budget for the last three years. That shows a commitment to education from the government side, yet at the HE level what percentage of these funds go to students is not clear. In Turkey, besides free undergraduate education for HE students, the government supports HE students by different need-based and merit-based financial aid to increase access and in a way to support success and completion.

These funding types will be examined according to their distribution process and procedures. The study aims to answer following questions: What are the financial aid types and their coverage in Turkish HE (merit vs need)? How the distribution process and criteria work for HE students? How private and foundation universities share the cost for participation in HE? Can the available data explain vertical and horizontal equity claims for Turkish HE?

This study, designed as a document analysis, aims to explore and discuss the financial aid given to HE students in Turkey in terms of merit and need based

distribution factors. The data of study is composed of information and data on web pages of the institutions. Data sources will be several governmental institutions, which are KYK (The Grants and Dormitories Institution), TUBITAK (The Scientific and Technological Research Council of Turkey), CoHE (The Council of Higher Education), and MoNE (The Ministry of National Education).

The findings will be discussed in the context of access and equity in HE on the claim that taxpayers take most of the burden of higher education (Lin & Hossler, 2014). How merit-based and need-based financial aid contributes to participation in HE for various groups of students will be also questioned (Clancy & Goastellec, 2007). Furthermore, the effect of merit-based financial aid on education quality is also another argument to consider (Henry & Rubenstein, 2002).

Keywords: Financial aid, Higher education, Turkey, Merit aid, Need aid

FACULTY PERCEPTIONS OF ‘COMMUNITY-ENGAGED SCHOLARSHIP’

Fulya SARI
Boğaziçi University, Turkey
fulya.lira@boun.edu.tr

ABSTRACT

The effects of globalization and neoliberalism have been discussed in much research and literature in the past years. Disparaging critiques of the academy appear daily, predicting the end of higher education as we know it. Among topics being discussed, a key issue seems to be the erosion of the ‘public’ nature of the university. In this context clarity about the public mission of universities is vital, yet it is lacking both outside and inside academia. When universities educate students, is this simply a private benefit because it advances their careers? Or is it a public good because informed citizens are integral to democracy and essential for national economic development? Should the results of academic research be private property for sale or openly available for public use? Who sets the university research agendas? What kinds of scholarship flourish and what kinds suffer? What are the university’s roles and responsibilities in terms of knowledge creation and dissemination today? And tomorrow?

‘Community-Engaged Scholarship’ (CES)¹ is a coined term and a framework which has been guiding research on the above issues in recent years. Built into the CES, lie the major areas and conditions which define and shape the social worlds of the ‘university’ and the ‘public’. They are; university governance norms and policies, selection and tenure procedures, faculty appointment processes, faculty roles, job descriptions, cost containment, research agendas, university rankings, reward systems, and academic freedom. In this qualitative study, the new meaning(s) of ‘public good’ through faculty members’ perceptions, experiences, understandings, and attitudes were explored using CES as an analytical tool.

Keywords: public role of universities, community-engaged scholarship, public good according to faculty members

PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITIES AND THE ROLE OF ACADEMIC ETHICS, ORGANIZATIONAL JUSTICE AND TRUST

Assist. Prof. Dr. Burcu ERDEMİR
Çankaya University, Turkey
berdemir@cankaya.edu.tr

ABSTRACT

In spite of the significant presence of academics in higher education institutions in terms of meeting the needs of the society, being the creators of epochal ideas and the initiators of cultural transformation, they have been under the pressure of some changes going around in the world since 1980's. Some of the consequences of these developments have been increased competition, fast pace that came with the internet technologies and quantity taking the place of quality. Inevitably, all of these developments brought scientific cheating and loosened ethical values, increased managerial control, weakened collegiality, justice and trust in academia. As a result, academia, which should actually be the very embodiment of professional learning communities (PLC), has become an environment to allow the questionability of the validity of the terms like ethics, trust and justice.

To Toole and Louis (2002), the concept of PLC combines three ideas: knowledge based professional culture, meriting faculty research and reflection and emphasis on personal ties. Having PLC at universities will help the dissemination and acceptance of *ethical* practices by all the academic personnel (Clark & Astuto, 1994), the promotion of *justice* through democratic learning environments based on dialogue (Zmuda Kuklis & Kline, 2004) and through *trust* resulting in satisfaction (Shockley-Zalabak, Ellis & Winograd, 2000) and increased performance (Barney & Hansen, 1994) of employees. This study aims at examining the perceptions of the faculty and managers on ethics, organizational justice and trust in the development of PLC through a qualitative approach. Semi-structured interviews have been conducted with non/managerial academicians, the pilot study of which will be shared.

Keywords: academics, organizational trust, justice, ethics, professional learning communities

References

Barney, J.B. & Hansen, M.H. (1994). Trustworthiness as a source of competitive advantage. *Strategic Management Journal*, 15, 175-90.

Clark, D.L., & Astuto, T.A. (1994). Redirecting reform: Challenges to popular assumptions about teachers and students. *Phi Delta Kappan*, 75, 513 – 520.

Shockley-Zalabak, P., Ellis, K. & Winograd, G. (2000). Organizational trust: What it is, why it matters. *Organization Development Journal*, 18 (4), 35-48.

Toole, J., & Louis, K.S. (2002). The role of professional learning communities in international education. In K. Leithwood & P. Hallinger (Eds.), *The second international handbook of educational leadership* (pp. 245-279). Dordrecht, Neth.: Kluwer.

Zmuda, A., Kuklis, R., & Kline, E. (2004). *Transforming schools: Creating a culture of continuous improvement*. Alexandria VA: Association for Supervision & Curriculum Development.

MOTIVATIONS OF HIGHER EDUCATION STUDENTS IN TURKEY FOR PARTICIPATING IN THE ERASMUS PROGRAMME

Dr. Besim Can ZIRH
Middle East Technical University, Turkey
besimcan@metu.edu.tr

Eren ÇALIŞKAN
PhD Student, Middle East Technical University, Turkey
erencaliskan17@gmail.com

ABSTRACT

After the Helsinki Summit (1999) by gaining the status of “candidate country destined to join the EU,” Turkey became a participating country in the ERASMUS programme in 2004. Since then, more than 120 thousands higher education students from Turkey have benefited from the. Although this number is relatively low in comparison to other European countries, this exchange schema gains a particular significance in the case of Turkey as being nearly the only opportunity for undergraduate students to study abroad. Due to the visa regulations and also financial limitations, the large majority of participating students would not have been able to have this international experience without the ERASMUS. Turkey’s longstanding and complicated relationship with the “West” intensifies this particular significance. From the late Ottoman modernization to the guest-worker migration started in the 1960, “going abroad (to study/work),” usually connotes “to Europe,” gains a specific social meaning almost like a rite of passage.

In the lights of this historical and socio-political background, this study aims to understand how the applicants in Turkey make their decisions to apply for this exchange schema, what are their expectations and how they narrate this decision before participating. We conducted our research in the case of Middle East Technical University (METU) which is a leading university in the field of international exchanges since the ERASMUS started as a pilot scheme in 2003. For instance, the number of applicants steadily increased from 37 in 2004 to 576 in 2016. Moreover, METU is also one of the principal universities in terms of academic quality and using English as the language of instruction. In this sense, we assume that students at METU are more open and willing to have international experience. Within this framework, a comprehensive online surveyed applied to 700 applicants from the cohort of 2016-2017 and 2017-2018 academic years at METU. We also conducted individual interviews and organized focus group discussions to enrich our data.

Keywords: ERASMUS, international exchange experience, internationalization, higher education.

SCAFFOLDING EMI STUDENTS AT HIGHER EDUCATION THROUGH REENGINEERING FRESHMAN COURSES: A CASE STUDY

Dr. Besim Can ZIRH
Middle East Technical University, Turkey
besimcan@metu.edu.tr

Dr. Hale KIZILCIK
Middle East Technical University, Turkey
khale@metu.edu.tr

ABSTRACT

As indicated in the report “the State of Higher Education in Turkey” (British Council & TEPAV, 2015), deficiencies in language proficiency and basic academic skills pose a considerable problem in most of the institutions offering English medium instruction (EMI). Although competition in the education sector, which unfortunately has become a market, encourages universities to invest in opening programs in English, to a great extent, these universities lack the sufficient resources to provide instruction in English. The concerning possible consequence of this trend is educating a generation of university graduates lagging behind in terms of their disciplinary knowledge and professional competence.

The general mission of EMI is to enable students to pursue their disciplinary studies in English, which is the language of science and business, and help them to develop a voice in the international platform. However, this goal is usually unattained. Instead, students with their limited English proficiency struggle in meeting the demands of first their departmental courses, and then of the bigger world. Again as stated in the TEPAV and British Council report, the traditional approaches to teaching English have usually proved to be ineffective and demotivating for students some of whom have been learning English for approximately ten years prior to university.

We propose an alternative approach to addressing the language and academic skills issue in higher education by reconsidering the way freshman courses are designed and executed, and we exemplify this model in a case study we conducted in an introductory sociology course offered (80 students) at the department of Sociology. In our presentation, we first share strategies on how to tailor texts and tasks to help students make a smooth transition into their discipline. In addition to this disciplinary scaffolding, we provide a language teacher-department teacher collaboration framework enabling individualized focus on the language and academic skills needs of students. In this case study, we share the dynamics of the collaboration through the eyes of the participating teachers and eighty students who were involved in the study.

Keywords: EMI, course design, teacher collaboration.

AN ASSESSMENT OF THE IMPACT OF NIGER STATE POLYTECHNIC, ZUNGERU ON THE TOWNS, WUSHISHI AND ZUNGERU, NIGER STATE.

Bashir DANJUMA

Federal University of Technology, Minna. Nigeria
wushbash@gmail.com

Jesugbemi, Olaoye AJIBOYE

Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta. Turkey
dedarejiboye@gmail.com

ABSTRACT

Establishment of an organization or institution in an area as often been a catalyst for development and a key to door of civilization. The Niger State Polytechnic, Zungeru brought Zungeru, Wushishi and Niger State into limelight.

Niger State Polytechnic, Zungeru is a tertiary institution located in Midway between Zungeru and Wushishi towns, at 6° 7'55"E, 9°44'39"N along Zungeru-Bida Road, Niger state in Nigeria. The Polytechnic is having over three thousand students and over five hundred staff members.

This study assessed the impact of the higher institution, Niger State Polytechnic, Zungeru on its immediate community categorising such impacts into; "polarization", backwash and spread effect, reflecting on migration attraction, Community spatial growth pattern and sustainable capital input from within and outside the region, to reveal its physical impact in relation to the recent physical development, the socio-economic impact in relation to how the life of the people has been affected socio-economic wise, the spread effect in relation to the momentum that has been extended to other sub-regions, the socio-cultural impact and finally the negative impact observed.

The study reveals that migration of students, staff and investors into the community pulled by the higher institution have some significant impact on the study area Wushishi /Zungeru, and also a direct and indirect impacts on the local government area and the state of its existence. The influx of people experienced in the area leads to population increase and heterogeneous community sprout out with the coming of people from different cultural heritages, systems, talents and ideas.

In terms of capital and labour influx, the study shows that a remarkable amount, an estimate of #41,343,700 brought into the region of study, are spent both within and outside the study region, comprises of Zungeru, Wushishi, Kanwa,

Madagi and Gidan Gwari. The study went further to reveal that 47.8% of the capital brought in, is spent within the study region.

This capital is spent mainly on shelter, Vehicle and food items. Part of it is also spent on other durable and none-durable goods and services. There is also negative impacts observed, both from loss of agricultural land and negative behaviour noticed with students in houses and compounds where they live outside the Polytechnic campus.

Keywords: Higher institution, Impacts, Socio-economic, Migration, Development.

A GOOD WAY OF INCREASING EFFECTIVENESS OF COLLEGE TEACHING: MID-SEMESTER EVALUATION

Dr. Esra ERET

Middle East Technical University, Turkey
eseret@metu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Yeşim ÇAPA AYDIN

Middle East Technical University, Turkey
capa@metu.edu.tr

Prof. Dr. Oya YERİN GÜNERİ

Middle East Technical University, Turkey
capa@metu.edu.tr

ABSTRACT

One of the most important indicators of effective teaching in higher education is the student evaluations of teaching. In many of the higher education institutions, students evaluate the courses they have taken at the end of each semester. These evaluations are generally summative and mostly done for the purpose of assessing the faculty performance and used for promotion or tenure process (Lindahl & Unger, 2010; Young, Joines, Standish, & Gallagher, 2018). On the other hand, formative teaching assessment in which the evaluation is done during the process, is becoming more and more popular in higher education institutions. In formative evaluation students evaluate the process of teaching and they become better and active participants of their own learning and see the effects of their feedback (Mariano, Hammonds, Chambers, & Spear, 2017). Considering the benefits of formative evaluation, some of the higher education institutions have begun to make use of mid-semester evaluation to evaluate the effectiveness of teaching. Mid-semester evaluation is a type formative evaluation in which feedback on a specific course is received from the students taking the course in the middle of the semester. This kind of evaluation provides the faculty with an opportunity to improve their teaching practices and activities before the semester ends. It is also a way of increasing students' learning and academic success. The literature indicates the significant positive impact of mid-semester course evaluation on the student views of learning environment and shows positive changes in student behaviors after the evaluation (Hurney et al., 2014). The number of universities using mid-semester evaluation is increasing and some universities such as Princeton University, University of California, Indiana University, Michigan State University, and Cornell University, regularly apply mid-semester evaluation to improve college teaching. In Turkey,

currently there are a few number of universities (e.g. METU and Koç University) conducting mid-semester evaluation. Within this regard, the current study aimed to provide information about benefits of using mid-semester evaluation in higher education and describes the procedures for its effective usage by sharing the experience of Middle East Technical University, Center for Advancing Teaching and Learning regarding the mid semester evaluation. It is hoped that this presentation will provide valuable information regarding why and how mid-semester evaluation serves to the purpose improving teaching-learning process in higher education institutions.

Key words: student evaluation of teaching, higher education, college teaching, mid-semester evaluation

THE KNOWLEDGE-BASED ECONOMY CONCEPT AND THE RESPONSES OF PUBLIC HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE KINGDOM OF BAHRAIN

Ms. Ema JANAHI
Bahrain Polytechnic, Bahrain
Ema.janahi@polytechnic.bh

ABSTRACT

The concept of the knowledge-based economy has been applied by many countries to support economic development (Ewers & Malecki, 2009; Ergazakis & Metaxiotis, 2011). These countries have developed national-level policies to implement the concept systematically. (Ergazakis & Metaxiotis, 2011). Similarly, in the Kingdom of Bahrain, the national strategy has been reassessed to adopt a robust approach through the Bahrain Economic Vision 2030. It is believed that this strategy will ensure sustainable economic development and prosperity (Bahrain Economic Vision 2030, 2008; Hayes & Findlow 2017).

The knowledge-based economy concept requires a highly responsive educational system to cater for the fast pace of technological advancement and the development of the skills that help in improving the intellectual capacity of the workforce. Kivinen & Nurmi (2014) stated that “Human capital is at the heart of the education policy for a knowledge society” (p 558). Therefore, a great burden has been placed on higher education institutions to act as catalysts of the process of fulfilling the economic agenda (George, 2006; Brennan, 2008; Sursock & Smidt 2010; Fallon, 2012; Kivinen & Nurmi, 2014). Besides producing knowledge and advancing technology through research, higher education institutions were expected to produce graduates that have the right skills, knowledge, and attributes to meet the requirements of 21st knowledge-based economy societies. Consequently, higher education systems were reformed, new policies were developed, and existing policies were modified as institutions sought to adapt to their new role.

The question that this paper trying to answer is:

What impact has the concept of the knowledge-based economy had on structural adjustments in the higher education institutions of Bahrain?

By answering this question, a better understanding will be provided of how and why the knowledge-based economy concept has reshaped the practices and structures of higher education institutions in Bahrain as they adapt to the more contemporary role of higher education.

The presentation is based on critical document analysis which will include an explanatory section about the knowledge-based economy concept in relation to higher education institutions with a focus on the Bahraini higher education sector. It will be followed by a discussion of the reasons for promoting the concept at national and international levels. Then an overview will be provided outlining criticisms of the concept and identify challenges and limitations. A critique of the methodological approaches adopted by higher education institutions to adapt to the knowledge-based economy will be discussed with a reflection on the responses of Bahraini public higher education institutions.

Keywords: Knowledge-based economy, education reform, policies.

**BAHRAIN POLYTECHNIC RESPONDING TO BAHRAIN 2030
ECONOMIC VISION THROUGH AN INSTITUTION-INDUSTRY
COLLABORATION MODEL**

Ms. Eman HAİDER
Bahrain Polytechnic, Kingdom of Bahrain
eman.haider@polytechnic.bh

ABSTRACT

Kingdom of Bahrain responded to the global trends towards sustainable economic growth, policymakers worldwide are now looking to creativity, innovation and human talent as the engines of future productivity and social vitality. This trend to value creative and relational capacities over narrow instrumental skills is also reflected in the extensive research of the labour market in Bahrain in 2005 that was conducted jointly by the Ministry of Education, the Bahrain Chamber of Commerce and Industry and the Economic Development Board. The results from 400 companies surveyed indicated that employers were seeking to recruit “multi-competent graduates”.

Bahrain Polytechnic has been charged with the mission of preparing work-ready graduates to meet labour market needs. This paper will provide a brief overview of the “institution-industry collaboration model” utilized at the Polytechnic to ensure that learners develop the required employability skills.

The engagement begins with the development of the curriculum through the Industry Liaison team which is responsible for bridging the gap between Bahrain Polytechnic, industry and the business community by encouraging staff and student interaction with these entities. This takes place through the ‘Curriculum Advisory Committee’ (CAC), in which representatives of industry attend, review the curriculum, address contemporary issues in the sector, set their requirements and make recommendations. Besides industry representatives, the CAC is made up of faculty members from each programme in the Polytechnic.

This engagement continues during student Industry Projects and Internships allowing the Polytechnic to receive recommendations and suggestions to enhance the existing programmes, in term of teaching strategies and assessment.

Later, alumni progression in the work place is determined by seeking employer feedback.

The paper will also analyse the results of the multiple research projects that were implemented since 2016 to investigate the impact of the graduates' learning experiences at Bahrain Polytechnic. The aim of the project was to gain an understanding of former students' learning experience at the Polytechnic, and their perception in regard to their preparedness for their current jobs. It also explored employer understanding of the employability skills demonstrated by the employed graduates.

The project targeted Bahrain Polytechnic graduates and employers who directly supervised the recruited graduates. A mixed method approach, involving surveys and focus groups was used for the data collection.

The main themes that emerged centred around: employability, identity, and reputation.

Moreover, the results identified the top employability skills that graduates attained during their educational journey at the Polytechnic from the perspectives of the students and their employers.

Finally, key recommendations related to academic and operational development will be shared.

Keywords: Industry, Employability, learners

ROLE OF SOCIAL MEDIA IN HIGHER EDUCATION

Fatima AZİZ

Sakarya University, Turkey
fatima.aziz880@outlook.com

Gerardo Cardenas BLANCO

Sakarya University, Turkey
Gecar27@hotmail.com

ABSTRACT

Social Media as the term indicates is a social platform which more or less has shrunk the world into a global village. With all the hype apps like facebook, instagram, twitter and many others have created, one cannot ignore the fact that social media plays an important role in education sector as well. The role of social media may vary depending on the party concerned ranging from attracting teenagers to pursue higher education in some universities to building a link between administrative management and prospective students to counsel them of choosing specific departments. Many students may prefer the prestige of the institutions created over internet prior to admissions. Most focused social media tools used by students include Facebook, instagram and Youtube. Students try to get in touch with the senior students and alumni to get first hand information about the institution which will be their alma maters. Students as well as their parents prefer an institution that has academic excellence along with good reputation.

The other major role of social media in higher education is student networking. These days teachers and professors are not the centre of learning. Group study is more preferable as it opens new horizons of knowledge to students. In this digital age, students across the world connect over internet to share ideas and interests to achieve par excellence in their field of interest. This also gives rise to virtual communities across the globe as online intercollegiate and international community's help the young generation to polish the talent by socializing with the people sharing similar goals and make their place in ever so dynamic world.

This article is based on the general overview of the high school and first year university students in Karachi-Pakistan. The age of participants vary from 17- 21 years. The research method used was semi-structured interviews conducted face to face and audio tapes were recorded. Later content analysis was performed on the collected data. 20 students each from Sir Syed government College (High School), Nazimabad Degree College (High School), Dow University of Health Sciences and Iqra University were targeted making it 80 pupil combined. The outcomes of the

study shows the positive social media promotions of institutions are considered by pupils prior to admission. Students likely to have developed images of potential graduation school based on the experiences of their senior students. Most of the students concluded that being connected to schools' official social media helped them to get to know the institution better than using the classic source of information that is school brochure. Also students elaborated how using facebook has impacted their lives.

Keywords: Social Media, Higher Education, Facebook, Instagram

DOCTORAL STUDENTS AS SOURCE OF INTELLECTUAL CAPITAL AT UNIVERSITIES: A CROSS-COUNTRY EXPLORATION OF RECENT DATA FROM OECD STATISTICS.

Assist. Prof. Dr. Ömer ÇALIŞKAN
Bozok University, Turkey
omer.caliskan@bozok.edu.tr

ABSTRACT

Doctoral education is acknowledged as minor part of tertiary education degrees awarded annually, but the growing demand for the respective degree has become quite apparent (Altbach, 2006; OECD, 2010), with a growth of 38 percent between the years of 2000 (154,000) and 2009 (213,000) in the OECD countries (Auriol, Misu, & Freeman, 2013). The recent population demand for doctoral education is not an arbitrary case. Even, regionally, the requirements of the Bologna Declaration of 1999 and Lisbon Strategy of 2000 encourage member nations to develop innovative and rigorous doctoral programs for the sake strong and competitive European higher education (Kehm, 2006). Also, some of prominent universities in the United States launched a project (PhD Completion Project) for enhancing the quality of doctoral education, through releasing data-driven reports from the member universities of the project (Council of Graduate Schools, 2010).

Similar to the respective OECD trend, Turkey has substantially experienced a dramatic increase in the doctoral recipients (65% from 2002 to 2012), as well. Doctoral recipients have reached 4,5000 annually in Turkey, making the country as the 12th among OECD members (OECD, 2016). However, the sole numbers reported may not provide an extensive source of information about how the recent growth of doctoral degree earnings in Turkey contribute to the assumed role of universities, which are regarded as promoting intellectual capital, increasing research capacity and accelerating the formation of innovative culture (Loyalka et al., 2014). As a result of this concern, some cross-national tertiary education indicators released by OECD are examined to explore relative performance of OECD countries in doctoral education. The selected indicators are as follow: number of doctoral recipients annually, percentage of PhD holders in total tertiary education population, share of international students in doctoral student population, R&D investments in tertiary education, and international mobility of students seeking for doctoral degrees abroad. This comparative perspective is likely to reveal at what aspects Turkish doctorate fails or achieves, thereby providing practical and theoretical implications for the stakeholders of Turkish Higher Education.

Keywords: Doctoral students, Comparative education, OECD countries.

UNIVERSITIES AS ANCHOR INSTITUTIONS: ECONOMIC AND SOCIAL POTENTIAL FOR CITY DEVELOPMENT

Assist. Prof. Dr. Ömer ÇALIŞKAN
Bozok University, Turkey
omer.caliskan@bozok.edu.tr

ABSTRACT

Throughout the history, universities have been recognized as institutions playing a leading role in the economic, social and political development of the cities where they are established (Bender, 1988). Especially in emerging economies, the importance of universities is also emphasized (Hazelkorn, 2015) and accordingly those developing countries are taking important steps towards strengthening higher education infrastructure, depending on the fact that universities will promote intellectual capital, increase research capacity and accelerate the formation of innovative culture (Loyalka et al., 2014). Within the framework of similar expectations, universities have been established in every city of Turkey especially since 2000, and significant efforts have been made to develop these universities (Çetinsaya, 2014). Academic investigations on city-university interaction/partnership in our country reveal that universities provide significant economic and cultural contributions to the cities where they are founded (Özbay, 2013; Torun, Öztürk ve Gelibolu, 2009). However, it has also been reported that there are cities in which interaction between university and city is better than others (e.g., Karadağ & Yücel, 2017). In this sense, it may be plausible to take advantage of the good practices that are being made towards university-city cooperation in our country as well as in different countries.

Bearing this in mind, the purpose of this study is to discuss the potential effects (economic, demographic, political, social, educational, cultural and infrastructure dimensions) that Bozok University can make in Yozgat region in a regional scope and to explore good practices that have been applied as part of city-university collaboration in the World and Turkey. Within the scope of the study, there will be references to the existing literature and examples of what the universities have done on this topic across the globe. The bulk of data obtained through literature review and good practices will be discussed with respect to the particular case of Bozok University.

Keywords: City-University Partnership; Emerging Economies; Institutionalization; Bozok University

TECHNOLOGY-ASSISTED FLIPPED CLASSROOM APPROACH TO ENHANCE STUDENT EXPERIENCE; PRACTICE-BASED INSIGHTS FROM HIGHER EDUCATION

Assist. Prof. Dr. Munirah M. ALABOUDİ
Ibn Haldun University, Turkey
munirah.alaboudi@ihu.edu.tr

ABSTRACT

With the constant advancements of the 21st century in every field, education has become at the forefront of innovation. In addition to the introduction of technology in the classroom, teaching models and pedagogies are also under constant revision and one of the most popular innovative models is the “flipped classroom” approach. It is basically an opposite of the traditional classroom model where students are usually passive– mostly listening and watching the instructor introduce background and new information with minimal interaction, debate or discussion. The flipped classroom model entails that instructors reverse the traditional presentation methods of classic teaching away from what instructors are saying to focusing on how students are learning and retaining knowledge through an increased focus on student-centred discussions and the utilization of technology. This article presents a pragmatic view of technology-assisted flipped classroom model in the context of higher education. This qualitative case study research is based on insights and data collected during an undergraduate college-level course in the United States at a college of education, specifically, a teacher preparation course. Student feedback and evaluations were collected and analyzed as data sets to assess the utilization of such a model in a higher education context. The results show some important aspects of the flipped classroom which delivered promising results, especially with the use of specific technology tools increasing student voice and facilitating self-assessment, therefore, self-tracking. However, there is still more work to be done around student engagement and buy-in to the flipped classroom pedagogy. This work has significant implications for teaching practice, whether for K-12 or higher education contexts, as it illustrates the potential of turning passive learners into active ones who optimize their learning experience with the assistance of an invested instructor. This research discusses the applicability of such concepts under several observed conditions including mutual buy-in as well as facilitating a safe, learning-inductive environment.

Keywords: Flipped Classroom; Blended Learning; Higher Education; Technology and Education

DIFFERENTIATING UNIVERSITIES THROUGH BRAND POSITIONING STRATEGIES AND ITS ASSOCIATION WITH RANKING

Dr. Önder KETHÜDA
Düzce University, Turkey
onderkethuda@duzce.edu.tr

ABSTRACT

Applying brand positioning strategies, one of the most important marketing strategies, to university is challenging. One of the reasons of this is that there are no accepted generic positioning typologies and strategies for universities. The aim of this paper is to contribute this area by unveiling ways for universities to differentiate themselves on a favorable position to prospective undergraduate students. In other words, this paper aims to develop generic typologies and their bases (positioning strategies) and the association between strategies and ranking on universities. To this aim, universities in the UK, that has one of the most commercialized higher education systems in the world, are chosen as population of the research. The pages named “why to choose us?” on the websites of the universities are aimed to be analyzed because of the fact that those pages are aimed to convince prospective undergraduate students to choose the university. To this aim, universities are classified through cluster analysis based on the eight different variables and data from widely accepted guide namely The Guardian University League Table 2018. The seven different clusters have occurred. Taking into consideration the number of member in each clusters, number of sample were determined 3-8, totally 41 universities. To analyze the text in those pages content analysis was employed. The inductive approach was applied in the process of coding and generating sub-themes (typologies) and themes (strategies). Both semantic and latent meanings were coded in the process. In this process 90 different codes were generated and totally 1065 coding were conducted. Based on those codes, 35 different typologies and 8 strategies have been generated. Those strategies are; to identify the association between clusters of universities and positioning strategies correspondence analysis was performed. Correspondence analysis is a multivariate exploratory statistical method that helps us to uncover and interpret relationship between multivariate categorical data, and it affords a graphical representation of the pattern in the data. To prepare the data for correspondence analysis, doubled contingency tables were generated. Results of this analysis indicate that a two dimensional solution explains 0.85 of the total inertia and the correlation between these two dimensions is quietly low. The overall contribution of each of seven strategy and each cluster to the all three dimensions are larger than 0.50 (50%

contribution) and therefore all are acceptable. According to results, Cluster 1 (C1) is similar to C2, and they both are associated with research Quality and Top of the Range more. C3, C4 and C5 are similar to another and they are more associated with Graduates prospects, Location and Campus Life Experience. On the other hand universities in C6 and C7 are not associated with any of the strategies. Based on these results universities in other countries are advised to peruse a topology based on the strategies that are associated with its clusters on the ranking lists.

Key words: Brand positioning, Ranking, Higher Education Institutions, UK

THE DETERMINANTS OF COUNTRIES' ACADEMIC ATTRACTIVENESS FOR HIGHER EDUCATION

Dr. Önder KETHÜDA
Duzce University, Turkey
onderkethuda@duzce.edu.tr

ABSTRACT

Student mobility has economic, cultural and scientific benefits to both home and host countries. Therefore, competition between countries to get bigger share on the international student market is getting fiercer continually. Countries evaluate higher education as a service export sector and to make bigger their share on this sector, they aim to increase their academic attractiveness. The aim of this paper is to identify influence of determinant of academic attractiveness of countries. To this aim, first theoretical model was developed. Then second hand data released by UNESCO and some other organizations were analyzed to test the model and to understand how much every variable explain variation in academic attractiveness of countries. Population of the research consists of first 50 countries hosting most international students in the world. Due to the fact that second hand data were used, no sampling method was applied. The data analyzed by Smart PLS, called a soft Structural Equation Modeling (SEM). Unlike covariance-based structural equation modeling (i.e. Lisrel or AMOS), Smart PLS can be employed by non-normally distributed dataset, small sample sizes, and formative measurements. Theoretical model consists of variable of quality, reputation, internationalization, language, job opportunities while studying and after graduation, attractiveness of the country, distance to home country, affordability, and role in the global economy. Results indicate that theoretical model is partially supported by the data. Quality, reputation, language, the attractiveness of country, role in the global economy, and internationalization has a significant effect on the academic attractiveness of countries, whereas variables of job opportunities while studying and after graduation, distance to a home country, and affordability have not. These results are partially approving results of previous researches that indicate that relationship between affordability and students' preferences are non-linear. Same might be thought for the job opportunities while studying and after graduation, distance to a home country. As long as higher education of a country has guaranteed quality and reputation, international students are tend to choose these countries. Based on the results, countries that aim to increase their share on international higher education market are strongly advised to develop a system that grantee the quality and produce reputation before thinking about

affordability issues, like price, and job opportunities. Although linear relation between distance to the home country and academic attractiveness, literature indicates this is one of the important variables affecting international students' choice. Countries are advised to take into account the geographical distance while determining a target market for their higher education. They are also advised, based on the results about language, to have education programs in English and to target the countries that they have historic relations. Internationalization level of a country is a parameters of how well higher education system is designed for international students. So increasing international student number might help countries to attract more international students in the future. Due to the fact that some variables, like the attractiveness of country and role in the global economy are not easily controlled, no recommendations were done about them.

Key words: Academic attractiveness, International students, Higher Education

DIFFERENT SITUATIONS, DIFFERENT VOICES: ATTRIBUTIONS OF STUDENT ATTRITION

Dr. Hasan Yücel ERTEM
METU, Turkey
hyertem@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Gökçe GÖKALP
METU, Turkey
ggokalp@metu.edu.tr

ABSTRACT

Graduate education, as an important part of higher education, shapes the career planning, professional development, and expertness skills of the graduates. In Turkey, there are 480214 Master and 91267 Doctoral students in the Graduate Schools (The Council of Higher Education, 2017). Despite the charm of graduate education, the graduate students do not go on their education in a regular way. Unfortunately, a serious amount of these students neither reregister in the semester nor attend in the courses although they were enrolled in the graduate programs (Ertem & Gökalp, 2016; Hürriyet, 2015). There are organizational and individual reasons for student attrition, which may be attributed to some factors. Gardner (2009) conducted a research in order to investigate attrition attributions by faculty and doctoral student. The author found that one third of the students declared departmental issues as cause to attrition whereas any faculty did not mention about departmental issues.

Student attrition is one of the most frequently studied topics in international literature. To illustrate, Studies in European context (Di Pietro & Cutillo, 2008; Smith & Naylor, 2001, Yorke & Longden, 2008) showed that personal factors were more dominant on student attrition than institutional factors while studies in U.S. context (Crede & Borrego, 2014; Demetriou & Schmitz-Sciborski, 2011, Geisinger & Raman, 2013; Lovitts, 2001) focused on historical development, attrition rates, causes and consequences of attrition, ways to improve student retention, and demographics in particular to race. However, studies in Turkey focus on more limited context like dropout problem (Bülbül, 2012; Özbaş, 2010; Şimşek, 2011) and unidimensional problems like attendance, infrastructure, and academician problems (Çoruk, Çağatay, & Öztürk, 2016; Nayır, 2001, Sevinç, 2011). Therefore, there is a need for studies investigating student attrition in graduate education in Turkish context in-depth. In this respect, the current study aimed to investigate perceptions of students and faculty about student attrition through Attribution Theory.

The design of the current study was phenomenological study in which experience of phenomenon and its meanings for individuals are investigated (Gall, Gall, & Borg, 2003). Sample consisted of five non-persistent graduate students, six persistent graduate student, two advisors, and three graduate school administrators who were selected within purposeful sampling from same field in a public university. Four semi-structured interview forms were administered to participants. Content analysis was performed to analyze qualitative data.

The results showed that graduate persistent students underlined organizational factors while others mostly attributed attrition to personal factors. Relation with advisor, department, and finance drew attention as organizational factors causing student attrition while attendance, delaying military, and family were personal factors affecting attrition.

Keywords: Student attrition, graduate education, attribution

WHICH UNIVERSITIES ARE MORE INNOVATIVE? RE-EXAMINATION OF REUTERS' THE MOST INNOVATIVE UNIVERSITY RANKINGS

Assist. Prof. Dr. Baris USLU
Canakkale Onsekiz Mart University, Turkey
barisuslu@comu.edu.tr

Dr. Alper CALIKOGLU
Canakkale Onsekiz Mart University, Turkey
alpercalikoglu@gmail.com

ABSTRACT

The prominent mission of modern universities, also called ‘third mission’, is to empower the knowledge-society structure in their countries through entrepreneurial activities. Third mission especially underlines the contribution of universities to the knowledge-based economic development transferring innovative technologies to the industry. Such innovative technologies are generally identified with patenting; thereby, innovative universities are largely described with their success of patent acquisition and their commercial impact. Using similar criteria (Total Patents Filed, Patents Granted, and Commercial Impact), Reuters forms a ranking to define the most innovative universities in the world. However, they take neither the combination of the scores from these three categories nor the research budget of the universities into account. Here, an interesting question raises: Which universities are more innovative? Universities that use large amount of research budget to produce a higher number of patent files or universities that use less amount of research budget to grant a higher number of patents with a bigger commercial impact? To answer such a question, this research focuses on the re-examination of Reuters’ the Top-100 Innovative Universities in 2017. The research data were collected from three category scores in the website of Reuters’ the Most Innovative University Rankings and from the universities’ (or governmental units’) websites for their research budget. To re-examine the Reuters’ Rankings, five steps comparative analysis was designed. First, the universities were re-ranked based on their patent application; only two universities keep their places in the rankings. Second, they were re-ranked based on their granted patents; only one university has the same rank. Third, the ranking was re-designed in accordance with the ratio of the university’s commercial impact score to the world average commercial impact; only two universities are in the same rank. Fourth, the rankings were re-assessed adding the score obtained multiplying the number of granted patents with their commercial impact ratio to the number of patents filed; there is no university keeping its place in

the new rankings. Although the data collection for universities' research budget is still ongoing, the amount of research budget for 67 universities could be collected from their websites (and they were re-ranked up to 67). As the last step of the analysis, taking no commercial return for each patent application into consideration, the research budgets were only divided to the score obtained multiplying the number of granted patents and their commercial impact ratio. The findings showed that only two universities (among 67 universities) keep their rankings, and others drop down to 45 or climb up to 51 places. The research also revealed that the world's most innovative universities in real terms of spending less money to produce more patents with greater commercial impact have highly different rankings, which do not reflect their actual innovative success, in the global or regional lists of Reuters' Innovative University Rankings. As a result, beyond the financial power, universities need to ensure different factors, such as a highly flexible organisational design to support creative intelligence of researchers, as in highly innovative, adhocracy-type institutions of Henry Mintzberg.

Keywords: Innovative University, Reuters' Innovative University Rankings, Reuter's Ranking Indicators

ANALYSIS OF SCHOOL TO COMMUNITY TRANSITION EXPERIENCES OF VISUALLY IMPAIRED EMPLOYED ADULTS

Laila Mohsin ADEEL

University of Management and Technology, Pakistan
lailamohsinadeel35@gmail.com

Dr. Muhammad Zaheer ASGHAR

University of Management and Technology, Pakistan
Docotral Fellow, University of Helsinki, Finland
zaheer.asghar@umt.edu.pk; zaheer.asghar@helsinki.fi

ABSTRACT

In Pakistan, there are no comprehensive transition programs to assist visually impaired school leavers to find employments. The study has a distinctive value of highlighting a serious issue of unemployment in visually impaired adults as the rate of unemployment for people with visual impairment has reached alarming proportions in Pakistan. Most of them are seen on the roads protesting against the government for their rights to employment. Their demand is to increase their percentage of quota in government jobs and discrimination against people with disabilities should be condemned. They should be given equal chances of employment like their sighted counterparts. On the other hand, private sector is reluctant to hire visually impaired individuals as employees because they feel that their impairment is a hurdle in their job performance, ultimately affecting the growth of their organizations. Community has also failed badly to meet the educational, employment and other requirements of pupils with visual impairments. Against this background, it was felt necessary to find out more about the real situation on the ground through a study on the transition experiences of employed visually impaired from school to work place and independent living. \r\n The study was conducted to explore and analyse the transition experiences of employed visually impaired adults in this school to community movement. The problems faced by visually impaired in getting employments, the provision of transition services and role of community in transition process were the thrust of the study. The study was carried out in Lahore district of the province Punjab. A mixed quantitative and qualitative (Quan– qual) research design was used in the study. Using questionnaire, data was collected from 120 employed visually impaired adults. Focus Group Discussion was used to collect data from the 5 employers of visually impaired employees. Purposive sampling technique was employed to collect both the quantitative and qualitative data respectively. Data collected was analysed by using descriptive and inferential statistics. The study established that visually impaired were not guided properly and

no formal transition plans for career development were established and implemented during the school years. It was further established that vocational and technical trainings were provided to them but not according to their interest and aptitude, and ultimately failing to meet the requirements of the job market. The study revealed that inappropriate reactions of the society towards blindness enhanced the level of difficulties they faced in the transition process. Role of professionals had been passive and non-productive in the school to employment transition. The study further established that government quota for the employment of visually impaired is not proportionate whereas private sector avoids to hire visually impaired as employees. No significant differences were revealed in the transition experiences of employed visually impaired adults on the basis of gender, living area and job sectors in the study.

Keywords: Transition, Transition planning, Experiences, Visually Impaired, Career Development

UNIVERSITY LEADERSHIP PREPARATION PROGRAMS: AN OVERVIEW OF BEST PRACTICES

Dr. Abdul WAHAB

FAST School of Management, Islamabad, Pakistan
abdulwahab@nu.edu.pk

Muhammad ALİ

FAST School of Management, Islamabad, Pakistan
muhammadali.au@gmail.com

Humaira AKMAL

FAST School of Management, Islamabad, Pakistan
humaira.akmal95@gmail.com

ABSTRACT

Universities both internationally and nationally face an array of challenges that often threaten the existence of institutions of higher learning. These challenges are relevant to all institutions of higher education and they demand global leadership attention. In addition to these challenges, there exists a growing expectation for leaders in higher education to understand the goals, needs, and perceptions of the many diverse stakeholders who maintain an interest in universities and colleges. Higher learning system in the Asian region is facing new challenges, namely limitation of resources, massification, privatization and corporatization, information and communication technologies, globalization, in addition to knowledge-based society and knowledge-driven economy. Given this turbulent environment, there is a vital need for increased attention to leadership development within universities and colleges.

In order to become successful university leaders, aspiring administrators must be prepared with the necessary knowledge, skills, and attitudes to assume their future roles. A key line of research in leader development addresses the identification of the competencies (skills, knowledge, attitudes and abilities) that enable persons to exercise leadership functions in working environments. It is normally accepted that human competency development emerges, born talents apart, from the interaction of two main sources: experience and education.

The modern era of accountability has caused both practitioners and researchers to advocate that leadership preparation programs must include features not essentially a decade ago and should frequently evolve to meet new requirements. So, the purpose of this research is to track the past studies on university leadership preparation

programs of selected countries and the program insights to tailor the requirements in order to best prepare administrators for their future roles.

Keywords: University Leaders, Challenges, Competencies, University Leadership Preparation Programs, Leadership Development.

WOMEN IN LEADERSHIP POSITION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Dr. Fariba ADLI
ALzahra University, Iran
faradli@alzahra.ac.ir

ABSTRACT

Due to the growth of universities in recent years, the presence of women has been increased in the community throughout the country, Iran. Likewise, the proportion of female faculty members has also been proliferated. At the present, 25% of the faculty members of Iranian universities are women who work as lecturers, assistant professors, associate professors, and professors. Along with this change, a question is raised whether female faculty members have crossed the glass ceiling? In other words, what is the role of women faculty members in top-level management and policy formation positions at Iranian universities? The current article employed qualitative methodology to interview 17 Iranian women faculty members with a track record of 20-30 years of work experience at universities. The researchers investigated and analyzed the interviewees' emotions and thoughts regarding their roles in decision-making and policy-making at universities. In addition to interview, also reviewed the content of documents of the Supreme Council of the Cultural Revolution (also called Supreme Cultural Revolution Council or SCRC), Academy of Sciences of Iran, and management university policies. The findings of the present research revealed that female faculty members have the practical sound knowledge and confidence that they required for their positions; and also nothing was discussed in the relevant documents on the gender of managers. Based on this evidence, the level of women's participation in decision-making and planning in higher education institutions is far from the ideal, and there is a significant gap between males and female's faculty members, especially at professor and associate professor levels. In spite of women's remarkable success and achievements in accessing the higher education system, policy-making positions are still resisting and preventing women from entering these areas. However, organizational and cultural factors, as the serious hindrance, obstructed the female faculty members' success to achieve top-level managers and policymakers' positions at universities. Therefore, given the incredible expansion of universities, it is necessary to eliminate the invisible glass ceiling at universities by changing organizational policies for better development of scientific and cultural exchanges with other countries.

Keywords: Female faculty members, glass ceiling, university policies, universities in Iran

MODEL UNITED NATIONS: A VERSATILE EXTRACURRICULAR ACTIVITY FOR UNIVERSITY STUDENTS

Inst. Yasin TURAN
Abdullah Gul University, Turkey
yasin.turan@agu.edu.tr

ABSTRACT

As the World becomes more globalized, need for well-equipped people is increasing each day. Knowing at least a foreign language, having a good command of current issues happening all around the world and combining interdisciplinary skills with one's major field are among the characteristics demanded by today's competitive world. Although students are exposed to intensive educational programs at universities, it is almost impossible to provide all the skills that they will need in the future with classroom teaching. This fact makes implementing extracurricular activities that facilitate foreign language learning process by combining current issues with English learning. In this regard, Model United Nations (MUN) is an important extracurricular activity for university students from any faculty since the main prerequisite to participate in MUN activities is to be enthusiastic for practising English in an authentic environment provided by real life situations. It is a well-known fact that although cognitive factors play an important role in learning a foreign language, affective factors have an undeniable influence on learning process. Therefore, teachers should be aware of this fact and they should create opportunities for language learners so that their affective factors such as motivation, enthusiasm and attitudes towards learning a foreign language can be positively affected. As an extracurricular activity, MUN conferences are held all around the world by different institutions each year providing opportunities for language learners to practise their language skills as well as to increase their world knowledge by meeting new people and learning about current issues happening in different regions of the world. In this paper, Model United Nations as an extracurricular activity, will be explained in details and its contributions to foreign language learning process will be discussed from different dimensions of language learning process.

Key Words: Model United Nations (MUN), extracurricular activity, foreign language learning.

TRAINING THE FACILITATORS OF LEARNING: PROFESSIONAL DEVELOPMENT PROGRAMS FOR STUDENT ASSISTANTS

Dr., Yuki KANEKO
Sabancı University, Turkey
yuki@sabanciuniv.edu

Dr. Emine Süphan BAKKAL
Sabancı University, Turkey
suphanbakkal@sabanciuniv.edu

ABSTRACT

Transformation from traditional to student-centered learning environment prompts the change of students' role from passive to active learners as well as the teachers' role "from sage on the stage to guide on the side". The focus shifts to what students learn rather than what teachers teach, and such a change requires conscious effort with lots of practices especially for the teachers with the use of new teaching methodologies.

In 2013, we redesigned our freshman science course with a student-centered course design, where all in-class components take place in active, collaborative learning environment. The contents of the course emphasize scientific critical thinking and scientific literacy discussed through four modules, in which the students probe four open scientific question closely related to our daily life, using basic scientific concepts from physics, chemistry and biology. The course is a part of our university's core curriculum, which all freshman students are required to take regardless of their intended majors. It, therefore, has large enrollment (>1000 students per semester) coordinated by a large teaching team including faculty members, graduate teaching assistants, and undergraduate learning assistants. It is crucial that all new members of the teaching team are well aware of the pedagogy behind the course and equipped with the necessary skills to become effective facilitators in student-centered learning environment. To address this, we developed two professional development programs specifically for student assistants in our course: one for graduate teaching assistants and another for undergraduate learning assistants who have previously passed the same course. Both assistants work with students in the course during the lectures and problem-solving sessions as facilitators of discussions and learning. So far we have had 54 graduate students and more than 200 undergraduate assistants going through these programs.

In this talk, I will share the contents and example activities of these professional development programs as well as largely-positive outcome based on qualitative survey results and observations. The programs clearly benefit the assistants to become better educators, leaders, and

learners themselves, and have now become indispensable for the success of this freshman science course. Although the programs were developed based on our needs for the student assistants in the science course, the programs are not discipline specific nor only for assistants: we are currently expanding the programs to include faculty members within and outside of our university, the status of which will also be presented.

Keywords: Teacher training, Assistant training, Integrated science, University freshman

"AMONG OTHERS" PROJECT - OLD PROBLEMS NEW CHALLENGES

Dr. Dorota BAZUŃ
University of Zielona Góra, Poland
d.bazun@is.uz.zgora.pl

Assoc. Prof. Mariusz KWIATKOWSKI
University of Zielona Góra, Poland
m.kwiatkowski@is.uz.zgora.pl.

ABSTRACT

The challenges of contemporary life are connected with many features such as diversity, mobility and change. The situation creates very high expectations and it is especially difficult for the young people coming into adult life. "Among Others" – project is an international initiative for students which aim is developing their intercultural competences. The project has been implemented for several years and the program is modified depending on the needs and changes.

Intercultural competences are a mixture of knowledge about cultural differences and they also contain ability to initiate or if it is possible also to build positive, intercultural contacts and relationships. The process of building such competences needs at least the basic knowledge about cultural differences and understanding how it they can influence behaviour. During workshops students are developing ability of establishing intercultural contacts. Process of understanding some aspects of different culture can also help to tolerate attitude towards diversity. The project is collection of complex activities but the most important part of it are workshops for students. The trainers combine methodology of non-formal and formal education. A few countries are involved in the project. However ways of implementation of the competences differ in the countries. That is why there is also an added value of being able to exchange their practices and experiences during annual meetings which take part regularly every year. In addition to the possibility of students acquiring new competences the project "Among Others" is also one of opportunities to modernize agenda of higher education. The results are present in curricula and also the ways of organizing the process of education. The other additional aim is promoting the the recognition of non-formal and informal learning within higher education institutions. The aim of the paper is to present how the assumptions of the project are implemented and what problems and challenges arise in relation to such phenomena as: radicalization of youth, crisis in connection with the influx of refugees to Europe, nationalist tendencies, etc.

Keywords: intercultural education, non-formal learning, cooperation

NON-FORMAL METHODS OF LEARNING IN FORMAL SURROUNDING.**EXAMPLES OF GOOD PRACTICES**

Assoc. Prof. Mariusz KWIATKOWSKI
University of Zielona Góra, Poland
m.kwiatkowski@is.uz.zgora.pl.

Dr. Dorota BAZUŃ
University of Zielona Góra, Poland
d.bazun@is.uz.zgora.pl

ABSTRACT

The aim of the paper is to discuss the possibilities of using non-formal methods at universities. Modern education systems should respond to the changing needs of students as future employees. The shape of a labor market is very flexible and it is pretty complicated to predict what kind of competences is going to be needed in the next decade. Meanwhile, in many cases, changes in education systems are slow and one can still get the impression that in some places the traditional way of education still prevails. Education, which is based on the student's passive participation in classes, in which the lecturer's dominant role becomes more and more anachronistic. Yet still is being practiced in many places. One of the ways to supplement and make modern education systems more flexible is to use learning methods that originate from non-formal education.

Another goal of the presentation is to present educational projects that are implemented in cooperation with universities, in which various forms of knowledge transfer and skills development have been used. The authors trying to answer one of key questions of the conference "How can we redefine the duties and responsibilities of higher education in the three main pillars of education, research and societal impact?" present three case studies of projects. The first one is an example of educational project which aim is to develop students' intercultural competences. The project "Among other things" was originally implemented in Poland and in subsequent years joined subsequent partners from other countries. The target group are students of social and humanities, who in the future will work in a culturally diverse environment in their work. The second one presents the way how the education of students can be combined with the research run by them and how the results of the process look like. The second project "In Between" combines educational and research values. Using research tools derived from the oral history trend, students are involved in collecting the history of residents of various European border areas. Getting to know the cultural and historical background of the region

and learning the methodology is a prelude to research carried out in the field. The acquired data is jointly developed and presented by the youth. The third project involving the implementation of postgraduate studies in the field of revitalization is a combination of several forms of work. One of them is the design method. But the introduction to the development of the social revitalization project is to prepare and conduct a diagnosis of the given area, taking into account the specificity of the inhabitants. A common feature of these three projects is the inclusion of non-formal learning elements into the classical university education system. Based on the examples presented in these three case studies, we would like to present how non formal learning can adequately complement and enrich university education. On selected examples, we will also illustrate how significantly the level of students' satisfaction with the educational process is increased.

Keywords: non-formal, project design, method, good practices, higher education

(RE)DESIGNING OF TURKISH EDUCATIONAL SYSTEM AND SCHOOL MANAGEMENT COURSE

Ar. Gör. Seda OKUR
Middle East Technical University, Turkey
seokur@metu.edu.tr

Prof. Dr. Cennet Engin DEMİR
Middle East Technical University, Turkey
cennet@metu.edu.tr

ABSTRACT

The aim of the study is to provide an example of designing undergraduate courses especially in terms of its instruction to help especially novice instructors because designing courses at university level is one of the challenging issues for especially novice instructors. As Davis (2009) states in designing or revising a course, faculty must consider what materials to teach, how to best to teach it, and how to ensure that students are learning what is being taught. With this purpose, Turkish Educational System and School Management course has been selected. The course is considered to be important because it gives teacher candidates an overview of the basics of the Turkish educational system. Besides, they also become familiar with the school management issues. Regarding the fact that school managers are selected among teacher, it is also important for them to be aware of management issues. Considering the importance of Turkish Educational System and School Management course, this study aimed at (re)designing it to meet the needs of the students and instructors offering this course. For this purpose, utilizing a mixed-study design needs analysis were conducted with 66 (out of 220 in total) students and 4 instructors (out of five in total). Furthermore, a lot of syllabus from different instructors, course books used in this course and other related documents were also examined. The results showed that there exists a need for revision of the course content and of the instruction. It was seen that such a revision is especially needed for the second part of the course where the students learn management theories. It was revealed that the students have difficulty in establishing relationships between abstract management theories and real life, believing that such theories will be unnecessary for them. Besides, students in the study expressed they would like to have more discussion and brain storming activities in their classes. When it comes to instructors, they expressed that they have problems regarding the preparedness of the students for the course and students were are not good at thinking comprehensively in classroom discussions. Using Dick and Carey (1978) instructional design model, the course is (re)designed

to make the course more student- centered and to foster teacher candidates' critical thinking skills regarding needs analysis conducted, document analysis, and observations. By offering a differentiated instruction through case studies, group work activities, a lot classroom discussions, and active preparation techniques for students for the course, the study aimed at helping especially novice instructors to review their instruction. Besides, some revision was also made in the course content. One of the lesson plans designed for course was field tested and field testing results showed that the methods and techniques offered by the study was successful as both the students and the instructor in the field testing gave positive feedback on the design. Thus, it can be concluded both the design process and the results of the study can be seen as a good example of how to teach and design courses in higher education.

Keywords: Dick and Carey, course design, needs analysis

CHARACTERISTICS OF GRADUATE PROGRAMS IN EDUCATIONAL SCIENCES

Öğr. Gör. Dr. Ziya TOPRAK
MEF University, Turkey
ziya.toprak@gmail.com

Öğr. Üyesi Dr. Voklan YÜCEL
Beykent University, Turkey
bvolkanyucel@gmail.com

ABSTRACT

A graduate degree is becoming increasingly accessible for working professionals. Having this advanced level allows one to have in-depth knowledge and competitive advantage about the job, which has led many teachers to look at advanced programs. An appropriate graduate student tries to prefer detachment, establish competitive relationships, do not stop the research of the faculty whereas a bad one is disturbed by the competition, relatively dependent on others and hurt when he thinks that there is no interest in the faculty. A graduate school can be a traumatic experience. Many graduate students find themselves in heavy workloads, unconcerned attitudes of the faculty, and ongoing constant pressure being assessed. These students begin to develop strategies that will help them quickly change their post-graduate education, refuse attention, and "get over the system" (i.e., they only meet grade requirements without participating in any real learning). For these students, a graduate school is an unpleasant experience that can be tolerated, survived and forgotten as quickly as possible. The present study aims to investigate the basic features of graduate program at the doctoral level. Based on archival data and documents provided by the programs, we analyze admissions criteria, curriculum requirements, and graduation requirements. After identifying these characteristics, we interview 10 doctoral students to investigate their perspectives and experiences of these characteristics. We strive to see how these characteristics are experienced by graduate students and whether there is a contradiction between what is stated by graduate programs and what is experienced by students in terms of these characteristics.

The present study aims to investigate the basic features of graduate program at the doctoral level. Based on archival data and documents provided by the programs, we analyze admissions criteria, curriculum requirements, and graduation requirements. After identifying these characteristics, we interview 10 doctoral students to investigate their perspectives and experiences of these characteristics. We strive to see how these characteristics are experienced by graduate students and whether there is a contradiction between what is stated by graduate programs and what is experienced by students in terms of these characteristics.

Keywords: Educational Sciences, Graduate Programs, Doctorate, Curriculum

FLIPPED LEARNING: PERSPECTIVES FROM PROFESSORS AND STUDENTS

Öğr. Gör. Dr. Ziya TOPRAK
MEF University, Turkey
ziya.toprak@gmail.com

Öğr. Üyesi Dr. Voklan YÜCEL
Beykent University, Turkey
bvolkanyucel@gmail.com

ABSTRACT

Flipped learning is a pedagogical approach in which the traditional concept of class-based learning is reversed. Students are introduced to classroom learning material, and classroom time is then used to deepen understanding by facilitating peers and problem-solving activities. In the early 2000s, general expression was introduced by teachers in the form of 'inverted learning', popularized by chemistry teachers Jon Bergman and Aaron Sams and Khan Academy founder Salman Khan. However, the concept of flipped learning goes far beyond this. In traditional learning, students acquire knowledge in the context of a class and then send them to synthesis, analyze, and evaluate it afterwards. In the flipped class, students learn before class and use classroom time to apply and apply concepts and ideas through interaction with peers and teachers. After the class, students reflect on their feedback and take their learning further. Classroom time can be used to provide students with a basic level of knowledge and understanding before class, to deepen learning and develop higher-level cognitive skills. One of the main purposes of a disrespectful learner is to remove students from passive learning and active learning that students are engaged in collaborative activity, peer learning, and problem-based learning. In this context, the role of the teacher is shifting towards the role of facilitator and coaching, encouraging students to control their own learning. As a recently emerged "pedagogical" approach, flipped learning basically aims to reverse the traditional classroom based instruction in order to create an individualized learning space. In a typical flipped classroom, knowledge is delivered outside of classroom first, often online, then in the classroom this knowledge is expected to be applied, analyzed, synthesized and evaluated. This highly regarded approach is used in only one university in Turkey, The MEF University. In this study, we investigate perspectives and experiences of professors and students. We use a questionnaire to determine their thoughts and experiences of flipped learning.

Keywords: Flipped Learning, Learning Space, Classroom, MEF University

SENIOR LEARNING PROGRAMS IN HIGHER EDUCATION: HARVARD AND BOĞAZICI UNIVERSITIES

Öğr. Gör. Burcu Ertük KILIÇ
Bogazici University, Turkey
burcu.erturkkilic@boun.edu.tr

ABSTRACT

The world population is getting older, and the studies on aging have become important in recent years. The concept of "third age" has come into the agenda with its discussions and interpretations. Universities, as the supplier of academic knowledge and research, opened their doors to this senior population because of their non-negligible numbers together with their needs for education. When the value of education for the seniors was realized in aging societies, there appeared movements basically in Europe and later in the USA, which includes universities and colleges for the education of older learner. The names of these very similar movements are "University of Third Age" (U3A) in Europe and "Institutions for Learning in Retirement" (ILR) in the USA. Boğaziçi University in Turkey pioneered this process by opening Second Spring Academy (BUSSA) within its lifelong learning center in 2013, just 36 years after Harvard University's start of its Institution for Learning in Retirement (HILR). The sample cases of HILR and BUSSA are used in this research in order to analyze the functioning of these institutions in a comparative framework; and thus, discuss the differences appeared during the adaptation of senior learning system from Harvard to Boğaziçi University. The implementation of the idea within Turkish conjuncture appeared much more different from its inspired institution, mainly because of the different originations in the philosophy of adult education, resembling the general reflection of the social values and believes. In this study, we will comparatively analyze the administrative, and academic information in the web sites of two senior adult programs in higher education as the examples of this trend in Harvard University in the USA, and Boğaziçi University in Turkey, in order to explore their administrative and academic discourses.

Keywords: Third Age, Senior Learning, Higher Education, U3A (University of Third Age), ILR (Institutions for Learning in Retirement)

LECTURE-FREE WEEK AS A TOOL TO IMPLEMENT ACTIVE LEARNING UNIVERSITY-WIDE: AGU EXAMPLE

Prof. Dr. Bülent YILMAZ
Abdullah Gül University, Turkey
bulent.yilmaz@agu.edu.tr

ABSTRACT

Even though active learning methodologies are shown to be effective in engineering education, there is still a significant resistance from the university professors in Turkey and worldwide. Most of them believe that lecturing is unavoidable, and they are there to teach the materials passively using audio-visual aids or the whiteboard. However, there are serious indications of low-attendance, student dissatisfaction, and low academic performance when sole lecturing is performed. Lecture-free week (LFW) is a relatively new methodology to induce/empower learning a specific topic without a formal lecturing of the instructor in the classroom. It is important to note that any active learning methodology has to be implemented by all instructors at least for one week each semester. This methodology has been practiced in limited number of higher education institutions (HEIs) in the world. In Turkey there are no HEIs other than Abdullah Gül University (AGU) that implements lecture-free week. AGU has been using LFW approach since 2016 Fall semester. After 4-semester-experience the aim here is to share some observations about the LFW at the School of Engineering at AGU.

The observations are the following: 1) The perception of the students about LFW was not correct. They thought that the LFW meant no classes would be held during the whole week. 2) The LFW was set at the fifth week of each semester; however, the professors were let change the timing of the LFW in their courses according to their syllabus. Because it has been indicated on the academic calendar as the fifth week, the perception of the students was that they expected the instructors to arrange LFW activities in that specific week. When the instructors changed the LFW timing the students shared their disappointment as if the instructors did not want to implement this novelty in their classes. 3) Active learning methodologies implemented during the LFW varied between instructors and departments. Some department chairs arranged that week for several site visits to the factories in the city. Several instructors assigned a set of problems to be solved during the contact hours in groups. One instructor expected students to solve a design problem in accordance with the topic of the week. Another one used this week for the term project presentations. Every instructor chose a methodology according to the materials to be

learned. However, student perception was not positive about different implementations of LFW by instructors. They expected consistency between instructors and departments. 4) The number of attendees was very limited to the information-sharing event before the LFW. This showed that most instructors think that they knew already what they should do. However, the student feedbacks showed that some of the instructors did not believe in this approach and they were not knowledgeable about this week. 5) Engineering students mostly liked the activities aiming at the design of a prototype, group work, and peer learning. They were not positive about the sole problem-solving sessions during LFW. These observations indicate that as AGU we need to work on this novel approach more seriously.

Keywords: lecture-free week, active learning, experience-sharing, engineering